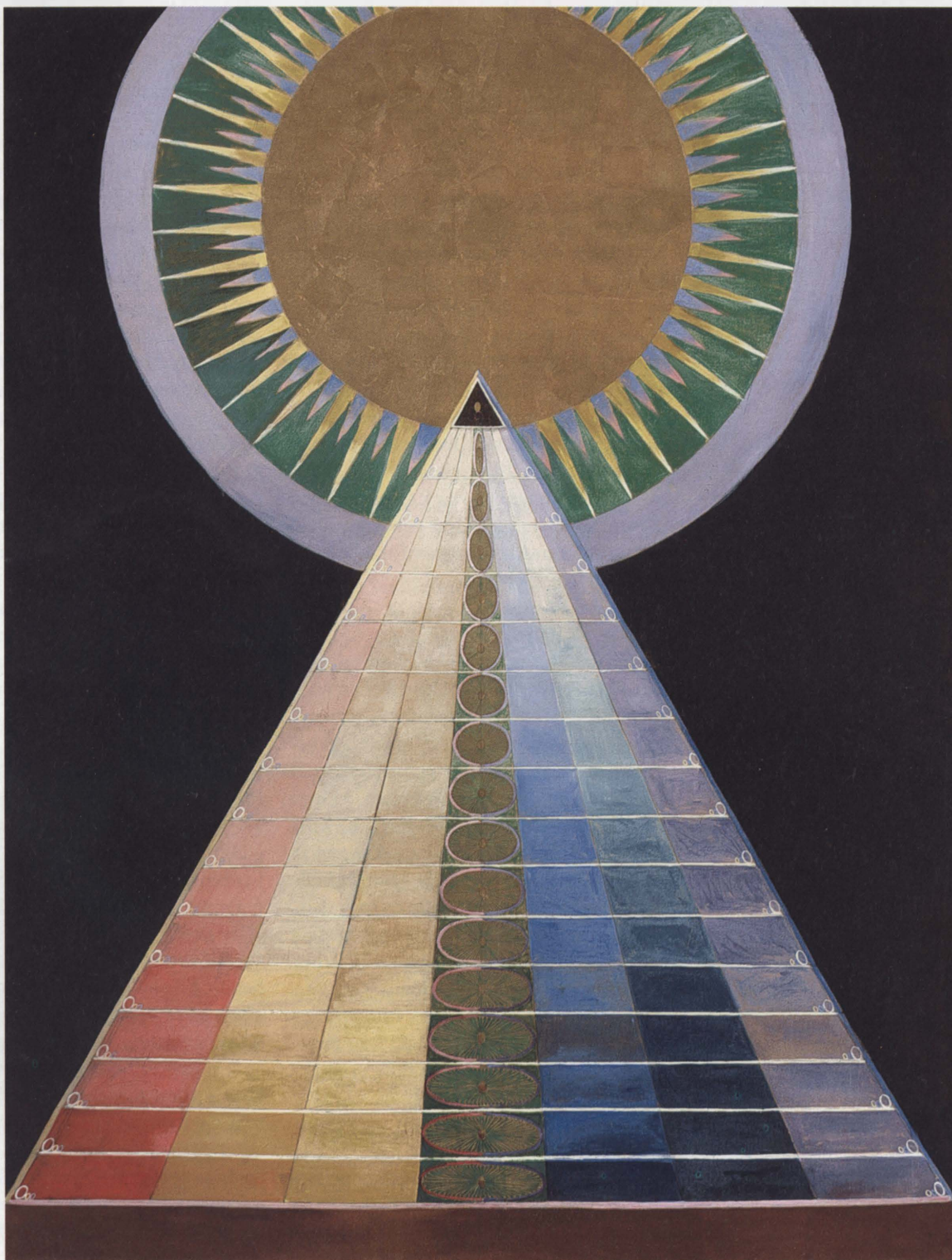

Sökaren

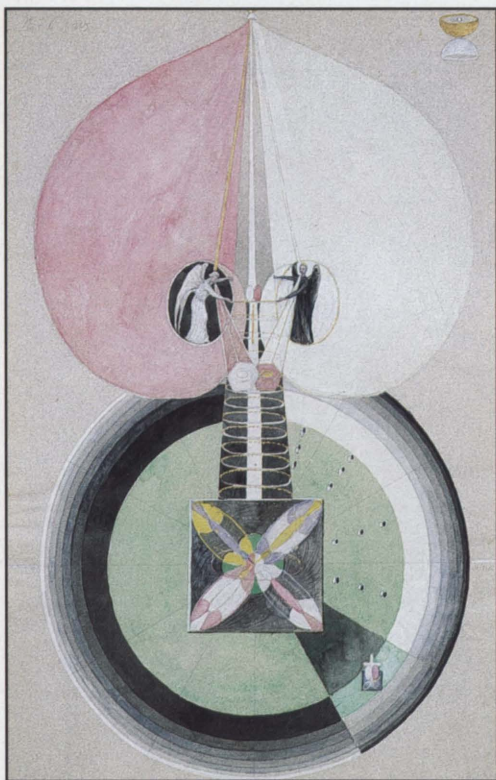
– tidskrift för livsfrågor –

Oljemålning på duk, 1915, av Hilma af Klint. Nr 1 ur serien Altarbilder.
Avsåg att framkalla andaktsfullhet hos åskådaren.

Hilma af Klint esoterisk konstnär

Av Gunnar Martin Aronsson

*Kunskapens träd, nr 6, akvarell 1915.
"Dualandar blev skapade, då människan
ända långt tillbaka i forntiden drevs av sina
passioner att begära särdelning i kön."*

"Hilma var en spenslig liten kvinna med hög hållning och livliga rörelser. Hon hade ett finskuret ansikte, ljusblå ögon med klar, intensiv blick och spetsk mun.... Självständig, värdig och viljestark gick hon med säkra steg sin utstakade väg genom livet. Det fanns inget drag av sentimentalitet, fantasteri och blöthet i hennes väsen. Tvärtom var hon fast och välbalanserad. I sin livsföring var hon vegetarian och asket. Hon ställde mycket stora krav på sig själv, medveten om att hon inom sig ägde starka andliga krafter, som skulle gestalta hennes liv och göra henne lämpad för hög-

re uppgifter.

Hon säger själv om detta: "Jag är så liten, jag är så obetydlig, men inom mig väller en sådan kraft att jag måste framåt."

Orden beskriver konstnären Hilma af Klint, som först nu börjar uppmärksammas av det internationella konstnärsetablissemanget som en udda pionjär inom den så kallade abstrakta konsten. Hon avled 1944, några veckor före sin 82-årsdag. Hennes verk, över tusen målningar, ärvdes av brorsonen Erik af Klint, med förbehållet att de under 20 år skulle förbli dolda inför offentlighetens blick. Orsaken var främst, att Hilma af Klint ansåg att människor ännu inte var mogna för att kunna ta till sig hennes konst.

Spiritismen

Hilma började efter sin examen från Konstakademien i Stockholm 1887 att måla "vanliga" tavlor, med motiv från naturen, porträtt och illustrationer. Hon ansågs begåvad, men en kvinnlig konstnärskarriär har alltid varit kantad med törnen. Många gav upp sina artistambitioner när de gifte sig och fick barn, andra kom i skuggan av en målade make. Men för Hilma skulle det inte gå så. Redan som barn hade hon, enligt brorsonen Erik, ansetts som medialt begåvad. När hon från 1879, som 17-åring, började gå till spiritistiska seanser var hon förvisso en del av dåtidens borgerskaps andliga trend, men till skillnad från majoriteten skulle Hilmas kontakt med det astrala planet fortsätta hela livet.

De fem

Snart kom hon även att ingå i en grupp kallad De Fem, i vilken även studiekamrater från akademien anslutit sig. Man menade sig snart ha kommit i kontakt med andliga väsen av rang, De Höga. Dessa hade som uppgift att föra mänskligheten framåt. Snart

*Hilma af Klint
(1862–1944)*

började De Fem via automatskrift – dvs mediet "lånar ut" sin hand åt anden, som skriver utan mediets ingripande – få en strid ström av meddelanden. De Fem skulle tränas att bli mer mottagliga för översinnlig kontakt.

Gruppen var samtidigt djupt kristen, och mötena inleddes med att man läste högt ur Bibeln framför ett litet altare. Någon motsättning mellan det kristna engagemang och andekontaktarna tycks aldrig ha funnits. I början var Hilmas position i gruppen mindre framträdande. Sigrid, en annan medlem, var den som i trans förmedlade budskapen. Hilma kallar själv de tio åren 1896-1906 för förberedelsestiden.

Enligt Gurli Lindén, som i fem års tid har forskat i Hilmas efterlämnade handskrifter, blev Hilma snart övertygad om att en stor uppgift låg framför henne och att denna också hade förberetts under tidigare inkarnationer, då hon varit bland annat rosenkreuzare.

1904 skriver Hilma att hon skulle få utföra målningar som skulle beskriva de eviga principerna och lagarna, det oförgängliga hos människan. Dessa skulle kallas Templet. Om hon accepterade uppdraget måste hon också luttras: "Förneka Dig själv skall Du göra, därför att din stolthet skall brytas", säger anden Ameliel till henne. Inte heller fick några vanliga tavlor göras under tiden, hon måste helt och hållet koncentrera sig på Templet.

Enligt anteckningarna svarade Hilma dock genast ja. Hon fick också direktiv om att äta vegetariskt och att "rena" sig själv andligt. Under 1905, då Hilma var 45 år, genomgick hon en svår kris, men fick under samma period, enligt brorsonen Erik, en förmåga att bota sjuka människor med sina händer.

Teosofi

Under perioden tycks gradvis ett intresse för teosofi genomtränga gruppens ursprungliga spiritualism, och detta utan någon nämnvärd motsättning.

Man har återfunnit ett exemplar av det teosofiska huvudverket, Helena Blavatskys "Den hemliga läran", i Hilma af Klints kvarlåtenskap. Värderingar och världsbild kom sålunda att starkt präglas av den teosofiska, komplexa ideologin. "Det yttre är bara ett uttryck för det bakomliggande och därför föränderligt som allt är i formens värld", skriver Hilma. Däremot kunde verkliga fakta hämtas ur etern: "Evig sanskrit bevaras i astralvärlden och därifrån hämtas konturerna till det verk vi vill ha fram".

Templet 1906-1908

Mellan november 1906 och april 1908 genomförde så Hilma den märkvärdiga arbetsinsatsen av 111 målningar, alla tillkomna via mediumistiskt förfarande. Hilma kallar det att "dra ner en mediumistisk ström". Själv förstår hon inte bilderna, men förlitar sig på sina inre ledare.

Sista arbetsdagen, den 24 april noterar Hilma: "Den 22/9 1907 förutsades att arbetet efter 7 månader skulle vara färdigt. Det har således blivit färdigt på utsatt dag, ty de tvänne dagar som komma efter den utsatta tiden blevo endast använda till att ifylla färgen..."

Målningarna i projektet Templet är skapade i nummerserier, och är aldrig, av naturliga skäl, signerade Hilma af Klint, eftersom penseln på det psykiska planet fördes av höga väsen. Det är också en av orsakerna till att konstkritiker är tveksamma till af Klints tavlor: Om hon nu inte själv ansåg att hon målade tavlorna kan dessa knappast betecknas som uttryck för ett individualistiskt temperament.

Steiner och antroposofin

När första avdelningen tavlor är klar 1908 ger Hilma upp sin ateljé och flyttar tillsammans med modern till en mindre lägenhet på Brahegatan. Samma år träffar hon emellertid Rudolf Steiner, antroposofins grundare, som är i Stockholm 28 mars för att hålla föredrag hos Teosofiska Samfundet. Steiner innebär en ny andlig och konstnärlig impuls för henne. Eftersom Steiner inte bara kommer ur de teosofiska leden utan också är en "andeskådare" föreställer hon sig att "Doktor Steiner" är den ende som kan förstå hennes tavlor. Han tjänar, liksom hon, rosenkreuzarna och Mahatmorna. Hon ber om råd, och det är omvitnat, att

*Sanning,
olja på duk 1907. Grupp 3,
serie 8.
"Evig sanskrit bevaras i
astralvärlden."*

Steiner vid ett tillfälle sagt att människor först på 1960-talet skall vara tillräckligt andligt mogna för att kunna ta till sig hennes målningar. Som en följd av mötet kommer Hilma under hela 20-talet att besöka antroposofernas center i Dornach, Schweiz, där hon studerar dr Steiners konstsyn.

Svanen och dualtanken

Efter en paus på hela fyra år (1908-1912) började Hilma i april 1912 att måla den andra avdelningen av Målningarna till templet. Enligt Hilma började hon vid den här tiden arbeta mer självständigt, troligen menade hon sig nu – genom sin andliga disciplinerade träning – kunna intuitivt "skåda" i den astrala världen utan att behöva vara "mellanhand" för De Höga. Fortfarande kommunicerade hon dock, enligt dagböckerna, med sina andliga ledare.

Under denna period återfinns några av de mest suggestiva verken, exempelvis serierna Svanen och Duvan. Utgångspunkten tycks vara den teosofiska: att vår vanliga verklighet är Maya, skapad illusion, som får sin prägel av polariteter och kontraster – av Hilma kallat dualtanken. De förnade/polariserade svanarna gestaltar dualtanken, en andlig insikt om världsalltets grundprinciper.

En viktig mission för konstnärinnan var att frambära tanken, att man och kvinna i urtiden varit en och samma varelse. Därför måste mannen försöka förstå sin halvpast eller sitt komplement, och vice versa. Denna halvpast finns alltså inom personligheten, men sökes vanligtvis utanför personligheten. (Hilma förblev för övrigt ogift hela livet.)

Hela sviten avslutas 1915 med den mäktiga trion Altarbilder samt Mänsklig kyskhed, en bild på en flicka med en jungfrulig utstrålning som håller sina händer kupade över en guldhjärta, från vilket strålar emanerar.

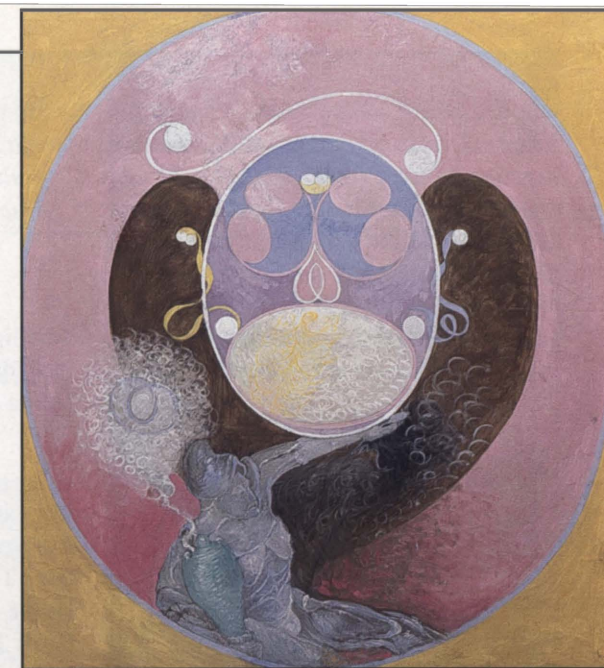
Hilma och yantratraktionen

Hilma af Klint har idag – trots att hon aldrig strävade dithän – blivit accepterad i vidare kretsar och ses som en udda föregång-

are. Hon blir anknuten till den abstrakta konsten, den rörelse som också intresserade sig för teosofi, Steiner och motiv med geometriska former. Personligen tror jag dock att Hilma af Klint har sitt egentliga frändskap i den indiska Yantratraktionen. Här hittar vi nämligen mandala-yantras, bilder och former, som dels skall fungera som objekt för den mediterande och därför har ett noga angivet utseende för att kunna väcka rätt energiladdning hos den mediterande, dels fungera som en symbol, dvs en förenande gestalt av hur världsalltet är uppbyggt. En Yantrabild skall fungera som ett fordon till den andliga världen och nyttjar ofta geometriska former med optiska effekter, på ett sätt som liknar många av Hilmas målningar. På vissa Yantrabilder ser vi också bokstäver för vissa mantran, heliga ljud. Hilma har ofta geometriska figurer med beräknade optiska effekter, som inte kan undgå att skapa intryck på betraktaren. Hon skriver in bokstäver och ord på många av sina tavlor, och även om det inte är mantran, återfinns detta förfaringssätt inte alls hos den dåtida västerländska konsten, inte ens inom den abstrakta rörelsens viktigaste namn Kandinsky, Mondrian och Malevitj. Hilma har uppenbarligen arbetat helt oberoende av andra konstnärer och rörelser.

Hilma af Klint och Martinus

En annan intressant parallell finns hos dansken Martinus (Thomsen) som under 1920-talet började göra sina symboler. Det är alltså bilder som, enligt Martinus, vill underlätta förståelsen av kosmiska principer. För att kunna ta dem till sig, menar Martinus, behövs dock en erforderlig utvecklingsnivå, en balans mellan känsla och intelligens. Därur då föds den naturliga

intuitionen och de kosmiska principerna framstår som självklar insikt. Medan Martinus medvetet bifogar långa textförklaringar till sina symboler, finns hos Hilma af Klint endast målningarna och därtill anknutna 128 dagböcker och studier med hänvisningar till teosofiska och antroposofiska föreställningar, ofta lika snåriga som om de vore skrivna i kod.

Originalitet

Tilläggas bör, att de viktigaste målningarna inte heller kan ses som renlära uttryck för vare sig teosofi eller antroposofi. Verken hämtar tydligen sin näring från samma källflöden, men har utvecklats till något säreget.

Kanske kommer fler insikter att framlockas ur Hilma af Klints verk när den mänskliga utvecklingen nått en högre grad av intuitiv förmåga än vad som nu är fallet – det var i alla fall Hilma af Klints övertygelse.

Mänsklig kyskhet, olja på duk 1915. Avslutade "Målningarna till templet".

Samtliga bilder återgivna med tillåtelse av Stiftelsen Hilma af Klints Verk.

Litteratur:

Enheten bortom mångfalden. Två perspektiv på Hilma af Klints verk av Gurli Lindén och Anna Maria Svensson (Rosengårdens förlag, Stockholm 1999).

Hilma af Klint av Åke Fant (Raster förlag, Stockholm 1989).

Agnostiker och kreationist

Begreppet agnosticism brukar användas i samband med frågan om Guds existens. Gnosis betyder kunskap, vetande, och a är en negation. Agnosticism betyder alltså icke-kunskap, icke-vetande. En agnostiker är en person som anser att vi inte vet något om Gud och inte heller vet om någon Gud alls existerar. Agnostikern menar att Guds existens varken kan bevisas eller motbevisas på grundval av nutida vetande. Kanske finns Gud, kanske inte. Det är tills vidare en öppen fråga.

Men begreppet Gud är mångtydigt. I allmänhet syftar det på "en högre makt", men detta kan betyda litet olika saker för olika människor.

Agnosticism är frånvaro av Guds-tro. Men även begreppet ateism syftar på avsaknad av Gudstro. Är då agnosticism och ateism ungefär samma sak? Några menar det. Men en ateist brukar vara en person som bestämt säger att Gud inte finns, att inga spår av Gud finns i naturen och

att världen kan förklaras utan att begreppet Gud används – det som finns är naturlagar, mekaniska krafter, slumpprocesser och naturligt urval.

En teist är en person som tror att Gud finns. En agnostisk teist kan vara en som menar att en gudomlighet troligen finns men att vi intet vet om denna. En agnostisk ateist blir då en som anser att det inte är säkert, men sannolikt, att en gudomlighet inte finns.

En kreationist är en person som menar att världen har tillkommit genom medveten skapelse. Kreationisten kan tro på Bibelns skapelseberättelse eller skapelse på annat sätt.

I Sökaren har jag ofta hävdat att universum synes ha tillkommit genom skapelse. Man kan formulera detta så att den självorganiserande förmåga som man kan observera i världsalltet, förmågan att skapa fungerande, komplexa system, starkt tyder på att en intelligent skapelse pågår. Men

Charles Darwin skall ha skrivit i sin bok "Life and Letters" att mysteriet med alltings början är olösligt och han nöjde sig med att vara agnostiker. Han ansåg att frågan om Guds existens övergår människans förstånd.

min grundinställning är den agnostiska: jag menar att vi inget vet om hur universum blir till – men vi kan ha en tro eller mening om det. För min del har jag idéer om hur universum skall förklaras. Men jag använder här hellre begreppet universum (det självskapande universum) eller varat, än begreppet Gud, som har speciella religiösa associationer.

En agnostiker anser sig sakna kunskap om Gud, men kan ändå ha idéer om "Gud".
SM

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
054-51 89 00
Telefon 054-51 89 02
Fax red@sokaren.se
E-post 70 60 47-8
Postgiro 372-8128
Bankgiro
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration 2003 Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Gunnar Martin Aronsson:
Hilma af Klint, esoterisk konstnär 2

Birgitta Manners Stålhammar:
Klokpriset till Eskil Svensson 6

Bertil Falk:
Charles Fort
och hans fördömda ting 8

Erland Lagerroth:
Vidgade horisonter 12

Erland Lagerroth:
Allt är förändring 14

Mikael W Gejel:
Min tro: hermetismen 17

Kerstin Stina Carlsson:
Den heliga årstiden 18

Café Sokrates 20

Annastina Vrethammar:
Krönika 22

Bokfloden 24

Eskil Svensson:
Lita inte på läkemedel! 29

Kerstin Stina Carlsson:
Lidandets mening 32

Är mystiska cirklar förklarade? 36

Marita Riml:
Sjukdom kan bli en vändpunkt 38

Alternativ världsbild

I debatter om universums uppkomst brukar två möjligheter ställas mot varandra: darwinismen och Bibelns skapelseberättelse.

Darwinismen innebär att materiella slumpprocesser tillsammans med språng i utvecklingen (genetiska mutationer) och naturligt urval har frambragt universum.

Den kristna skapelsetron säger att Gud en gång skapade allt.

I Dagens Nyheter tar vetenskapsredaktören Karin Bojs partiledaren Alf Svensson i örat för att han framhåller Bibelns berättelse om skapelsen vid sidan av evolutionsläran.

Men problemet har där beskrivits på ett felaktigt sätt. Vad det gäller är frågan om universum har bildats av slump eller skapelse.

I den debatten kommer slumphypotesen till korta. I universum syns en självorganiserande förmåga – så som har tagits upp i artiklar av Erland Lagerroth i Sökaren, senast i detta nummer.

Att denna självorganisation verkligen finns är uppenbart. Det räcker med att man iakttar världen och drar rimliga slutsatser.

Den stora vetenskapliga frågan blir då: Hur kommer det sig att världsalltet har en sådan förmåga till självorganisation, som bildar komplexa, fungerande system?

Jag tror att svaret ligger i världsgrundens mentala natur. Grunden är medveten, tänkande och skapande.

Man behöver inte dra in begreppet Gud i debatten, även om detta är möjligt – man kan ju kalla grunden för Gud.

Men begreppet Gud för med sig speciella religiösa associationer som kan låsa tankarna.

Kanske kan man säga att "Gud är annorlunda". Men jag använder gärna ordet universum i stället för Gud.

I nutidens vetenskapliga etablissemang dominerar uppfattningen att det är mekaniska krafter som styr evolutionen – det mentala är en liten bi-produkt utan betydelse för hur universum bildas. Detta innebär bland annat att inga så kallade paranormala, eller parapsykologiska, fenomen, är tänkbara – trots att vi kan se att dessa fenomen finns.

Den vetenskapliga uppgiften måste vara att inpassa det paranormala i en världsbild. Jag tror att lösningen, som namnt, ligger i insikten att världsgrunden är mental.

Det skulle till och med kunna gå att passa in exempelvis astrologin och homeopatin i denna världsbild. Men att avgöra den frågan är en uppgift för kompetenta och fördomsfria vetenskapare.

Dagens vetenskapsmän gör ett intryck av självsäkerhet och stolthet och av att stå för vad som är oomtvistligt sant. Men vetenskapens sanningar ändras från en tid till en annan. För min del är jag övertygad om att ateismen-materialismen inte rätt beskriver världen. Jag intresserar mig därför för alternativa världsbilder. Inom etablissemangen idag lyssnar dock knappast någon på sådana tankegångar.

Beträffande vegetarismen som jag tar upp kanske i tid och otid (cirka 25 procent av våra läsare är vegetarianer) menar jag att för en människa som vill leva på en hög andlig och etisk nivå är det naturligt att vara vegetarian.

Jag är övertygad om att vegetarismen fortsätter att vinna terräng, och jag tror att många som idag äter djurdelar, skulle leva vegetariskt, om de bara hade goda förebilder bland ledande kulturpersonligheter.

SM

En framstående journalist för folkhälsan: Eskil Svensson

Av Birgitta Manners Stålhammar

Det var på Frisksportförbundets tidning Frisksport som *Eskil Svensson* började den journalistiska bana, som blev så framgångsrik. Året var 1945. Frisksport kom då ut som veckotidning med en upplaga på över 20 000 exemplar. Man hade annonserat efter en ny redaktionssekreterare, Eskil sökte jobbet och fick det. För honom var det drömjobbet. Nu skulle han få vara med och kanalisera de idéer han själv försökte att leva efter. Han var nog lite "nyfrälst".

Klen som barn

Bakgrunden var denna: I barndomen befanns Eskil ha vad man kallade organiskt hjärtfel. Åtta år gammal hörde han sin mor tröstas av läkaren med orden "Var inte ledsen fru Svensson, pojken kan nog leva tills han blir tjugo!"

Men i tonåren – det var i slutet av 30-talet – fick Eskil tillfälle att lyssna på ett föredrag av *Are Waerland* om "Vägen till fullkomlig hälsa", som hölls i ett fullsatt Stockholms Konserthus. Där gick det upp för honom, att man kan agera själv för att förbättra sitt hälsotillstånd. Till och med han kunde kanske få en bättre hälsa?

Eskil som under hela sin uppväxt fått förmåningar att inte anstränga sig och som aldrig fick vara med i skolgymnastiken, han började nu så sakta att träna. Det gick så bra att Eskil kom att tillhöra Stockholmseliten i orientering! Lidingöloppet sprang han mer än 20 gånger och långt upp i åren. (Faktiskt så springer han fortfarande, vid dryga 80, en rejäl runda flera gånger i veckan.)

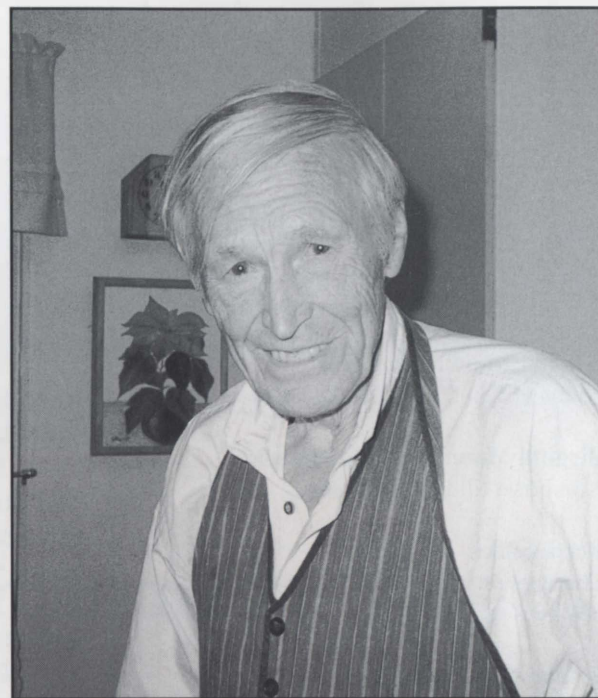
Lika beslutsamt och successivt lade Eskil om sin mathållning till waerlandkost, dvs laktovegetarisk. Det var inte så enkelt på den tiden. Men på Regeringsgatan i Stockholm låg den vegetariska Restaurang Reform, där han och en kompis brukade äta när kassan så tillät. I lumpen var Eskil den ende vegetarianen – tills han en dag fick syn på en annan rekryt, som satt och skalade en rå lök – här fanns en likasinnad! Det var

Arne Algard, som blev Eskils bästa vän och sedermera hans närmaste medarbetare. Men att få specialkost i lumpen var inte tal om 1941. Det blev mest bröd och potatis. Men Eskil minns hur han och Arne fann grönkål under ett djupt snötäcke, som man skottade undan för att gå i ställning med en kanon. Det var under en vintermanöver i övre Norrland. Då kunde de stoppa fickorna fulla med härlig grönkål! Och i en bondgård köpte de långmjölk att fylla matdosorna med.

Waerlands Månads-Magasin

Under Eskil Svenssons tid på tidningen Frisksport kom det in ett manus med skarp kritik mot *Are Waerland*. För att ge Waerland möjlighet till genmäle, skickade Eskil manuset till honom, något som Waerland uppskattade mycket eftersom han vid den tiden var utfryst av kostmotståndare inom frisksportrörelsen. Eskil lyckades till och med jämka in *Are Waerland* att åter medarbeta i Frisksport. På den här tiden hade frisksportrörelsen vind i seglen. Men de var egentligen ovilliga att ta tag i detta med näringen. Kruskan förstås, men inte så mycket mera.

Då Eskil efter ett år (1946) tillfrågades om han ville bli redaktör för WMM – Waerlands Månads-Magasin – nappade han direkt. *Are Waerland* hade startat WMM redan 1940 under namnet Solvikingen och skulle fortfarande stå som chefredaktör, fast han överlät själva tidningsarbetet på Eskil. Men nästan jämt och i ett väldigt sent skede kom *Are* med en nyskriven artikel som han ville ha med. Och det var långa artiklar *Are* skrev. Det var bara för Eskil att slänga ut det mesta av det planerade materialet och göra om numret!

WMM:s upplaga var i början på 50-talet ca 4000 ex och tidningen gick varje år med stor förlust. Förlusten täcktes motvilligt av *Ares* fru *Ebba Waerland*, som var en förmögen kvinna. När sedan makarna Waerland vistades allt längre perioder utomlands, fick Eskil inför 1952 frågan om han ville köpa tidningen för ett relativt lågt pris, annars skulle den läggas ner. Eskil, som inte hade något som helst kapital, fick låna till köpet av möbelhandlare *Conrad Åhlberg*, en av hälsorörelsens största tillskyndare och idealister.

För att få pengar till driften, bad Eskil i ett upprop läsarna om stöd: "Idag behöver jag 300 grundläggare". Var och en av dessa grundläggare skulle garantera fem nya prenumerationer förutom sin egen. Han fick bara halva antalet, men det räckte för att säkra utgivningsåret 1952. I fortsättningen utlyste Eskil varje höst en tävling i att skaffa nya prenumeranter till tidskriften och fick på det sättet många nya läsare.

Tidskrift för HÄLSA

Som motto på WMM hade Waerland haft "för Nordens kroppsliga och andliga pånyttfödelse". Det tyckte Eskil Svensson var lite väl bombastiskt och bytte 1953 till mottot "tidskrift för HÄLSA". Året därpå flyttade han upp *Tidskrift för HÄLSA* så att det blev tidningens namn och satte som nytt motto "samarbete med naturen".

Den långa fastemarschen från Göteborg till Stockholm sommaren 1954 fick stor publicitet i alla landets dagstidningar och Eskil var en av deltagarna. Men även om det medförde ett genombrott för tidskriftens idéer så dröjde det många år innan upplagan nådde 10 000 exemplar. På 60-talet steg upplagan brantare och passerade i början av 80-talet 60 000 exemplar.

Hälsas kvalitet fick ett erkännande då den 1987 utnämndes till "årets facktidning" av Svensk Fackpress.

Eskil och hans barn, som hade gjorts till huvuddelägare, sålde *Tidskrift för HÄLSA* 1988 men Eskil fungerade som chefredaktör ännu en bit in på 1989.

Vegetar

Därefter och till och med 1995 förde Eskil Svensson ut hälsorörelsens idéer i Vegetariska Föreningens medlemstidning VEGETAR, som han utformade till en "Hälsa" i det lilla formatet. Utgångspunkten var densamma: En tillsatsfri, vegetarisk mat av företrädesvis ekologiskt odlade produkter. Allt ska vara så nära det naturliga som möjligt, vi bör varken ta bort eller lägga något till det naturen frambringar som föda åt oss. Det är helheten vi ska sträva efter. Här kommer också alternativmedicinen in. Om vi försöker leva utan gifter, enkelt och naturnära, så slipper vi många civilisationssjukdomar. Vi kan också i många fall bota sjukdomar som har drabbat oss. Waerland formulerade det så här: "Vi har inte med sjukdomar att göra utan med livsföringsfel."

Eskil Svensson har tillämpat dessa principer inte bara privat utan i högsta grad också i sin journalistik. Det han alltid strävat efter att föra fram är, att vi faktiskt har mycket att säga till om själva vad gäller vår

Sökarens klokpris 2002

tilldelas

ESKIL SVENSSON

Motivering: Eskil Svensson har sedan 1945 skickligt och framgångsrikt verkat som hälsojournalist, framför allt som redaktör för *Tidskrift för HÄLSA*. Han är en av dem som mest bidragit till att sprida den vegetariska hälsorörelsens viktiga idéer bland svenskarna. Hans journalistik har präglats av kunskap och klarhet och av en förmåga att nå ut till en bred läsekrets. Det har varit en stor tillgång för hälsorörelsen att ha en journalist med hans kapacitet i sina led.

Arne Magnusson

hälsa. Vi föds alla med ett hälsokapital, större eller mindre, som det gäller att förvalta. Med dålig förvaltning kan även det största kapital gå till spillo, medan en god förvaltning kan förmera ett snålt tilltaget arv. Eskil är själv ett tydligt bevis på detta, speciellt som både hans mamma, pappa och bror dog innan de fyllde 50 år.

Eskil har haft en sällsynt förmåga att nå nya läsare, trots att hans stil aldrig varit missionerande, eller kanske just därför? Hans texter har baserats på fakta och språket varit klart och rent och gärna med en avslutande knorr. På HÄLSAs ledarsida kommenterade och gisslade Eskil – med sina eleganta formuleringar – våra myndigheters och institutioners brister och deras undfallenhet för marknadskrafterna. Och han ville alltid vara så aktuell som möjligt. De texter, som i brist på plats inte kom med i ett visst nummer, sparades kanske en tid, men blev sällan införda i ett senare nummer. De kändes snart förlegade, tyckte Eskil.

Bokutgivning

Framgångsrik för spridandet av den vegetariska livsstilen (och även för tidskriftens ekonomi) blev HÄLSAs bokutgivning. Den inleddes med en av landets första vegetariska receptböcker "Slankare, friskare, lättare", vars första upplaga kom 1964. Förutom flera hundra recept av *Gun Skoog* och en presentation av Hälsofrämjandets grundprinciper innehöll den artiklar av auktoriteter som doktorerna *Karl-Otto Aly* och *Jern*

Hamberg plus lite näringslära med tabeller över vitamin- och mineralinnehållet i olika födoämnen. Den trycktes i 12 upplagor!

Stora bokframgångar blev också "Vital kur" och "Vital mat", som sammanställdes av Eskils intervjuer med *Lilly Johansson* om hennes terapier och kostrekommendationer vid olika sjukdomar. De följdes av andra recept- och kurböcker, av vilka "Zonterapiboken" blev bästsäljaren med 63.000 exemplar och den efterfrågades fortfarande.

Med de flesta böckerna hade Eskil hjälp av sin vän *Arne Algard*, som blivit hans medredaktör i mitten av 60-talet då tidskriften växte för vart år. Men han minns hur han slet ensam under alla åren dessförinnan, tillsammans med sin hustru, som skötte ekonomin. Han minns hur han själv ibland fick lasta buntar av tidskriften på en spark för att köra till posten!

Hur ser då Eskil Svensson idag på sin roll som idéspredare?

– Jo, nog medverkade arbetet till att göra en del människor medvetna om sina möjligheter att ta eget ansvar för hälsan. Och livsmedelsverket på sin tid tog oss i varje fall på allvar. Men någon allmän helhetssyn har det inte resulterat i, därtill är den kommersiella strömmen för stark idag. Man plockar ut hälsofaktorer precis som man köper medicin utan att de kopplas till helheten. Synen är för kortsiktig. Men visst har det vuxit fram en oerhört mycket större förståelse för riktigheten i vårt budskap och för den vegetariska kostens fördelar. Så man får vara nöjd med utvecklingen ändå.

Charles Hoy Fort och hans fördömda ting

"Om inte solen fanns vore det genom de andra stjärnorna natt."
(Herakleitos från Efesos, 500 före Kristus)

Charles Fort med sin uppfinning Super-checker, ett spel med brickor på tusen fyrkantiga rutor. I brev till Edmond Hamilton beskrev han reglerna och i ett brev till Tiffany Thayer skrev han så här: "Super-checkers kommer att bli en stor succé. Jag har träffat ytterligare fyra personer som anser att det är fullkomligt befängt."

"I *Encyclopedia Britannica* sägs berättelsen om Kaspar Hauser vara ett av de mest förbryllande mysterierna i historien. Det är ett ovanligt påstående. Mestadels möter vi förnekelse av att det skulle finnas mysterier." Så skrev Charles Fort (1874 – 1932) i sin bok *Lo!* (som närmast kan översättas med det bibliska uttrycket *Si!*)

Det märkliga fallet Kaspar Hauser är fortfarande olöst. Han dök upp ur "tomma intet", hade tydligen hållits inspärrad i en källare under sin uppväxt, dödades med en kniv ute på ett snöigt fält, där bara hans egna fotspår fanns. Kniven hittades inte. Forts "förklaring" var att mördaren möjligen teleporterats, det vill säga dykt upp ur "tomma intet" via ett existerande transportsystem, som vi inte känner till, ett transportsystem som måhända inte är begränsat till jorden utan omfattar världsallett.

Det är nu sjuttio år sedan Fort avled och antalet människor som ägnar sig åt oförklarliga fenomen har vuxit. Mysterier förnekas inte längre på samma sätt som på Charles Forts tid. En del egendomligheter har också fått rationella förklaringar. Men långtifrån alla.

Samlade uppgifter om oförklarliga fenomen

I sina fyra böcker samlade Fort under 26 års tid ihop uppgifter om 1200 dokumenterade egendomliga och oförklarliga fenomen. Han intresserade sig för mystiska regn av maskar, grodor och fiskar, manna från himlen, plötsliga uppdykanden och försvinnanden, parapsykologiska fenomen, föremål som visade sig på himlen och försvann, luftspeglingar och andra himlafenomen. Han refererade, spekulerade, ifrågasatte, kommenterade, kritiserade och analyserade olika tänkbara och otänkbara möjligheter och det på ett alldeles eget sätt, inte sällan i ordalag som kunde sätta myror i huvudet på läsaren. Men i takt med att man läser Fort så förstår man ändå till sist vad han menar i så måtto att man inser att han är kritisk till en vetenskap som sopar undan besvärliga påståenden och fakta och blundar för händelser, som dock har setts, upplevts och rapporterats av många människor samtidigt som han ifrågasätter själva ifrågasättandet.

Charles Fort var ättling till holländska invandrare. Han föddes i delstaten New Yorks huvudstad Albany, som grundats av aderton holländska vallonfamiljer 1624. Även familjen Fort kom till Amerika i början av 1600-talet. Charles Fort fick raskt två bröder och när han var fyra år avled hans mor efter att ha fött sin tredje son. Pappan Charles Nelson Fort hade sina uppfostringsmetoder. Han slog sin äldste son blodig och vid ett tillfälle efter att ha utstått sådan behandling rusade den blodige Charles in i ett sovrum och blodade ned sängöverkast, lakan, mattor, spetsgardiner. Rummet lär ska ha sett ut som efter ett yxmord. Motsättningen till fadern varade livet ut.

Kanske inte så konstigt att Charles Fort Jr. blev vild, men också nyfiken. Han dödade småfåglar med slangbella och dissekerade dem. När han var aderton år söp han, rökte, spelade om pengar och ägnade sig åt fatala damer. Sista bråket med pappan kom just det året, 1892. Det var ett år efter det att farfadern

Peter Fort hade dött och testamenterat en del pengar till sina tre sonsöner.

Så här kunde Charles Fort berätta om sin ungdom: "I forna tider, när jag var en synnerligen dålig ung rackare, bestraffades jag med att tvingas gå till affären på lördagar och arbeta. Jag fick skrapa bort andra handlares etiketter från konservburkar och klistra på mina föräldrars etikett. Teoretiskt sett tvingades jag att arbeta för att lära mig hur fel det är att vandra på bedrägliga vägar."

Och han fortsätter: "En gång hade jag pyramider med konservburkar som innehöll allehanda frukter och grönsaker. Men jag hade använt alla etiketter utom persikoetiketten. Jag klistrade persikoetiketter på persikoburkarna och sedan kom jag till aprikoserna. Nå, är inte aprikoser persikor? Och det finns plommon som är så gott som aprikoser. Jag fortsatte, antingen okynligt eller vetenskapligt och klistrade persikoetiketter på plommon-, körsbärs-, skärböns- och bönburkar. Jag kan inte riktigt definiera mitt motiv, för intill denna dag har det inte bestämts huruvida jag är en humorist eller en vetenskapsman."

Den unge Charles Fort reste till New York och blev journalist. En särskild förvaltare av pojknas pengar hade utsetts av en domstol och Fort fick 25 dollar i månaden. Det var inte så lite pengar i slutet av 1800-talet. Fort reste nu till England, Wales, Teneriffa, Santa Helena och Sydafrika och återkom hem mycket sjuk, troligen i malaria. Anna Filing, som känt Fort sedan han var 14 och hon själv 18 år, hade alltid älskat honom, men aldrig trott att hon skulle bli gift med honom. När han kom hem i uselt tillstånd blev det hon som kom att vårda honom. Den 26 oktober 1896 gifte de sig. Under tjugo års tid levde de under mycket påvra förhållanden. Pantbanksbesök hörde till rutinen. Fort hankade sig bland annat fram med att skriva humoristiska böcker och kåserier. Paret for till London, där Charles Fort satt på British Library och letade efter egendomliga händelser i tidningsläggen. Fyra-fem kvällar i veckan gick han på bio med sin hustru, ett beteende som fortsatte när de återvände hem till New York. Flera dödsfall i familjen Fort ledde till att Fort till sist blev ekonomiskt oberoende.

Han skrev de fyra böckerna *The Book of the Damned* (1919), *New Lands* (1923, på svenska 1971 med titeln *Länder bortom verkligheten*), *Lo!* (1931) och *Wild Talents* (1932).

Den 3 maj 1932 fördes han till sjukhus och en god vän kom med ett förhandsexemplar av den just tryckta *Wild Talents*, men Fort orkade inte öppna boken och avled samma dag.

Bildstormare, inspiratör

Mer än någon annan har Charles Fort påverkat intresset för oförklarliga fenomen. Fort var en veritabel bildstormare helt i stil med ikonoklasterna i det gamla Bysans. Han kunde gå till väldiga överdrifter när han attackerade det vetenskapliga etablissemanget. En fortean som Damon Knight skriver i sin Fort-biografi att "Forts vendetta mot astronomerna ledde honom ofta till excesser; delar av *New Lands* är pinsamma att läsa." Men ändå. Det spelar inte så stor roll så här i efterhand i vad mån han hade rätt eller fel i sina påståenden, som han för övrigt själv ifrågasatte eftersom han var en ohejdbar sökare. Hans betydelse är den att han öppnade intresset för påståenden som ansetts för fantasiska för att tas på allvar.

Det var Fort, vilket jag tidigare nämnt i en krönika i Sökaren, som myntade ordet teleportation, ett begrepp som i dag används för att beskriva det egenartade förhållandet att man åtminstone på mikrokosmosnivån kan förflytta omedelbart och utan tidsutdräkt företeelser från en plats till en annan. För Fort

handlade det om förflyttningar på den nivå där vi själva lever. Människor som försvann på ett ställe för att samtidigt dyka upp på ett annat ställe, som de båda italienska bröderna Pansini (7 respektive 8 år gamla) som år 1901 påstods ha transporterats från Ruvo klockan 09.00 bara för att en halvtimme senare befinna sig i kapuchinerkonventet i Malfattai femtio kilometer därifrån. Och fenomenet upprepades. Vid ett tillfälle försvann de från Ruvo och dök upp i hypnotiskt tillstånd i en släktings hus i Trani. Vid ett annat tillfälle dök de båda pojkarna upp i en båt i en hamn vid Medelhavet. I familjen Pansinis hus uppträdde också en rad poltergeistfenomen. Pansinipågarnas "ambulatoriska automatism", som någon italienare kallade fenomenet, blev på sin tid mycket omdiskuterat. Fenomen av denna art var gefundenes fressen för Fort. Hans teori om ett okänt transportsystem, som han kallade teleportation fick sin näring av just den sortens påstådda händelser. Sånt som inte kunde hända men ändå tycktes hända var för honom lök på laxen och han kallade händelser som vetenskapen hade en tendens att sopa under mattan för "damned things", fördömda ting.

Resonerade och ifrågasatte

Charles Fort var inte någon knäppgök som accepterade alla påståenden om egendomligheter rakt upp och ner. Pojkarna Pansinis äventyr beskrev han med orden "deras upplevelser, eller deras påstådda upplevelser". I stället för att acceptera eller förkasta så resonerade han. Han intresserade sig för alla rapporter om egendomliga regn av larver, ormar, svavel, om människor som brann upp inifrån (human combustion) om konstiga himlafenomen och annat och försökte dessutom att koppla olika iakttagelser med varandra. Jordbävningar, från himlen fallande gytta, plötsligt infallande natt mitt på dagen, ovanliga solnedgångar, blåa månar, ja, allt som låg vid sidan om det normala noterade han och hans böcker vittnar om att det ovanliga var vanligare än man skulle kunna tro.

Det är svårt att i en sådan här framställning göra Fort rättvisa. Bästa sättet är att låta honom själv argumentera. Jag väljer ett exempel ur *Lo!* med svensk anknytning. Den 6 augusti 1885 fann en präst vid namn Saxby en ny stjärna i Andromedanebulosan. Astronomerna såg till att börja med ingenting men efter en tid lystes hela Andromedanebulosan upp av denna nya stjärna. Nu noterar Fort följande och han har som vanligt sitt egensinniga sätt att uttrycka sig: "Sverige – och det rapporterades att vilda fåglar började att flytta vid den tidigaste tidpunkt (16 augusti) som någonsin noterats i Sverige – Vildänders flaxande vingar – och en stjärna som blinkar – stjärnan och fågeln stammar en liten berättelse som en dag kanske vibrerar av motorer, oscillerar fram och tillbaka från Vega till Canopus. Så fåglarna började flyga. Det var på grund av för årstiden onormal kyla i Sverige. För årstiden onormal kyla är ett fenomen som beror av denna jords vulkaniska utbrott. Det tillskrivs att solljuset avskärmas av vulkaniskt stoft. Temperaturen var lägre i Sverige än vad man någonsin tidigare noterat i mitten av augusti (Nature, 32-427). Den 31 augusti nådde den nya stjärnan sin maximala ljusstyrka och den dagen var temperaturen den lägsta som man någonsin uppmätt i slutet av augusti i Skottland (Nature, 32-495).

Allt detta är gott och väl – bortsett från att ovanlig kyla kan förklaras på olika sätt och inte behöver ha någonting alls att göra med vulkaner – Se Nature, 32-466, 625 – att nio dagar efter den första observationen av en ny stjärna i Andromeda syntes en aftonrodnad (ordet "afterglow", som Fort använder, kan också

översättas med 'kvardröjande sken') i Sverige. Det finns ingen finnbär notering av något vulkanutbrott här på jorden som detta fenomen kan tillskrivas. Den 3,5 och 6 september – uppträdde aftonrodnad i England. Dessa effekter fortsatte att ses i Sverige till mitten av september.

Jag vet inte om dessa data räcker för att slunga in hela vår tillvaro i en ny epok eller inte. Efter vad jag vet om hastighet, vill jag emellertid hävda att det inte är på det viset.

Om ett vulkaniskt utsläpp drivit från Andromeda till Sverige, så kom det från en nordisk stjärnbild till en nordisk del av denna jord, som om det kom till en del av denna jord som ligger närmast en nordisk stjärnbild. Men, om Andromeda ligger triljoner miles bort, så ligger ingen del av denna jord märkbart närmre stjärnbilden än någon annan del. Om upprepade aftonrodnader i Sverige var fenomen bestående av upprepade ankomster av stoft från yttre rymden, så upprepades de på himlen på en del av jorden för att jorden är stationär."

Och så vidare. Detta resonering och ständiga ifrågasättande är typiskt för Fort och utgörs av en mycket speciell blandning av retsamma nålstick och logiska slutsatser. Humorig eller vetenskapsman? Både/och samt varken/eller! Ifrågasättare, sanningssökare, sökare och i slutändan på något märkvärdigt sätt trots allt en sorts finnare i så måtto att han med sin resonering och filosoferande jargong knäsat en ny gammal infallsvinkel, ja, en sorts neoklassiskt förhållningssätt. Hade hans fyra böcker skrivits för 2500 år sedan på grekiska och fragmentariska delar av hans verk överlevt förstörelsen av biblioteket i Alexandria skulle han i dag mötas av samma högaktning som möter Herakleitos mer eller mindre obegripliga men förvisso fascinerande fragment. Forts sätt att hävda saker och ting gör att man lätt kan destillera fram modernistiska aforismer av herakleitiskt snitt ur hans skrifter. Och det har också gjorts. Här kommer några exempel:

"Trolldom har alltid haft det jobbigt tills den blir etablerad och byter namn."

"Jag vet inte hur man finner något nytt utan att uppträda anstötligt."

"Jag kan inte påstå att sanningen är sällsammare än fiktionen, för jag har aldrig varit bekant med någondera."

"Om gudarna skickar maskar så skulle det vara trevligt om vi var rödhakesångare."

"Jag fortsätter med mina skepparhistorier. Jag tror inte mer på dem än jag tror att två gånger två är fyra."

"Jag föreställer mig att ingenting i religion, vetenskap eller filosofi är annat än lämpliga saker att klä sig i för stunden."

"Tolkningarna kommer att vara mina, men informationen får vem som helst använda sig av för att bilda sig en mening."

"Astronomerna leds av ett moln med skröp på dagen och av en pelare av strunt på natten ..."

"Jag har nu den teorin om dem själva att människorna inte utvecklats ur lägre djur, utan att i tidiga och plastiska tider en mänsklig varelse från någon annan stans uppträdde på denna jord och att många sorters djur använde honom som en modell och konstlöst och groteskt imiterade hans framträdande, så att i dag, fast gorillorna i Kongo och i Chikago bara är karikatyrer, en del av oss övriga är något så när passabla imitationer av mänskliga varelser."

Ständig sökare

Och som ett sista exempel Forts kanske mest berömda uttalande, där det inte handlar om att vi skapats av någon varelse, utan att vi ägs av någon varelse, likt ett zoo som ägs av någon utomjording och som lyder: "I think we're property." (Jag tror vi är egendom.)

Man kan med fog säga att Charles Fort var en sökare som när han fann tänkbara svar fortsatte att söka. De förklaringsmodeller han satte upp var han beredd att radera. Fort brevväxlade bland annat med författaren Edmond Hamilton. När Hamilton vid ett tillfälle frågade Fort vad som skulle hända om vetenskapen började att ta Fort på allvar, så svarade Fort att han själv skulle bli den förste som attackerade de nya konformisterna som gjorde hans vetenskapliga händelser rumsrena och han skulle göra det med nya händelser. Och visst levde han som han lärde. När Tiffany Thayer grundade Fortean Society, så sa Charles Fort att lika lite som han tänkte bli en älg lika lite tänkte han ansluta sig till sällskapet som skapats till hans ära och bar hans namn.

Det har sagts att Edmond Hamilton med berättelserna *The Space Visitors* (1930) och *The Earth Owners* (1931) baserade på ovan citerade trossats att vi människor skulle vara egendom, var den förste som tog upp forteanska idéer i skönlitterär form, men Hamilton har själv påpekat att Georg Allan England redan 1926 utgått från Fort i *The Thing From the Outside*. Att Charles Fort bland annat haft ett enormt inflytande på utvecklingen av å ena sidan science fiction-litteraturen och å andra sidan UFO-rörelsen står helt klart. Huruvida han själv skulle ha gillat detta är en annan femma.

R. Buckminster Fuller menar att det finns något "utomordenligt inspirerande i Forts intresse för sitt universum. Hans intresse är mycket romantiskt. Det är inte alls beskrivet i romantiska termer – men karln är full av drömmar – drömmar om mening. Fort var förälskad i den värld som gäckade honom. Fort, liksom mänskligheten, sökte efter mening i erfarna rön." Damon Knight anser att Fort var "en i grunden anspråkslös man som uppfattade alla mänskliga varelser som absurda, sig själv inberäknad. På något sätt hade han funnit den balans och självutplåning som österländska mystiker eftersträvar; han skulle ha blivit en bra Zenbuddhist."

Forts mänskliga dimension ter sig minst sagt romantisk i Tiffany Thayers beskrivning av sin mästare: "Han var knappt 1.83 lång, tung, ljuslagd. Han hade en brun mustasch som spretade ungefär som Nietzsches. Hans syn var i avtagande de sista åren och hans glasögon måste ha tjocka linser. Han var en anakronism i moderna kläder, en absurditet i sin våning i Bronx. När vi satt med hans hembryggda öl, starka ostar, grovsiktat rågröd och whiskydränkta vindruvor vid det runda matbordet och pratade oss bort i natten, så föll det mig ofta in att hans kroppsform ropade efter skinnkläder och spännen, att ytan borde ha varit kal och brun, vaskad med slaskvatten från sejdlar och blanknött av tunga svärdshänder. Ljuset borde ha kommit från flambering och – för att matcha dessa ord – borde Faust och

Charles Forts brevvän, författaren Edmond Hamilton tillsammans med sin hustru författarinnan Leigh Bracket. Hennes sista filmmanus blev Rymdimperiet slår tillbaka, som naturligtvis i likhet med i stort sett all sentida science fiction har forteanska rötter. Bild: Bertil Falk

Villon ha tittat in när de var på väg att mörda eller konferera med djävulen."

Men Damon Knight menar att Fort skulle ha lett åt denna beskrivning: "Han var ingen viking eller medeltida riddare och hade ingen längtan efter piratäventyr. Han var den mildaste och vänligaste människa. Han upplevde en del missräkningar, men hade lärt sig att skratta åt dem. Han hade dragit sig tillbaka från världen, inte för att han hatade människor utan, som jag tror, för att han inte ville sära dem."

Det finns mycket mer att säga om Charles Fort, men jag undrar om han inte är en man som bäst studeras genom att man läser vad han skrivit. Hur man än vänder och vrider på saken, så

är en sak i varje fall helt klar: han var en märklig människa och även om kunskapen om Charles Fort inte växer på träd i vårt avsidade belägna land, så har han anhängare över hela världen, som fortsätter i hans fotspår att samla information. Hos oss är det kanske främst den seriösa delen av UFO-rörelsen som kan sägas vara hans arvtagare.

För att slutligen återkomma till Kaspar Hauser, så påstod Feuerbach att Kaspar Hauser blev knivhuggen av en person som lämnade spår efter sig i snön men att dessa snart utplånades av den skara stadsbor som flockades i parken. En teori säger att Kaspar Hauser kan ha varit arvtavla av Baden. (I så fall var hans mamma syster till den svenska drottningen Gustav IV Adolfs hustru Fredrika Dorotea Vilhelmina av Baden, som gett namn till tre orter i Lappland.) Anledningen till att arvtavlen förts bort och spärrats in skulle ha varit tronföljdsintriger. En sorts parallell till misstanken i Frankrike att den hemlighetsfulle statsfången som under Ludvig XIV:s tid i folkmun kallades mannen i järnmasken (det var i verkligheten en svart sidenmask) var av kunglig börd. Han var möjligen en naturlig son till Ludvig XIV. Men det är en annan historia.

Litteratur:

Fort, Charles (med förord av Damon Knight): *The Complete Works of Charles Fort* (Dover, New York 1974) *Länder Bortom Verkligheten* (Larson, Bonniers 1971). **Gross, Loren E.:** *Charles Fort, the Fortean Society & Unidentified Flying Objects A survey of the unidentified flying object mystery from August, 1895 to August 1947* (privat tryck, Fremont, California 1976). **Knight, Damon:** *Charles Fort Prophet of the Unexplained* (Doubleday, Garden City, New York 1970).

READING & HEALING telefonkonsultation

Känner du dig trött efter vardagens påfrestningar? Har du många frågor som du funderar på och som du inte finner svaren på? Känner du dig tömd på energi? Under en reading förmedlas Ljusspråkets magnetiska energier som renar aurafältet ifrån blockeringar och som sätter fart på energiflödet och skapar balans i aurafältet, samtidigt som du får dina frågor besvarade.

Vi är anslutna till the Spiritual School of Ascension sedan drygt två år. Under den

tiden har vi utvecklat förmågan att upptäcka och hantera svåra och krisartade situationer och har kunskap om hur man löser dem. Vi har även utvecklat kraftfulla energifält och kan på så vis hålla utrymme och gränser för att arbeta med klienter som har det svårt.

Låt din inre känsla avgöra vem av oss du harmonierar bäst med då du tar kontakt!

För närmare information vänligen kontakta någon av oss:

Ulla Helgesson
compassion48@hotmail.com

eller tel: 0278-65 02 93

Ingrid Söderberg
communion@hem.utfors.se

eller tel: 0157-414 44

För närmare presentation av oss vänligen gå in på SSOA:s webbsida:
<http://www.ascendpress.org/Calendar.html>

PROFHESIA

Är du i behov av personlig rådgivning?

Intresserad av att bli spådd?

Profhesia erbjuder en trygg och stressfri miljö för dig som inte kan/vill möta en kurator ansikte mot ansikte, men vill dra nytta av terapeutisk rådgivning i en

stöttande miljö.

Spår även i tarotkort och tyder drömmar.

För mer information logga in på:

www.profhesia.com

e-mail: info@profhesia.com

PROFHESIA, Box 6, 260 83 Vejbystrand

Erland Lagerroth

Vidgade horisonter

Den 11–14 juli avhölls ett årsmöte av mer ovanligt slag på Marieborgs folkhögskola vid Norrköping. Det var den brittiska föreningen *Scientific and Medical Network* (SMN) som för första gången höll plenarsammanträde i Sverige. Föreningen har åtskilliga svenska medlemmar, men är världsomfattande så till vida som den har 2000 medlemmar i över 50 länder.

Årsmötet med dess föredrag motiverar inte någon längre artikel, men det gör däremot denna märkliga förening, lika seriös som livaktig. Den utgör en sammanslutning av naturvetare och medicinare som vill gå fram med vetenskaplig stringens men vara öppna för andra förutsättningar och antaganden än de som den klassiska vetenskapen baseras på.

Kan detta vara något fruktbart och värdefullt? Svaret finns i första hand att söka i den tidskrift som föreningen ger ut tre gånger om året: *Network. The Scientific and Medical Network Review*. Det är en publikation på 72 stora, tvåspaltiga sidor, varje nummer med ett tjugotal vetenskaps- och civilisations-kritiska artiklar och med upp till fyrtio långa och ambitiösa recensioner av böcker av liknande slag samt därutöver kortare presentationer av ett hundratal böcker. Här finns läsning av hög vetenskaplig och filosofisk klass som kan hålla en sysselsatt i veckor. Bland bidragsgivarna under senare år kan nämnas den grekiske tänkaren Emilios Bouratinos, nytänkarna Erwin Laszlo och Peter Russell, sir Roger Penrose, professorerna David Fontana, Victor Mansfield, Henryk Skolimowski och Henry Stapp samt grundaren av ”The Right Livelihood Awards” Jakob von Uexküll.

Varje nummer av tidskriften inleds med en avsiktsdeklaration (”mission statement”): ”Att fördjupa förståelsen i vetenskap, medicin och utbildning genom att stimulera både rationell analys och

intuitiva insikter.” En presentation av sällskapet på Internet (www.scimednet.org) bjuder på en omedelbar fortsättning. Sällskapet ”ifrågasätter antagandena i samtida vetenskapligt och medicinskt tänkande, så ofta begränsade av ett exklusivt materialistiskt sätt att resonera. Genom att förbli öppet för intuitiva och andliga insikter fostrar det ett klimat, i vilket vetenskapen som helhet kan gå fram på ett mer mångsidigt och sensibelt sätt.”

I tidskriften följer sedan en ”Guidelines of Network approach” under rubrikerna ”Open-mindedness”, ”Rigour” och ”Care of Others”. Här fastslås bl a att det inte finns något gemensamt synsätt, någon ”network consensus”, att man bör ifrågasätta också sina egna antaganden och

Den djupaste känsla vi kan erfara är upplevelsen av det mystiska. Den är säningsmannen för all sann vetenskap.
Albert Einstein

förutsättningar och att man bör anmäla avvikande mening på ett förstående och konstruktivt sätt.

Det sista utläggs ytterligare på ett annat ställe på webbsidan: ”Nätverket omfattar inte det ortodoxa för dess egen skull, det är inte riktat mot etablissemangen, men dess medlemmar understödjer friheten att utveckla vilket studieområde som helst som är av värde, även om det betyder att gå ut-
anför vad som för närvarande uppfattas som vetenskapligt rimligt.”

Men därutöver finns det alltså inte någon ”network consensus”, vilket betyder att författarna i tidskriften själva svarar för sina åsikter. Detta bör också gälla ett av de mer anmärkningsvärda bidragen, nämligen ett ”Manifest för en integrerad vetenskap om medvetandet”, fastän detta

har utformats och undertecknats av en rad medlemmar i föreningen med dess allt i allo David Lorimer i spetsen (nr 75, april 2001, s 2-5). Manifestet kan visserligen sägas dra ut konsekvenserna av föreningens allmänna hållning, men det gör alltså inte anspråk på att formulera ett program, som alla medlemmar har att rätta sig efter.

Manifestet fastslår först att man stöder idealen i den vetenskapliga metoden, såsom ”öppenhet balanserad mot strikt noggrannhet”, vidare ”integritet, mod, omsorg om livet, fantasi och kreativitet, intellektuell problematisering och nyfikenhet, ödmjukhet [...] och respekt inför mysteriet”. Den vetenskapliga metoden är en ”kombination av kreativt, syntetiskt tänkande följt av rigorös analys för att pröva dess giltighet”. Vetenskapen innebär också ett erkännande av att vetenskapliga genombrott kan medföra revolutioner i sättet att tänka.

Det är lätt att se att detta är en något tendentiös karakteristik av vetenskapen och dess metod, och det bekräftas av fortsättningen. ”Vi påstår att vetenskapsmän inte alltid inser att vetenskapen baseras på ett

antal filosofiska nyckelantaganden, som stöder, definierar och t o m inskränker omfattningen av dess tänkande. När vetenskapsmän definierar vetenskapen i exklusivt mekanistiska och materialistiska termer, förvandlar de den till dogmatisk scientism.”

Till sist har emellertid vetenskapens utveckling fört forskarna ansikte mot ansikte med dem själva, heter det. Under 1990-talet har man börjat intressera sig för medvetandets natur. Och det är alltså medvetandet manifestet handlar om.

Men först söker manifestet artikulera de filosofiska nyckelantagandena i vetenskapens huvudfåra, såsom:

- Universum är ett slutet fysikaliskt system.

- Universum förstås bäst mekanistiskt och atomistiskt.
- Materien ger upphov till själen [”mind”] och hjärnan till medvetandet.
- En iakttagare kan studera världen objektivt, separat från sig själv.
- Vi förstår ett fenomen genom analys av dess delar.
- Syfte och mening är uteslutna från vetenskaplig analys.
- Varje vittnesbörd som motsäger detta synsätt är otänkbart och kan avfärdas summariskt.

För den vetenskap, som undertecknarna av manifestet bekänner sig till, gäller då andra förutsättningar – postulat, sägs det, ”som överskrider men samtidigt innesluter den moderna vetenskapens”. Till dem hör

- Universum är en organisk enhet genomträngd av liv och medvetande.
- Det självorganiserande, sig utvecklande universum återspeglar intelligens, kreativitet, mening och syfte.
- Vetenskap kan inte skiljas från metafysik.
- Medvetandet är fundamentalt – det driver evolutionen inifrån.
- Medvetandet kan existera oberoende av fysiska underlag.
- Det mänskliga medvetandet kan i någon form överleva hjärnans död.

Detta är den hårda, kontroversiella kärnan i föreningens verksamhet, men alla medlemmar lär inte skriva under allt, i synnerhet inte de två sista punkterna.

Manifestet underbyggs lyckligt med ett antal värtaliga citat från berömda vetenskapsmän.

- ”Historien visar att vetenskapens framsteg alltid har blivit gäckade av tyranniska inflytanden från vissa förutfattade meningar som förvandlats till oantastliga dogmer” (Louis de Broglie).
- ”Om vi inte kan ifrågasätta våra djupt hållna antaganden, då är inte mänskligheten en livsduglig art” (David Bohm).
- ”Kunskapsteori utan vetenskap blir ett tomt schema. Vetenskap utan kunskapsteori är [...] primitiv och förvirrad” (Albert Einstein).
- ”Vetenskap skall i allt väsentligt stå för en metod och inte för några

speciella trosföreställningar, men likväl har vetenskapen, sådan den uppfattas av dess anhängare, kommit att identifieras med [...] tron att naturens djupare ordning är uteslutande mekanisk och att icke-mekaniska kategorier är irrationella sätt att uppfatta och förklara även sådana saker som mänskligt liv” (William James).

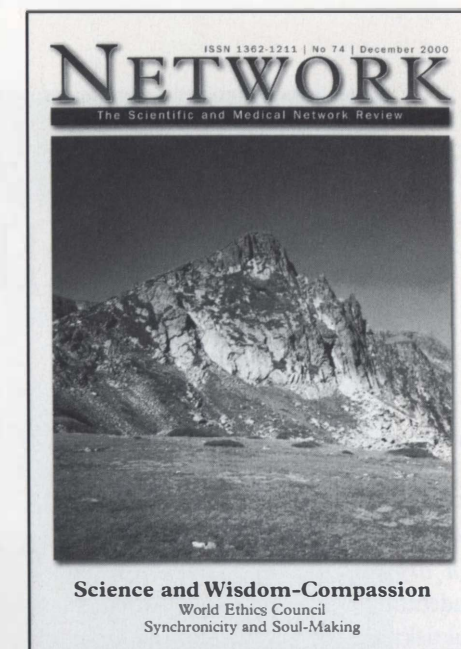
- ”[...] godtag aldrig stora mäns misstro eller deras anklagelser om bedrägeri eller dumhet som viktiga, när de motsägs av upprepade iakttagelser av fakta [...]. Närhelst vetenskapsmän [...] har förnekat forskares fakta på a priori-grund, har de alltid haft fel” (Alfred Russel Wallace, jämte Darwin skaparen av evolutions-teorin).

Forskning om medvetandet är något som ligger föreningen(s ledare) varmt om hjärtat, och ett stort aktuellt projekt är ”Vetenskap, medvetande och den yttersta verkligheten. Att förena vetenskap och religion”. Projektet organiseras av SMN men sponsras av den amerikanska John Templeton-stiftelsen. Det har bl a formen av ett omfattande program på tolv olika universitet i Storbritannien, varvid man under dialog med lyssnarna diskuterar: ”Är vårt medvetande bara en massa hjärnprocesser, en biprodukt till utvecklingen utan mening eller ändamål? Eller är det något ’bortom hjärnan’, en bro till andra dimensioner av verkligheten?” Man undersöker bl a kvantmekaniken och mystiska erfarenheter, både från vetenskaplig synpunkt och från upplevelsens horisont. Också här håller man sig med ett litet citat från Einstein (citatrutan föregående sida).

Föreningen *Scientific and Medical Network* grundades 1973 av f d toppdiplomaten George Blaker, f d ”chief scientist at the Ministry of Power” Sir Kelvin Spencer och vicekanslern vid universitetet i Surrey dr Peter Leggett m fl. I bakgrunden figurerar också Arthur Koestler samt filosofen och kemisten Max Payne, den senare alltså högst aktiv i föreningen.

Tanken bakom initiativet framgår av följande värvningsbrev från 1973:

”Vi försöker etablera ett nätverk

SMNs tidskrift

En skrift som gavs ut med anledning av föreningens 25-årsjubileum, *Wider Horizons*, förtecknar hundratals projekt av olika slag som föreningen har drivit genom åren. Den låter förstå vilken styrka och initiativkraft som finns och har funnits inom föreningen. Största delen av boken består dock av ett 70-tal artiklar i föreningens anda, som bara har det felet att de – trots bokens omfång på mer än 350 sidor – måst göras alltför korta. Bland bidragsgivarna kan nämnas Rupert Sheldrake, Theodore Roszak, prinsen av Wales, Ken Wilber, Dean Radin, Henryk Skolimowski, Ilya Prigogine (tillika hedersmedlem i föreningen) Willis Harman och Richard Tarnas. Föreningen har blivit till ett refugium och ett forum för forskare, tänkare och sökare som vill öppna vidare horisonter men samtidigt vara vetenskapligt kritiska.

[...] av kvalificerat folk [...] som har naturvetenskaplig eller medicinsk examen vid ett universitet, som är eller har varit fortlöpande anställda i vetenskapligt arbete och som på samma gång har ett förstående och personligt intresse för [...] parafysiska, parapsykologiska eller andliga studier och dito forskning samt därav följande handlande. Det tycks oss som om sådana människor är de som har den nödvändiga utbildningen och bakgrunden för att kunna befordra vad vi har i sikte.”

Erland Lagerroth:

Allt är förändring

En svensk bok med nya tankar om företag och organisationer är Bo Ahrenfelt, *Förändring som tillstånd. Att leda förändrings- och utvecklingsarbete i företag och organisationer* (andra upplagan, Studentlitteratur, Lund 2001). Ahrenfelt ger praktiska råd om hur man inifrån förändrar ett företags inriktning och sätt att fungera.

Bo Ahrenfelt är psykiater men har under senare år varit verksam som konsult åt företag och organisationer. I den egenskapen leder han Institutet för Liv & Arbete i Växjö, och han är medförfattare till *Konflikthanteringsboken* (1992).

Förändring som tillstånd

Den nya bokens titel är en fullträff och sammanfattar i sin tankeväckande paradox hela bokens innehåll och inriktning.

"Mänskligt liv är *tillståndet förändring* från det att vår fars spermier träffade mors ägg, över födelse, tonår, 30-, 40- och 50-årskriser, pensionering till döendet och graven. Detta tillstånd av förändring gäller även våra organisationer, både privata och offentliga." (124) "Stabilitet i det levande är *tillståndet förändring*, vilket ger förmågan till återskapande, förnyelse och förändring [...]. Det levande är stabilt i sin ständiga utveckling och förändring, vilket utgör grunden till bibehållande av helheten, dess inre processer och dess förmåga till kontextuell adaption" (153) alltså till anpassning efter sammanhanget.

Detta synsätt går igenom hela boken. Förändring är ett tillstånd som vi lever i från vaggan till graven, och eftersom vi ofta inbillar oss något annat och gärna strävar efter ett slags vilotillstånd, så kan vi alla behöva en konsult som Bo Ahrenfelt. Hans framställning är nämligen sällsynt klar och övertygande. Som i kanske ingen annan bok jag läst har samma sätt att tänka, samma vetenskap och världsbild som jag själv strävat mot och talat för i mina vetenskapskritiska böcker, här blivit en självklarhet. Begreppen process, helhet, organisation, system, återkoppling framställs här som självklara

utgångspunkter.

Ahrenfelt konstaterar också att det finns två slags förändring, nämligen av "första och andra ordningen".

"Med *förändring av första ordningen* menas en *förändring inom systemet*, dvs en övergång från ett inre tillstånd till ett annat utan att systemet självt förändras. Vi tänker på samma sätt, vi identifierar och löser problem på samma sätt, vi letar efter möjligheter med samma metoder som tidigare." Det är fråga om förnyelse och förbättring av det som redan finns. (23)

"Vid en *förändring av andra ordningen* däremot, *förändras hela systemet* [...]. Här "förändras både tankemönster och verklighetsbeskrivning och agerande [...]. Allt är förändrat och verkligheten ser annorlunda ut, vilket i sin tur ger oss ett helt nytt beslutsunderlag. Ett nytt beslutsunderlag hjälper oss i sin tur till ett nytt agerande". (23)

Det är alltså fråga om vad som i andra sammanhang kallats *paradigmskifte*.

Ett sådant nytänkande kräver emellertid en närmare begründan av de nyssnämnda nyckelbegreppen. "Öppna och komplicerade system har s.k. *helhetsegenskaper*. Man brukar säga att helheten är större, vackrare och mäktigare än summan av delarna." (34) Ett exempel är helheten vatten, H₂O, som är något helt annat än de ingående delarna väte och syre. Vatten kan vi dricka, bada och tvätta oss i, vi kan transportera oss på och i vatten. Vi kan skapa elektrisk kraft genom fallande vatten, och vi består själva i huvudsak av vatten (samtidigt som också vi just är något "större, vackrare och mäktigare" än vår beståndsdel vatten). Allt detta kan delarna väte och syre inte göra var för sig eller ens komma i närheten av. "*Helhetsegenskaper kan inte härledas från delen* utan förutsätter en helhet och ett sammanhang, en inre organisation och en kontext." (80)

Detta är en av de viktigaste insikterna man kan få i livet, men den tycks inte vara alla förunnad. En viss begåvningsart tycks inte kunna fatta detta (höger/vänster

hjärnhalva?) och det är kanske därför det har varit modernt att förneka jagets existens. Men, som Ahrenfelt konstaterar, även om "vi har svårt att lokalisera jaget kemiskt eller anatomiskt till en viss del av kroppen [!] finns det, och individen skulle inte ha de egenskaper han eller hon har utan sitt jag, utan en inre process som är intakt. [...] människan som helhet har egenskaper som delar av henne inte besitter. [...] Helheten är större och mer underbar än summan av delarna." (34 f)

Med *process* menar Ahrenfelt samspel mellan människor och grupper i det system vi betraktar, mellan systemet och dess omvärld osv, allt i enlighet med processer i levande system. "Processen är [...] interaktionen i systemet, ett ständigt fortgående flöde av relationer och agerande." (275) "Livet är tillståndet förändring, en process." (35 f)

Begreppet *system* slutligen är så viktigt, att Ahrenfelt ägnar det en av de fyra delar som boken består av: "Organisationen som levande system". System kan definieras som "varje arrangemang eller kombination av delar eller element i en helhet" (Bertalanffy) eller ett "komplex av element i ömsesidig interaktion" (Allport). "Det betyder att en enda cell kan betraktas som ett system, liksom en människa, en organisation eller ett företag och att även hela samhället kan studeras som ett system." (79) En av de stora organisationsteoretikerna, Chris Argyris, blev inspirerad av systemteorin och definierar en organisation så här: "En organisation karakteriseras av ett *arrangemang* av delar som formerar en enhet eller helhet vars återkoppling försörjer och underhåller delarna." (31)

Just *återkoppling, feed back*, är ett viktigt begrepp inom ett system. En ljuslåg, som tänts genom en tändsticka, t ex, försörjer sig själv genom att värmen från lågan smälter stearinet i ljuset så att lågan kan fortsätta att brinna. Men också när vi lär av våra misstag och framgångar använder vi återkoppling. (156, jfr 316)

Systemteorins tre principer

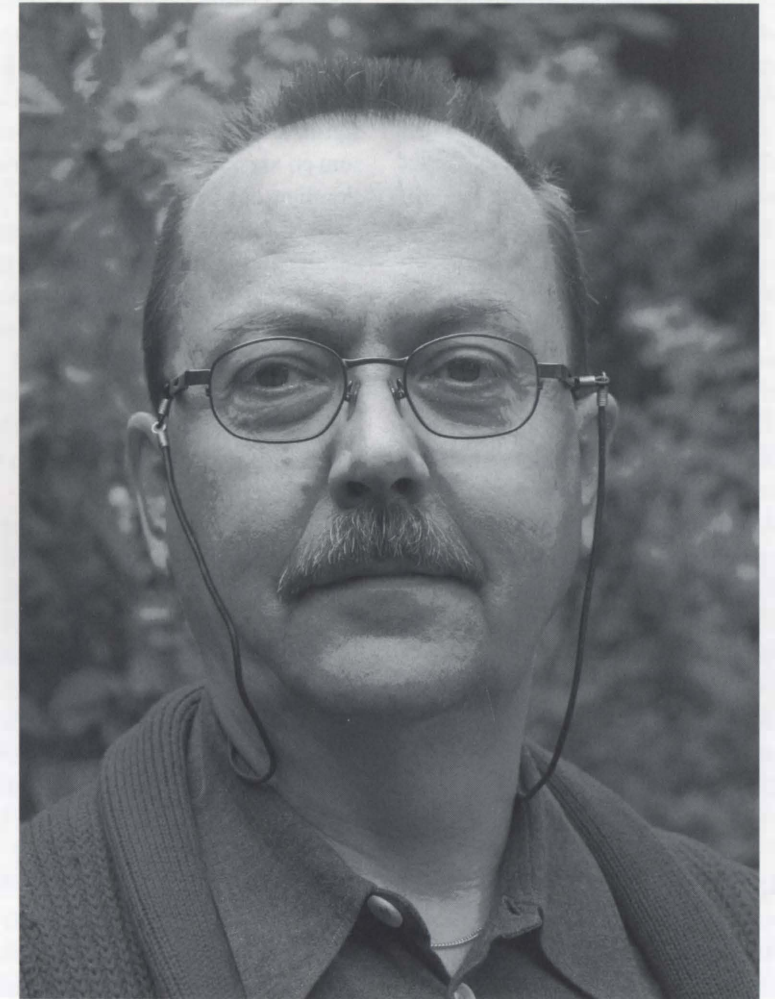
Den klassiska systemteorin urskiljer tre viktiga principer, konstaterar Ahrenfelt. Den första om helhet och helhetsegenskaper har redan nämnts: vatten kan inte härledas från sina beståndsdelar utan förutsätter en helhet, en inre organisation. Den andra principen gäller just denna organisation.

"Delarna i systemet är inte slumpvis utkastade utan bildar tillsammans en form och en struktur, de organiserar sig. Det sker spontant i alla levande system och andra system som t ex snöflingans komplicerade mönster. Man kan säga att strukturen uppstår ur *självorganiserande processer*." (82)

Eller som det heter på ett annat ställe: "Ordning och struktur är ett *uttryck för och konsekvens av processer och självorganisering*. [...] först kommer processen, sedan strukturen och till sist resultatet." Processen "skapar helhet och håller ihop strukturen trots öppenheten mot kontexten och målinriktat agerande". Det krävs ingen yttre information eller ledning för att självorganisationen skall träda i funktion med "häpnadsväckande kraft och förmågor". (149, 154, 151)

Sällan har man sett denna princip, denna egenskap hos världen, så klart och ovedersägligt formulerad som här. Det är detta som gör hela världen (även företagavärlden, naturligtvis) till något *helt annat* än en linjär addition av sådana delar och element som fysiken sysslar med, något annat än råstoff för Guds eller människans skapande. Nämligen *till en värld som skapar sig själv och därför inte behöver vare sig Gud eller människan som skapare*.

Ju "större eller mer komplex helheten är, desto mer ökar behovet av en anpassad och differentierad organisation. Och ju mer komplex och differentierad kontexten blir desto högre krav ställs på den inre organisatoriska strukturen i fråga om flexibilitet för att hålla den inre strukturen intakt när den anpassar sig till den yttre miljön, kontexten. Organiseringsprocessen pågår ständigt och blir aldrig färdig. – Anpassning av organisation i förhållande till kontexten har egentligen ett enda syfte, att garantera överlevnaden för systemet trots en stökig och ibland kaotisk omvärld eller kontext. Detta gör att organisationen är beroende av och bestäms av den tredje principen" (83) nämligen "principen om dynamisk interaktion och dialektik". För att delarna skall kunna stå i ständig interaktion med varan-

Bo Ahrenfelt

dra och systemet med sin egen livsvärld "krävs olika typer av återkoppling från såväl kontext som från olika delar av den egna organisationen samt dialog inom systemet."

Detta låter abstrakt, men Ahrenfelt exemplifierar genast med den mänskliga kroppens sätt att fungera. "Genom ett intimt samspel mellan hormon-, nerv- och immunsystem [...] står olika delar av kroppen i kontakt med varandra och påverkar varandra. Hjärta, blodkärl och blodtryck påverkar alla varandra ömsesidigt genom den kommunikation som ständigt pågår mellan de tre delarna." (83)

Så komplicerat är det i de fungerande systemens värld, och det är därför den klassiska vetenskapen här står hjälplös. Men systemteorin är "ett viktigt hjälpmedel i förändrings- och utvecklingsarbete eftersom vi inte kan fatta beslut om framtiden efter newtonska formler och linjärt tänkande". Det gäller för "förändringsledaren" att erövra "biologrollen och lämna den gamla

mekanikerrollen som hör Newton och 1600-talet till." (84 f)

Slutna och öppna system.

Det finns emellertid två slag av system: slutna och öppna. Ett slutet system släpper inte in något från omvärlden, varken energi eller byggstenar, och drabbas därför av entropi enligt temodynamikens andra lag. Ett sådant system går mot allt större oordning och fylls av förbrukad energi, slagg, som inte kan avföras.

Inom sådana mänskliga system, som Ahrenfelt sysslar med, motsvaras detta av det auktoritärt ledda företaget. Man kan se att energin här "flyttar sig bort från mål och koordinerat agerande mot ett mer självcentrerat och egennyttigt förhållningssätt [...]. Man kan tala om *mental entropi*". Exempel på det är dyra och destruktiva revirkonflikter mellan avdelningar eller neurotiska maktkamper i ledningsgruppen.

Det intressanta är dock naturligtvis

öppna levande system (inklusive mänskliga organisationer) och Ahrenfelt ägnar dem ett långt kapitel. De kännetecknas av fyra kriterier (99) som här har hämtats från en uppsats av G W Allport om öppna system i personalteorin (1960). Det första kriteriet känner man igen från Prigogine och Jantsch: ”Det sker ett upptag av materia och energi från utsidan in till systemet, liksom utsläpp av materia och energi från systemet till utsidan.” Systemet snyltar alltså dubbelt på omgivningen, dels genom att därifrån införa energi och materia, dels genom att dit avföra slagprodukterna. Det är därför systemet kan undgå ”entropidöden”: det blir en ”virvel” som går mot strömmen.

Ahrenfelt finner en intressant tillämpning av detta, nämligen när det gäller frågan hur information och kunskap kommer in i systemet, in i organisationen, och hur de hanteras där. Det sker vid *gränsytan* till omgivningen, vilken oftast ligger längst ner i en organisations hierarki. Det innebär att verkstadsarbetaren, undersköterskan eller handläggaren kan ha viktiga kunskaper som saknas hos VDn, chefsöverläkaren eller generaldirektören.

Det är en huvudlinje i boken att det är människorna i företaget som skall genomföra förändringen, och deras kunskaper och förutsättningar blir därför avgörande för framgången. ”Kreativitet liksom förändring av andra ordningen kan inte beordras eller tvingas fram på ett auktoritärt sätt.” (106) Det gäller därför för ”förändringsledaren” att få ”medarbetarna” och deras kunskaper med sig, antingen denne ledare är företagets VD eller en konsult utifrån. Ahrenfelts bok ger intryck av att det oftast är den senare; ”chefen”, däremot, framstår gärna som en bromsklots som mer månar om sin egen prestige och självkänsla, sitt gamla sätt att tänka och agera, än om företagets framtid.

Det andra kriteriet för öppna, levande system formuleras så här: ”Kontakten med yttvärlden påverkar inte de inre processerna, den inre ordningen och strukturen på ett negativt och destruktivt sätt. Ett öppet system förändrar sig kontinuerligt och anpassar sig till den kontextuella dynamiken.” (99) ”Att lyckas över tid är [därför] att *anpassa sig kontinuerligt*.” (110) Det är detta Ahrenfelts bok handlar om, och hur svårt det är framgår av det tredje kriteriet: ”Över tid ökar såväl den yttre som den inre ordningens komplexitet och det sker en differentiering av delarna.” (117)

Här tar nu författaren så att säga av-

stamp i ”Gamle Taylor”, dvs i Fredrick Taylors *Principles of Scientific Management* från 1911, som med ”överväldigande genomslagskraft” lanserade det auktoritärt styrda företaget, där människan betraktades som en maskin som kan styras ”med vetenskapliga och rationella metoder”. (118 f) Detta föranledde japanen Konosuke Matsushita att i början av 1990-talet profetera: ”Vi japaner kommer att segra och det industrialiserade västerlandet kommer att förlora. [...] Era företag bygger på Fredrick Taylors schema, där cheferna tänker och jobbarna sköter skruvmejslarna. *Djupt inuti* tror ni fortfarande att det är så man ska sköta företag.” (10)

Kursiveringen är Ahrenfelts, och den är säkert berättigad, men han vill nu göra slag i saken: ”Nu är det äntligen dags att för alltid göra oss av med förlegade idéer till förmån för ett humanistiskt ledarskap där man tar tillvara och utvecklar den mänskliga potentialen på ett konkret och jordnära sätt i vardagsarbetet.” De flesta av oss vet att ”den enskilda människan tänker självständigt och [att] medarbetarens tänkande ligger utanför chefens kontroll. [...] Vi vet att individen har behov av självförverkligande [...] och att människan är kreativ, problemlösande och lärande. Saken ställs på sin spets vid en förändring av andra ordningen. Man blir helt beroende av medarbetarens fria vilja att dela med sig av vardagskunskapen. [...] Just genom att släppa medarbetarnas kreativitet lös och i stället styra processen lyckas man.” Och då kan man få uppleva ”fantastiska processer”, som rentav kan te sig ”skrämmande eller flummiga”. Men väl erfaret och upplevt blir det dock naturligt med självorganisering. (118 f, 159)

Svårigheter och motstånd.

Det är sådana processer resten av Ahrenfelts bok – dvs mer än hälften – handlar om. Det är fascinerande läsning. Här skall jag nöja mig med att framhålla två saker. För det första att en förändring av andra ordningen är så svår att genomföra att ”förändringsledaren” många gånger kan förtvivla. Och det är inte konstigt: det gäller ju att byta paradigm, om också bara i ett företag, en organisation, att få människor att ändra sitt sätt att tänka, sin världsbild och att lämna den vetenskap de (om också omedvetet) varit vana att lita till. ”Det svåra är att ändra på vårt sätt att tänka” sade den engelske fysikprofessorn David Bohm en gång i ett

svenskt radioprogram.

Det gäller att regissera förloppet så att medarbetarnas motivation aktiveras, deras kunskap kommer till sin rätt. Då kan stora saker hända. Men även de kritiska och skeptiska bör aktiveras. (280) Ahrenfelt är överhuvud positivt inställd till allt *motstånd* som förändringsarbetet kommer att uppväcka, och det är det andra jag vill framhålla (9-12, 21 f, 124 f, 156, 159, 249, 295, 309 f). I motståndet aktiveras människors tankeverksamhet och fantasi, och många värdefulla invändningar kan komma fram som man bör ta hänsyn till. Han har inget till övers för jäsägare utan sympatiserar gärna med bråkstakarna.

Men han medger att den tredje fasen av motstånd, då man ”har lämnat eller tappat fotfästet i det gamla livet men ännu inte fått ny fast mark under fötterna i det nya” kan göra förändringsledaren ”osäker. Han får på ett mycket konkret och påtagligt sätt bevittna hur fel han har. Han kan få sömlösa nätter då han ser sin framtid och karriär i ruiner, sina framgångar grusas och sin självkänsla nå bottennivåer av sällan skådat slag.” Det gäller att *vilja*, att känna sina svaga och starka sidor, att stanna kvar i sin osäkerhet och därmed öka sin kreativa förmåga. ”Genom att genomlida [...] den här fasen kommer han att stärka sina mandat i organisationen [...]. Hans trovärdighet ökar, vilket leder till att det man kallar delegatet underifrån ökar och medarbetarna tillerkänner honom reellt och faktiskt ledarskap [...] Motståndet klingar av [...]. Man hör fler och fler röster som säger att – Nu prövar vi... Kom igen!” (313, 315)

Jag har här läst Bo Ahrenfelts bok, inte för vad den praktiskt kan ge för ”förändrings- och utvecklingsarbete i företag och organisationer” utan i förundran och glädje inför huvudtiteln: ”Förändring som tillstånd”, och vad den kan signalera i fråga om sätt att tänka, vetenskap och världsbild. Att den kan ge så mycket i detta senare avseende beror på att författaren tillämpar de nya tankarna på ett område som är möjligt att konkretisera, genomskåda och överskåda – alla komplikationer till trots. Man kan här verkligen se hur processen förlöper, helheten organiseras, självorganisationen träder i funktion, återkopplingar upprättas, systemet blir till – och sedan förändras. Det är mycket lärorikt och övertygande.

Mikael W Gejel

Min tro

Hermetismen

Låt mig från början förklara att ordet tro är missvisande när det gäller hermetismen. Det finns egentligen bara två religioner som bygger på tro, på att man erkänner vissa trosartiklar, nämligen kristendomen och islam. De flesta religioner har inte sin grund i trosbekännelse, utan i gemenskapsbildande ceremonier. Så är fallet i tex fornordisk religion, antik grekisk religion, hinduism, judendom och indiansk religion.

Inte heller hermetismen är en tro, utan snarare en samling ceremonier, meditationer och naturiakttagelser som utgår ifrån en traditionell kosmologi med rötter i forntidens Egypten och Grekland. Beroende på tonvikten brukar man skilja mellan filosofisk hermetism och teknisk hermetism. En mångbottnad form av teknisk hermetism är *alkemi*. Den filosofiska hermetismens äldsta urkund är skriftsamlingen *Corpus Hermeticum* som nedteknades på grekiska i Egypten någon gång mellan 200 f. Kr. och 200 e. Kr. *Corpus Hermeticum* är den klassiska, djupgående framställningen av hermetismens insikter.

I medeltidens Europa traderades hermetismen vidare i små kretsar av alkemister. Under renässansen översattes *Corpus Hermeticum* till latin (av Marsilio Ficino) och detta ledde till att hermetismen fick relativt stor spridning i Europa. I form av grupper av alkemister och ordenssällskap, innefattande både män och kvinnor, har hermetismen sedan dess funnits som en traditionell andlig skolningsväg i Västvärlden.

Hermetismen menar att världsalltet i grunden är gudomligt och att skapelsen är god.

Världen ses som en levande organism där alla led, mineraler, växter, djur, människor och andeväsen står i växelverkan med varandra, förbinds med varandra genom *kosmisk sympati*.

Enligt hermetismen finns en överensstämmelse och växelverkan mellan å ena sidan människan och å andra sidan hela världsalltet. Detta kallas korrespondensen mellan mikrokosmos (människan) och makrokosmos (världsalltet). I *Corpus Hermeticum* talas om *Logos*, det gudomliga, skapande förnuftet, och det högsta *nous*, den gudomliga världsgrund. Tack vare att människan är en mikrokosmisk avspiegling av makrokosmos så har hon i sig *Logos* och *nous*. *Nous* beskrivs som rent, medvetet ljus. Detta gudomliga ljus har alltså människan inom sig, enligt hermetismen. Det innersta gudomliga i människan är en del av det allomfattande gudomliga.

Hermetismen innehåller systematiska metoder för att lära känna den andliga världen, eller bättre uttryckt den materiella världens andliga grund. Det högsta slutmålet på den hermetiska kunskapsvägen är *gnosis*, insikt eller upplysning. Den hermetiska upplysningen kan beskrivas som direkt andlig kunskap, som medvetenhet om *nous*’ ljus, kärlek och frihet, som gudomlig salighet och som total frihet. Det finns flera stadier eller skikt av upplysning eller *gnosis*.

Det finns gränslösa möjligheter till insikter och upptäckter på den hermetiska kunskapsvägen. Jag har under många år sysslat med hermetisk meditation och hermetiska ceremonier och funnit att de är ett

En av Zarathustras elever var den egyptiske vismannen Hermes Trismegistos, vars läror finns bevarade i skriftsamlingen *Corpus Hermeticum*.

utmärkt medel att skapa inre balans och att få djupare kunskap om både sig själv och naturen. Under hermetiska ceremonier har jag upplevt hur djupt liggande känslöblockeringar har upplösts och hur detta har lett till ökad frihet och livsglädje. Jag har också vid ett oförglömligt tillfälle varit med om en upplysning, en helhetlig ljusupplevelse. Jag fylldes av ett ljus som varken kan beskrivas som yttre eller inre, ett glädjefullt ljus som var total frihet och reservationslös kärlek till alla varelser. Sedan denna upplevelse vet jag av egen erfarenhet att det i djupet av människan finns ett högre Själv, *nous*, som är sällhet och ljus.

Det bör också sägas att den hermetiska kunskapsvägen inte kräver ett asketiskt liv. Som jag skrev ovan så är skapelsen god och sinnevärlden är följaktligen inte något man ska avskärma sig från, utan något man kan njuta av, lära sig av. Exempelvis så beskriver den klassiska hermetiska skriften *Asclepius* samlaget mellan man och kvinna som en helig, gudomlig akt. Man behöver alltså inte utöva askes eller dra sig undan det yttre livet, utan man kan leva ett aktivt, utåtriktat liv med alla förpliktelser det medför och samtidigt vandra den hermetiska skolningsvägen. Det går att kombinera hermetism med ett samhällstillvänt liv, det går att kombinera hermetism med vilket yrke som helst.

Inom människan finns ett sällhetens ljus, som är gränslös frihet och kravlös kärlek. Hermetismen är en väg till att medvetandegöra detta ljus, en väg till befriande insikt om vår ljusnatur.

Kerstin Stina Carlsson:

Den heliga årstiden

Nu är den heliga årstiden när du måste finna tid att komma ifrån och se på ditt liv.

ANTHONY DE MELLO

Det existentiella samtalet

Under sommaren gick i radion en intressant programserie, som kallades Stafetten. Det var samtal mellan två personer, varav den ena företrädde kulturen och den andra vetenskapen. Det enligt min mening intressantaste samtalet var mellan Kerstin Ekman och Stefan Einhorn. (1) De diskuterade bl a det existentiella samtalet. Stefan Einhorn menade att det idag finns ett stort behov av existentiella samtal i vårt land och att det borde ges tillfällen för människor att delta i sådana samtal. Kerstin Ekman höll inte riktigt med honom utan tyckte att det kunde räcka med att använda böcker om existentiella frågor som sina samtalspartner. Jag tycker att de på sätt och vis har rätt båda två, för så länge det saknas tillfällen och platser där existentiella samtal kan föras, går det också bra med böckers hjälp. I somras stiftade jag bekantskap med två för mig alldeles nya samtalspartner, som båda har berikat min sommar. Den ena var Eckhart Tolle, som tidigare har uppmärksammats i Sökaren. (2) Den andra var Anthony de Mello (3) och några av de böcker han skrivit, varav kan nämnas "Call to Love", som består av ganska korta meditationer, vilka är verkligt omskakande. Jag vill här presentera ett litet urval av Anthony de Mellos sätt att se på glädje och lycka och vad det är som kan ge sann lycka och sann glädje. Det följande är hämtat ur några av meditationerna i "Call to Love".

Himmelriket

Om du vill veta vad det innebär att vara lycklig, se på en blomma, ett barn, en fågel. De är perfekta speglingar av himmelriket eftersom de lever i nuet och från ögonblick till ögonblick utan att grubbla över något förflutet eller någon framtid. Så de besparas de skuld känslor och den oro som plågar mänskligheten och de är alldeles fulla av ren glädje över att leva, och glädjen har inte sin grund i personer eller saker

utan i livet självt. Så länge som din lycka orsakas av eller underhålls av något eller någon utanför dig själv, befinner du dig i de "dödas" land (dvs i det förflutna eller i framtiden). Den dag du känner dig lycklig av ingen orsak alls och den dag du upplever förtjusning i allt och ingenting, då har du funnit landet med obegränsad glädje, och det kallas Himmelriket.

Att finna Himmelriket är det lättaste i världen men också det allra svåraste. Lätt därför att det finns inne i dig och runt omkring dig, och allt du behöver göra är att öppna dig för det och ta det i besittning. Svårt därför att om du vill äga Himmelriket, kan du inte äga något annat. Med det menas att du måste avstå från beroendet av varenda person eller sak som du nu stöder dig på och för alltid avstå från den känsla av t.ex. spänning, upphetsning, säkerhet eller välbehag som du upplever att detta ger dig. För att det ska kunna ske måste du med orubblig uppriktighet inse följande enkla men uppskakande sanning: i motsats till vad vår kultur och religion lärt oss finns det absolut ingenting som kan göra dig lycklig. I det ögonblick du inser det, kommer du att sluta flytta från ställe till ställe, från ett arbete till ett annat, från en vän till en annan och från en andlig lärare till en annan. Ingenting av detta kan ge dig en bestående lycka. Det kan bara erbjuda ögonblick av spänning, ett nöje som i början kanske växer i intensitet men sedan omvandlas till smärta, om du går miste om det, och till tråkighet om du behåller det.

Tänk på de personer och saker som stimulerade dig förr! Vad hände? Var och en av dem slutade med att orsaka dig lidande eller uttråkning, eller hur? Det är nödvändigt att vi inser detta, eftersom så länge vi inte gör det, blir det inte tal om att någonsin finna glädjens himmelrike. De flesta människor kan inte inse detta förrän de har varit med om upprepade besvikel-

ser och sorger. Och till och med då är det ytterst få som verkligen vill inse det. De fortsätter i samma fotspår och räcker fram tiggarskålen för att få kärlek, uppskattning, bifall, ledning, ära och framgång, för de vägrar envist att förstå att lyckan inte finns i dessa saker.

Den gudomliga missnöjeslågan

Men om du söker i ditt hjärta, kommer du att finna något som gör det möjligt för dig att förstå. Där kan du finna en gnista av otillfredsställelse och missnöje, som när den underhålls blir till en eld som slutar med en rasande skogsbrand vilken bränner upp hela den illusoriska värld du lever i, och när det sker avslöjas inför dina förvånade ögon det Himmelrike som du alltid befunnit dig i utan att veta om det.

Har du någonsin känt motvilja mot livet eller känt dig sjuk i hjärtat av att ständigt springa bort från rädslor och ängslan, eller trött på dina tiggarrundor efter uppskattning och bekräftelse eller uttröttad av att ständigt dras omkring av dina beroenden och böjelser? Har du någonsin känt meningslösheten i att arbeta för en examen, sedan hitta ett jobb och därefter finna dig tillrätta med ett tråkigt liv, eller, om du är en streber, finna dig tillrätta med ett liv fyllt av känslomässig förvirring, orsakad av de saker du jagar efter. Om du har det (och finns det en enda mänsklig varelse som inte har det?) då har den gudomliga missnöjeslågan tänts i ditt hjärta. Och nu är det dags att ge den näring, innan den förkvävs av livets rutinmässiga småsysslor. Nu är den heliga årstiden, när du helt enkelt måste finna tid för att komma ifrån och se på ditt liv, tillåta lågan att växa och inte låta något eller någon distrahera dig från denna uppgift när du väl en gång börjat inse och förstå. Nu är tiden inne att inse att absolut ingenting utanför dig själv kan ge dig bestående glädje. I samma ögonblick du gör det, kan det uppstå rädsla i ditt hjärta. Om du

tillåter missnöjet och rädslan att finnas kvar, kommer de att förvandlas till en stark vrede som griper tag i dig och får dig att göra uppror mot allt som din kultur och religion håller kärt och mot hela vårt sätt att tänka och känna och uppleva världen och som du har blivit hjärntvättad till att tro på. Denna starka låga kommer att få dig att inte bara gunga båten utan låta den brinna upp helt och hållet. Plötsligt kommer du då att upptäcka att du lever i en helt annan värld än den som människorna runt om dig lever i, och du inser vilken förvillelse det egentligen är, allt det som nästan allas hjärtan skriker efter, ära, makt, erkännande, uppskattning, säkerhet, rikedom. Plötsligt känner du motvilja mot och mår illa av detta.

Och allt vad andra flyr ifrån skrämmar dig inte längre. Du har blivit klar och lugn, orädd och fri, för du har klivit ur den illusoriska världen och in i Himmelriket.

De flesta människor som känner detta inre missnöje i sina hjärtan, springer iväg från det och drogar sig själva med en febrig jakt efter arbete och socialt liv, eller också kanaliserar de sitt missnöje i socialt arbete, litteratur och musik, det så kallade kreativa strävandet som får dem att nöja sig med reformer, när det som behövs är en revolt. Trots att dessa människor är fulla av aktivitet är de egentligen inte alls levande. De är nöjda med att leva livet i de "dödas" land. Testet på att ditt missnöje är gudomligt är det faktum att det inte alls finns något spår av sorg och bitterhet i det. Trots att det ofta väcker rädsla i ditt hjärta är detta missnöje ändå oftast åtföljt av glädje, Himmelrikets glädje.

Det finns en liknelse om detta Himmelrike. Det är som en skatt som ligger nedgrävd i en åker. Mannen som hittade skatten, grävde ner den igen och av ren glädje gick han bort och sålde allt han ägde och köpte åker. Om du ännu inte hittat denna skatt, kasta då inte bort din tid med att söka efter den. Du kan finna den, men du bör inte söka efter den, eftersom du inte har den minsta aning om var den finns. Allt

En fin spegling av himmelriket. Foto: Molly Jones

du vet om är ditt nuvarande livs drogade lycka. Så vad skulle du leta efter? Och var? Nej, leta hellre i ditt hjärta efter den lilla lågan av missnöje och underhåll den tills den blir en eldsvåda och din illusoriska värld brinner ner till en hög av aska.

Olika orsaker till missnöje

Vare sig vi är unga eller gamla, är de flesta av oss oftast missnöjda, eftersom vi vill ha mer kunskap, ett bättre arbete, en finare bil, en högre lön. Vårt missnöje baseras på "mer". Men det är inte den sortens missnöje som avses. Det är nämligen detta begär efter mer som hindrar oss att tydligt se om vårt missnöje kommer sig av att vi vill ha någonting eller om missnöjet finns där ändå.

Har missnöjet egentligen inte någon orsak alls, då kan det ge oss klarhet. Då accepterar vi inte allt eller följer efter utan att ifrågasätta, utan vi utforskar och penetrerar och ur detta kan det sedan komma insikter som föder både kreativitet och glädje.

Himmelrikets glädje har således inte sitt ursprung i det missnöje som föds ur girighet och ambition som för med sig rastlöshet och frustration. Men den dag då du

är missnöjd och inte förstår varför, när ditt hjärta känner sig sjukt av allt vad du hittills uppnått och när du känner dig sjuk av själva strävandet, då finns chans för dig att vinna klarhet, och du får en insikt som på ett mystiskt sätt får dig att glädjas åt allt och ingenting.

1. Stefan Einhorn, professor vid Karolinska institutet i Stockholm, har skrivit en för andliga sökare mycket intressant bok med titeln "En dold Gud".

2. Se Sökaren nr 3 (artikel) och nr 4 (rec. av "Lev livet fullt ut i praktiken").

3. Anthony de Mello var chef för ett institut i Poona i Indien. Han tillhörde en jesuitorden i Bombay och var mycket känd i engelsk- och spansktalande länder för sina retreatar, workshops och seminarier – ett arbete som han höll på med i över 18 år. Han dog 1987 men har efterlämnat ett rikt andligt arv genom sina nedskrivna och inspelade ord. På svenska finns boken "Lyssna till fågelns sång" som är en samling korta lärorika historier sammanställda och berättade av Anthony de Mello. Den gavs ut på förlaget Åsak 1989.

Numrets Café Sokrates-tema är VAD ÄR VÄNSKAP? Vi har kollat på nätet och funnit två sajter med citat om bl a vänskap: www.quoteworld.org och www.forbetterlife.org.

Här några uttalanden om vänskap:

Det bästa i ens liv är vänskapen.

Abraham Lincoln

Goda vänner är välgörande för hälsan.

Irwin Sarason

Min bästa vän är den som bringar i dagen det bästa hos mig.

Henry Ford

En verklig vän är en som kommer när resten av världen ger sig iväg.

Walter Winchell

Gå inte framför mig, för jag kanske inte följer dig. Gå inte efter mig, för jag kanske inte visar vägen. Gå bara vid min sida och var min vän.

Albert Camus

Verklig vänskap kommer till synes i svåra tider; i tider av välstånd är vännerna många.

Ralph Waldo Emerson

Sann vänskap är som god hälsa, man förstår sällan dess värde förrän man har förlorat den.

Charles Caleb Colton

Bland det vackraste i sann vänskap är att förstå och bli förstådd.

Seneca

Önskan att vara vänner kommer snabbt, men vänskap är en frukt som mognar långsamt.

Aristoteles

Vänskapens språk är inte ord, utan innebörder.

Henry David Thoreau

Djupet i en vänskap beror inte på bekantskapens längd.

Rabindranath Tagore

I Forums serie små visdomsböcker har i år utkommit *Lilla boken om vänskap* av Lena Katarina Swanberg.

Av alla böcker i visdomsgenren är detta en av de bästa. Den ger värdefulla synpunkter.

Här följer några citat:

KÄNN DIG SJÄLV

En vän ger dig chansen att inse hur otroligt trevlig du är.

TÄNK EFTER FÖRE

En riktig vän anser sig inte ha självklar rätt att säga precis vad som helst. Inte om dig. Inte till dig heller. Snarare tvärtom.

FÖRSTÅ SÅDANT DU INTE FATTAR

Även de trognaste vänner kan bete sig obegripligt illa. Dina vänner är faktiskt inte mer än människor. De heller.

UNIKA EXEMPLAR

Ju mer man lär känna en människa, desto svårare är det att beskriva henne.

Riktigt goda vänner är helt obeskrivliga.

MERA! MERA!

Av den älskade kräver man allt. Av en vän vill man ha exakt så mycket som han har lust att ge.

1985 gav prästen Ma Oftedal ut en bok med 358 citat om vänskapens betydelse. Den hade titeln *Små, små ord om vänskap* (Idé-förlaget).

Några exempel:

En vän är en människa i vars närvaro man törs vara sig själv.
Crane

En vän är någon man delar sin tystnad med.
Marianne Rydin, 14 år

En vän är någon man inte behöver känna sig generad inför.
Ellinor Witalis, 16 år

En vän är den som vet allt om en och ändå fortfarande tycker om en.
Elbert Hubbard

Vänskap är att vara nära.
Urban Jörén

Världen behöver mer, mycket mer, av verklig vänskap.
Erik Lindkvist

Från hemsidan Citat om kärlek och vänskap:
home3.swipnet.se/~w-30504/karcitat.htm

Den största lyckan är att veta att någon behöver en.
Antony Ceterell

Vänskapen har den fördelen framför kärleken att den lättare blir besvarad.
R. M. Gard

Verklig vän: En som bjuder på middag. Fast man inte är avdragsgill.
Red Top

Till en vän ska man komma bjuden i medgång. Och objuden i motgång.
Paul Valery

Det finns få uppriktiga vänner. Men så är efterfrågan inte så stor.
Marie von Ebner-Estenbach

I vänskapens tid

Vänskapen ökar.

Förr kämpade människor mot varandra med vapen och dödade varandra för vinning och anseende. Sådan var livsstilen. Under vikingatiden ansågs strider med mord i sinnet berömvärda. De gav ära och efter döden vistelse i Valhall, trodde man.

Nästan alla var fiender. Små grupper höll ihop. Främlingar sågs som potentiella tjuvar och mördare.

Kristendomen gjorde människor mildare till sinnet, åtminstone i någon mån.

Idag är människor vänner på ett helt annat sätt än förr. Vi vill att alla skall ha det bra. Vi har vård av gamla, sjuka, handikappade. Vi bryr oss om hur andra har det, i princip över hela världen.

Vi lever i en vänskapens tid. I och för sig finns det fortfarande människor som utövar ondska, som dödar, plågar, utnyttjar, stjälar, mobbar. Men dessas beteende förkastas av de ledande i världens ledande nationer.

Ett litet exempel från vårt eget land: titulerandet slopas alltmer. Nästan alla säger du och använder förnamn. Det är ett utslag av vänskap. I de politiska debatterna är det inte "herr Erlander" och "herr Ohlin" utan i stället "Lasse", "Bosse" och "Göran".

Bush och Putin är vänner.

Vänskapen ökar. Människor kommer närmare varandra och lär känna varandra bättre genom förbättrade kommunikationer och massmedia som radio, film, telefon, TV och Internet.

Brister i vänskapen syns överallt, visst. Ändå: vänskapen ökar. Och det är något stort.

Även djuren börjar tas med vänskapens cirkel. Frågor om djurrätt tas upp i flera länder. Misshandel av djur påtalas alltmer och vinner ökad förståelse. Vegetarismen som livsstil ökar.

Djuren blir våra vänner. Och naturen, som vi lever i, är en vän.

Vänskapen ökar, utan någon sentimentalitet, bara som något naturligt.

Vårt land, Sverige, ligger väl framme, när det gäller utvecklingen av vänskap.

Våra läsare är välkomna att skicka in sina egna synpunkter på vad vänskap är.

Senast den 2 december behöver vi inläggen. Skriv kort!

Krönika

Annastina Vrethammar

Det kom en förfrågan. Ville jag skriva en krönika? Nja, kanske, men om vad? Jag såg mina tankar fara runt i sinnets tumlare. Så la de sej tyst och stilla till ro, så att medvetandets röst kunde göra sej hörd: Skriv om Ordet. Om ordets skapande kraft.

"I begynnelsen var Ordet och Ordet var hos Gud och Ordet var Gud. Genom det har allt blivit till och utan det har intet blivit till som är till. I det var liv och livet var människornas ljus". Joh. 1, 1-4.

Enligt Vedaskrifterna är ordet OM, Aum. Detta ljud sägs vibrera genom hela skapelsen och upprätthålla den. När ordet, ljudet, vibrationen "uttalades", var skapelsen där, färdig som alla tänkbara möjligheter, färdig att kunna börja manifesteras i den tredimensionella fysiska värld som ramas in av årmiljoner och åter årmiljoner. Evolution. Ständigt pågående, i oupphörlig rörelse, men stilla, osynligt, mitt i allt finns Ordet = Jag Är. Den föränderliga Skapelsen och den oföränderliga, eviga Skaparen.

Ordet, Jag Är, finns i allt, i dej och mej och i allt omkring oss. Det är den förenande enheten som säger att allt är Ett, hur mycket vi än fäktar och slåss och bekänner oss till tron på separationen. Våra fem sinnen, vår hjärna och hela vår kropp är så sinnrikt skapade instrument för vistelse i den tredimensionella verkligheten att vi glömmar att fråga oss: "Vem är jag härinne som upplever allt detta?"

Vi besannar en saga som berättas i litet varierade former, sagan om gudarnas rådslag om var de skulle gömma svaret på frågan "vem är jag?". De kunde bara inte ge människan denna kunskap direkt, hon måste själv upptäcka den. Alltför lätt skulle det inte heller vara att finna en så värdefull gåva. Hur vore det att placera den högst uppe på ett berg?

Nej, hon skulle lätt klättra dit och ta ner den. Men på havets botten då? Nja, hon skulle säkert klara att dyka ner i djupet och hämta upp den. Till sist kom de på lös-

ningen: vi placerar kunskapen om jaget i hennes inre. Där tänker hon inte på att söka.

Låt oss inte klandra gudarna för deras grymhet utan i stället tacka dem för att rikedomerna placerats inom och inte utom oss. Det är därinne vi är En Enda och därför äger allt.

Mytorskaren Joseph Campbell, som jag träffade i början på 80-talet, försökte återkommande inpränta i oss att livet är ett mysterium att levas och inte ett problem som ska lösas. Han ansåg världens alla myter vara Guds masker, genom vilka människor överallt sökt relatera till tillvarons under. Det underliggande tema han fann hos de gamla visa inom hinduismen, i Kina, hos kristna mystiker och inom sufismen liksom hos moderna poeter och filosofer var att den gudomliga verkligheten speglas i vår mänskliga själ.

Campbells storslagna första bok hette "The Hero with a Thousand Faces". The hero, hjälten, är du och jag som är Densamme, även om vi har olika ansikten, förefaller åtskilda och olika skapade. Och vi är djupt förbundna med allt i universum, inte bara med den natur vi sargar på vår vackra planet, utan också med solen och månen och stjärnorna. Förbundna genom den energi som strömmar genom allt. En förbindelselänk som en del kvantfysiker arbetar med att försöka tydliggöra "utifrån". Inifrån, där inne, har vi alla möjlighet att se, att känna och uppleva den.

Många har genom historiens gång gjort detta och kallats mystiker. Många s.k. vanliga människor berättar i dag om sådana här helhetsupplevelser och försöker att klä i ord något som egentligen är bortom ord och tanke. Men det finns där, näbart för oss alla eftersom vi är mysteriet.

Innan någon-ting, något ting (materia) fanns, fanns och finns ingen-ting, inget ting. Det fanns och finns, som ibland kallas det Onämnbare, ibland det Absoluta, Tystnaden, Gud, Skaparen... Det som är bortom allt förstånd. Min egen upplevelse

av Ingen-Ting ägde rum i Amerika. Jag hade blivit helt uppfylld av en önskan att få reda på vad "nothingness" innebar, eftersom mitt förstånd inte kunde greppa det. Alla på djupet kända önskningar = böner besvaras. Och det ska ske, att förrän de repar, ska jag svara, och medan de ännu talar, ska jag höra", G.T. Jesaja 67; 24.

I vår Bibel liksom i andra religioners vishetslitteratur står mycket av det, som ligger till grunden för det som i våra dagar uttrycks i en flod av böcker i positivt tänkande och mental träning. Det bygger på erfarenhet och tillämpning av, som det verkar, universella lagar. Många böcker i mental träning gör dock kringgående rörelser runt den Skapare, den intelligens som inte bara instiftat lagarna utan också försett oss med den mentala apparat som ska kunna tillämpa dem. Han/Hon/Det osynliggörs, blir ett ingenting, vilket är en paradoxal humor. Han/ Hon/Det är osynlig = ickemateriell, men ändå överallt närvarande, bara synliggjord i sina produkter, t.ex. oss.

Min bön besvarades oväntat och på ett för förståndet oförklarligt sätt. Plötsligt fanns inte tid och rum och jag hade ingen kropp. Jag var bara ett medvetande som "sa": "This is the universe and I made it." Fråga inte varför Det/Jag talade engelska. För att det här hände i Amerika?

Jag fick för ett ögonblick, någon, några minuter uppgå i det oföränderliga som genomsyrar skapelsen. Vad utlöste det hela? Jo, jag hade sett att allt är totalt stilla och rör sej på samma gång. Jag betraktade havet högt uppiifrån ett berg då det skedde. Så det jag för en kort stund upplevde var Jag Är, den allra första sagans berättare.

Den första sagan pågår än, fortsätter att berättas och handlar om dej och mej, om allt i skapelsen, om livets alla uttrycksformer. Den inrymmer allt. Berättaren är Han/ Hon/ Det, vårt ursprung, som skapade och skapar världen till sitt behag och det med ett enda Ord.

Svar till Miljan Vuksanovic i Läsarforum, Sökaren nr 5, 2002.

Jag är inte politiskt, religiöst, etiskt, kulturellt o.s.v. uppknuten utan tar ställning för mer allmänmänskliga synsätt som att man skall verka för fred och frid, sträva mot demokrati och respektera mänskliga rättigheter. Jag kan till och med tänka mig att djur bör ha rättigheter gentemot människor.

Jag menar att man inte snabbt kan lösa pågående landtvister med krig. Det finns en rad exempel på detta, såsom de krig och ödesdigra händelser som avlöst varandra sedan slutet på 1940-talet, då staten Israel bildades. Jag skulle ha kunnat ta många andra exempel: Absjasien, Kashmir, Nagorno-Karabach, Sudan, Baskien, Tibet, Nya Kaledonien, Kongo, Kurdistan, Nordirland, Sri Lanka, Tjetjenien, södra Mexico. Listan kan göras längre och nya krigshärdar tycks uppstå ganska regelbundet.

Under vår epok är det bara där "världspolisen" gått in och satt stopp för kriget, som detta kunnat avslutas "i förtid". Det var först efter det att Serbien bombades sönder och samman som serberna äntligen insåg att det bara fanns en utväg, nämligen att sluta med förtrycket och fördrivningen av invånarmajoriteten i Kosovo. Västvärlden hade fått nog av okupationen och dess följder, de långa tågen bestående av fattiga kosovoalbani, vilka sökte skydd i Albanien, Makedonien, ja somliga t.o.m. i Montenegro.

Jag tvivlar inte på att serbernas "urhem" låg i Kosovo. Jag tvivlar inte heller på att Kosovo bör delas upp i en albansk och en serbisk del för att få slut på stridigheterna och motsättningarna.

Jag är "helt okunnig om kosovoproblematiken", säger Miljan. Ja, jag vet inte mycket om Absjasien o.s.v. Men vad jag tror mig veta är att i alla opinionsundersökningar som gjorts bland människor i krig, så vill över 90 % ha fred och det så snart som möjligt.

Det paradoxala är att varje krig syftar till fred. I alla krig lider de vanliga människorna mest, de som inte instiftat kriget. Historiska studier tyder på att det snabbaste sättet att stoppa ett pågående krig, är att utomstående makter går in och tvingar de stridande parterna att upphöra med alla militära aktioner.

Dessutom tycker jag mig förstå att fanatiker, som anser sig kämpa för en helig sak, för ett nationellt mål, för sina urhem, för mark som erhållits i gåva av Gud inte går att beverka. Den som anser att privategendom inte bör finnas eller att det är helt i sin ordning att döda den som står i ens väg, är det svårt att tala till rätta. Den som argumenterar för att 70.000 serber skall behärska sitt

urhem, Kosovo, men helt och hållet utlämnar antalet albaner och vad som skall ske med dem tillhör sannolikt fanatikernas skara.

Antingen delar man upp Kosovo i proportion till folkmängden albaner och serber och inför självbestämmande eller också fortsätter man på samma vis som hittills. Serberna skall alltså inte behöva lämna landet, men kan folkgrupperna inte leva tillsammans skall man inte tvinga in dem i samma statsbildning. Låt varje folk bestämma i eget hus. Gör man ingenting så befarade jag i min recension av Arne Næss' bok att det kunde "ta en mansålder eller mer innan det finns förutsättningar för stävandet av våldet". Jag står för denna dystra profetia och frågar: Varför skall inte dagens människor, var de än finns på vårt klot, få leva ett fredligt liv utan skräck och hot?

Tilläggs kan att min syn på tillvaron är att våldsmetoder endast skall tillgripas i yttersta nödfall, när det således är oundvikligt. Det främsta (och nästan enda) nödläget inträffar när någon använder våld som när serberna brände kosovoalbanska byar och tvingade folk ut ur landet samtidigt som kosovoalbanerna förde ett gerillakrig mot övermakten. Våld används alltså för att jäm-förelsevis snabbt stoppa våld. I princip är jag motståndare till våld. Våld föder nämligen våld. Ett litet våld provocerar fram ett större våld och så är våldsspiralen igång.

Rolf Ejvegård

Avslöjande om channeling

Jag läste en märklig notis i en tidskrift [1] (förkortad av mig):

Joe Fisher begår självmord. Den engelskfödde författaren Joe Fisher, 53, hoppade i maj från en klippa i Ontario. Han är mest känd för sin bok *The Case for Reincarnation*. Hans senaste bok är *Hungry Ghosts*, en undersökning av channeling – som beskrivs som "ett mörkrets och vilseledningens rike" – ställer besvärande frågor om vem som verkligen talar genom channeling-mediet. I ett av sina sista yttranden sade Fisher, att andarna var efter honom för den boken.

Jag har tidigare haft tankar åt det hållet när det gäller channeling [2, 3], så det var ju klart att jag ville ha boken. Den har nu kommit ut i en ny och utökad upplaga [4]. Fisher beskriver i den hur han genom ett medium kom i kontakt med "sin guide", en kvinna som kallade sig Filipa. Han var förvånad och imponerad och fick en rad intressanta informationer.

Med tiden började han ställa kritiska frågor, och då kom varningarna. Först mera indirekta. Men "guiderna" – även andra hade givit sig till känna – ville också hjälpa ho-

nom att skriva en bok om de avlidnas själar. För detta instruerades han att genomföra vissa meditationer.

För att hålla beskrivningen kort hoppar jag över en mängd historier i boken. Med tiden började han ana oråd. Bland annat gavs undvikande svar på vissa frågor. En "guide" påstod att han själv (inte Fisher) hade varit inkarnerad som William Harvey Maddox och angav var han hade levat och när, men uppgifterna tycktes inte stämma. Fisher började bli misstänksam och ville utmana "guiden". När kritiska frågor ställdes, började denne "svänga sig". Den påstådda inkarnationen gick inte att bekräfta. I stället kom indicier fram som tydde på att uppgifterna var felaktiga.

Fisher började alltmer misstänka att "jordbundna själar" spelade spratt med honom. "Guiderna" visade sig alltmer ovänliga. Mycket tydde också på, att mediets dåliga hälsa kom av att "guiderna" tog energi från henne. Till sist gav de sig på Fisher själv. Han fick en elaktad och smärtsam abscess i naveltrakten, som först inte ville läka. En konsulterad läkare sade: "Jag har aldrig sett något liknande." Medan han skrev boken *Hungry Ghosts* plågade denna infektion honom allt mera.

Efter att bokens första upplaga hade kommit ut, fick Fisher en mängd brev från människor som hade haft liknande upplevelser.

Det tog honom fyra år att tillfriskna och hämta sig psykiskt från sin konfrontation med dem som utgav sig vara "guider". Men han betecknar erfarenheten som lärorik. "Liksom en hemlig agent hade jag varit tvungen att utsätta mig för faror för att få viktig information. Jag är helt enkelt tacksam för att ha överlevt min konfrontation med lögnare och vilseledare i andevärlden. /.../ Må detta vara en varning för alla."

Men som tidskriftsnotisen visar, gav de sig på honom igen!

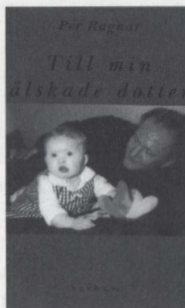
Om det verkligen skulle vara fråga om andevarelser eller s.k. jordbundna själar, är de nog ganska dumma... Nu har de i så fall visat, att Fisher hade rätt!!

Hur som helst är en varning berättigad. Härmed vill jag dock inte dra all channeling i tvivel, men kanske tre fjärdedelar...

Referenser

1. *Life and Soul*, London, Nr. 21, dec. 2001, sid. 6
2. Jan Erik Sigdell: *Emotionell befrielse genom regression*, Solrosen, Västerås, 1997, kapitel 18
3. Jan Erik Sigdell: "Att skilja agnarna från vetet...", Utan Gräns 5/97, sid. 26-28
4. Joe Fisher: *The Siren Call of Hungry Ghosts*, ParaView Press, New York, 2001

Jan Erik Sigdell

Per Ragnar till sitt barn

Till min älskade dotter. Författare: Per Ragnar. Förlag: Verbum 2002.

Vid 60 års ålder blir Per Ragnar pappa för första gången. Han är överlycklig. Och som han inte bara är skådespelare utan även författare skriver han en bok med ord på vägen till Fredrika. Han reflekterar över tillvaron och utgår från möten och händelser i sitt eget liv.

Jag har en viss förkärlek för Per Ragnar, eftersom han är en av ett fåtal svenska kulturpersonligheter som är vegetarianer och gärna även förklarar varför. Jag tror i min fanatism att det kulturella livet i Sverige skulle se annorlunda och bättre ut, om många som verkar där vore vegetarianer.

Nå, den här boken handlar inte så mycket om vegetarism. Men den finns med som en självklar bakgrund.

Det är en snäll bok med mycket klokskap som Per Ragnar har skrivit. Och lättläst.

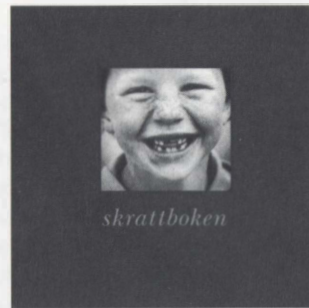
Vad kommer nu lilla Fredrika att bli? Tja, en kulturperson med ganska så bestämda åsikter, ganska så känd, som väcker en del förundran ibland...

SM

Skratt ger hälsa

Skrattboken. Text och bilder: Svante Björkum. Förlag: Natur och Kultur 2002.

Talesättet att ett gott skratt förlänger livet känner vi alla till. Och ler litet åt det. Kanske replikerar vi att "ja, ja, ett gott skratt förlänger käftan..."

Ha, ha, ha!"

Men det där lär inte bara vara tomta ord. "Läkare har i alla tider känt till att skratt kan hela", skriver Svante Björkum och pläderar övertygande med text och bilder för att vi skall skratta mycket för att må bra.

Detta är en bok vid sidan om det vanliga. Det är kanske rentav en bok att återvända till. Den säger en hel del om livet och våra livsvillkor.

Fast recensenten dristar sig ändå att göra ett par ifrågasättande reflexioner. Undras om inte bara ett enkelt småleende också kan vara hälsofrämjande, åtminstone om det sitter i ett bra tag. Och kan man inte le sig till glädje? Jo! Prova gärna!

Det är helt säkert bra att skratta och att le. Men nog tycker jag också att man kan gå omkring med ett litet leende i själen utan att det tar sig tydligt uttryck i fejsen...

Dessutom kan det ibland vara roligt att vara på riktigt dåligt humör!

Men vi skall inte komplicera detta med skratt! Det är naturligtvis en viktig del av livet, som Livet gett oss.

SM

En kvart om dagen

Lär dig meditera, en ny bok om meditation, av australiensaren Erik Harrison, är en pedagogisk liten pärla (Forum, 226 sidor). Fakta, erfarenheter, reflektioner och övningar blandas väl och det märks att författaren själv länge verkat som meditationslärare.

Boken har tre huvud-

delar, den första om varför man ska meditera, den andra om hur man kommer igång, och den tredje om meditation i vardagen. Det finns gott om exempel på olika meditationsövningar, t.ex. minimeditationer och olika grundmeditationer. Uttrycket diskbänksmeditation tar jag gärna till mig. I köket gäller samma regler som för all formell meditation, att vara avspänd, fokuserad och ge all uppmärksamhet till det vi gör. Minimeditationerna handlar om stunder som vi kan ta mitt i vardagen – vid trafikljuset eller på promenaden med hunden. Grundmeditationerna beskriver flera välkända former, t.ex. till musik, andningsmeditation, mantrameditation, affirmationer, visualiseringar och gående meditation.

Det finns en enkel och personlig ton i boken som gör att jag gärna rekommenderar den. Även vi som mediterat i många år och kanske själva har kurser får alltid något nytt att lära och fundera över genom att läsa nya böcker i ämnet. Just "Lär dig meditera" gav mig flera aha-upplevelser och självklart också igenkänningen.

Eric Harrison pekar på vikten av stämningen och atmosfären när vi mediterar. Miljön sätter sin prägel på meditationen och Harrison menar att det inte är något högtidligt med hans kurser, istället präglas de ofta av livliga diskussioner och skratt.

Kapitlet om stress och varför vi inte kan slappna av

är utmärkt liksom det om alfa- och betavågorna i hjärnan och hur de växlar under vår vakna tid.

Meditation är ett viktigt verktyg för självmedvetenhet och leder ofta till förändringar i våra liv, som i sin tur bäddar för en läkande process. Om detta viktiga faktum handlar bokens sista kapitel.

"Lär dig meditera" är en passande bok för den som är nyfiken på meditation, men också den redan vane meditatören kan vaska fram guldkorn ur den.

Eva Jagrell

Ögonblickets tyranni – om att ta sig den tid som inte finns.

Thomas Hylland Eriksen är norrman och professor i socialantropologi i Oslo. Han har skrivit en rad böcker. Den senaste (?) heter *Ögonblickets tyranni – snabb och långsam tid i informationssamhället*. Den är översatt av Hans Dalén (verkar egentligen onödigt – det vore väl trevligt att läsa den på norska?) och har 192 sidor, utgivna 2002 av bokförlaget Nya Doxa, Box 113, 71323 Nora.

Boken handlar om hur informationsteknologin påverkar vår livsupplevelse. Den främsta aspekten är accelerationen: Allting "går fortare och fortare, och vi är bara millimeter från den punkt då en produkt är föråldrad i samma ögonblick som den lanseras". (Vad gäller datorer tror jag redan vi är där – jag köpte en dyr och modern dator för två år sedan, efter ett halvår var den hopplöst föråldrad och jag skulle nu få en tre

gångar så snabb och kraftfull för samma pris. Det innebär ju inte att den gamla är obrukbar, bara saktfärdig.)

De två främsta exemplen är flerkanalstv där man flippar mellan kanalerna med fjärrkontrollen, och Internet med *World Wide Web*. Läsning av en bok är linjär och ofta också kumulativ – kapitlet följer på varandra, och förutsätter (ofta) att det föregående är läst för att få utbyte av det jag läser just nu. Att läsa på www innebär i stället staplande – som att stapla klossar på varandra, eller lägga ut dem i en rad som jag godtyckligt kan ändra.

Poängen är att tekniken inte längre är budskapets tjänare, utan har blivit dess herre. Tekniken formar budskapet. Informationsmängden gör att vi inte hinner ta del av mer än snabba snuttar, "var och en av oss måste lägga ner mindre tid på varje stycke information". Det blir en ständig konflikt mellan avsändare och mottagare: "På avsändarsidan är den knappaste tillgången andras uppmärksamhet. När man är på mottagarsidan är den knappaste tillgången långsam, sammanhängande tid."

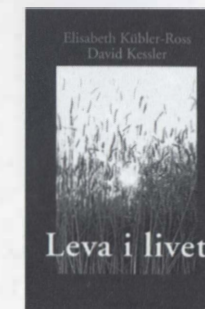
Bokens kärnpunkt är behovet av långsam tid – dvs tid som inte på förhand redan är full, tid att tänka sammanhängande tankar. Långsam tid blir alltmer en bristvara, eftersom "informationsvågen i vår andrutna tid håller på att fylla ut alla mellanrummen, så att livet hotar att bli en hysterisk serie överbefolkade ögonblick, utan 'före' och 'efter', utan 'här' och 'där'. Ja, i en viss mening är till och med 'här' och 'nu' hotat, eftersom nästa ögonblick kommer så hastigt på att det blir svårt att värdesätta det innevarande ögonblicket. Konsekvenserna av denna extrema stress är svindlande, och både det förflutna och framtiden hotas av ögonblickets tyranni."

Författaren ger mängder av pregnant och ofta förbluffande exempel på hur livet alltmer "står stilla i rasande fart".

Han har inget mot snabb tid i sig. "Hastighet är utmärkt där den hör hemma. Men den är smittsam, och den har biverkningar. Om vi inte förstår hur hastighet fungerar, och vad den tar bort, har vi heller ingen möjlighet att bevara långsamheten där den är nödvändig. Det är nämligen hastigheten som regerar, och om den inte blir reglerad, sopar den undan allt motstånd där den behöver rum för sina armbågar. – Hastigheten är ett beroendeframkallande narkotikum."

Jag tycker det är en fascinerande bok, både rolig och skrämmande, full av hisnande perspektiv. Den som vill öka sin tilldelning av långsam tid får också konkreta förslag på slutet. Första upplagan av boken kom ut 2001. En röd trekant på frampärmen ropar: "Ny uppdaterad upplaga!" Jag vet inte om reklamkaren menar det ironiskt eller på allvar – i så fall är det ett bra exempel på bokens budskap!

Nils-Olof Jacobson

Om livet nära döden

Leva i livet (Svenska Förlaget, 192 sidor). är skriven som ett samarbete mellan Elisabeth Kübler-Ross och David Kessler.

Elisabeth Kübler-Ross är välkänd för sina böcker om vård av människor i livets slutskede och hon är en viktig auktoritet på detta område. I mitten av 1990-talet fick hon en stroke och är sedan dess förlamad. Hon kände att hon ville skriva en bok till, men inte om döendet och döden utan om li-

vet.

David Kessler har också forskat och arbetat med svårt sjuka och för honom är Elisabeth både en lärare och vän.

Boken är uppbyggd av fallberättelser, samtal och egna personliga erfarenheter. Vissa avsnitt är signerade Elisabeth Kübler-Ross, andra David Kessler; ibland skriver de tillsammans. Det är sammanlagt 15 lektioner i livskunskap, om vad vi gör av den tid vi får på jorden. För svårt sjuka och döende kommer ofta livet i en blixtbelysning och deras erfarenheter och tankar återges med stor lyhördhet i boken. Viktiga känslor tas upp, som rädsla, vrede, skuld, försoning och inte minst kärleken.

"Kärleken är det enda vi kan äga, bevara och ta med oss. När vi blir fullt medvetna om detta är det lättare att sluta söka lyckan utanför sig själv", skriver Elisabeth.

Allt vi går igenom i livet blir till viktiga lärdomar. Att finna sig i tillvaron "som den är" kan vara svårt, men detta kan på ett mirakulöst sätt förändra situationen. Först när vi ger efter kan vi ta emot. Att överlämna sig är en bärande tankegång i boken.

Livet är fullt av motsägelser och paradoxer. Det finns inget gott utan ont, inget ljus utan mörker, ingen dag utan natt. Författarna försöker inte heller ge några entydiga svar utan pekar bara på olika möjligheter och val som finns.

Elisabeth Kübler-Ross befinner sig nu i samma situation som många av de patienter hon mött och intervjuat. "Just nu existerar jag bara, jag lever inte. Men också i detta finns det små stunder av lycka", skriver hon.

"Leva i livet" är för mig en betydande bok, full av visdom, kraft och tröst. Den inbjuder till eftertanke och egna reflektioner. Det är en bok att läsa flera gånger och att dela med

andra. Den handlar om lärdomar vid livets gräns, förmedlade till alla som ännu har dagar kvar att uppleva och förvalta.

Eva Jagrell

Kritik av materialismen

Det kärleksfulla budskapet – om altruismens återkomst. Författare: Jan Adrianson. Eget förlag, Uppsala 2001.

Böcker som vill rubba de pelare, på vilka det etablerade samhället vilar, är ganska vanliga inom det nyandliga området. Men det speciella med Jan Adriansons bok "Det kärleksfulla budskapet" är att författaren vinnlägger sig om att inte bara utmana med hjälp av idéer, terminologi och fraser från den andliga eller (vardags)psykologiska sfären, utan istället använder de definitioner och den resonemangsföljd som det etablerade forskningssamhället inom humanvetenskaperna använder.

Adrianson är fil. dr i sociologi och har tidigare givit ut flera böcker som kritiserat den materialistiska ideologin, exempelvis "Bortom arv och miljö: Kritik av den sociala determinismen" (1985) och "Den tidlösa utvecklingen: Kritik av evolutionsläran och den materialistiska världsbilden" (1992).

Boken, det skall sägas med en gång, är tung och kräver en hel del av läsaren. Texten är dessutom liten, och fotnoterna ännu mindre. Meningarna är stramt hållna och saknar med något undantag självbiografiska utvecklingar.

Men för den som tagit sig över tröskeln kan "Det kärleksfulla budskapet – om altruismens återkomst" ge rikligt tillbaka till läsaren. Adrianson går metodiskt igenom de etablerade teoribildningarna om människans ursprung, vad som individuellt och kollektivt formar ta-

langer och beteende, hur medvetandet och tänkandet förklaras.

Författaren menar att teorierna egentligen vilar på en "dold metafysik", vilket innebär, att de härrör ur grundantaganden som aldrig bevisats, bara förutsatts. Dessa kan sammanfattas under namnet materialism.

Den logiska konsekvensen av materialismen, enligt Adrianson, är att vi egentligen inte kan vara några subjekt utan enbart objekt, ting. Människan blir ett slags avancerad biologisk maskin (som egentligen inte kan ha vare sig fri vilja eller medvetande, ty vilken maskin har det?). Hjärnfunktionerna härrör därmed från en "skugghjärna", personligheten från ett "skugg-ego", dvs existerar inte annat än som vad som "speglats" från fysiska betingelser och förlopp.

Ett sådant livsperspektiv underblåser egoismen och resulterar – förutom i beteenden som ohämmad konsumism, njutningslystnad och konkurrensmentalitet – i en djup känsla av meningslöshet.

I bokens andra del kontrasterar författaren med att lika metodiskt genomgå altruistiska teoribildningar, med namn som Nagel, Monroe, Pitrim Sorokin och Erland Lagerroth.

Följden av ett frikopplande från materialismens världsbild blir på motsvarande sätt ett kraftfullt stöd åt altruismen. Eftersom det altruistiska sinnelaget, enligt Adrianson, uttrycker en djupare verklighetsnivå än det egoistiska, innebär en sådan process också ett gradvis uppvaknande ur vår illusoriska ego-identitet och ett återetablerande av meningsfullheten.

Att Jan Adrianson på senare tid haft svårt att få ut sina böcker är skandalöst: här finns nämligen ett värdefullt stoff, som genom sin för ändamålet lämpliga terminologi mycket väl skulle kunna ingå i den akademiska kurslitteraturen inom så-

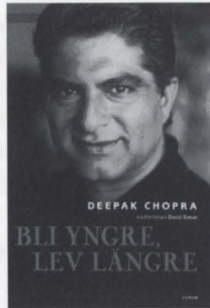
väl filosofi som religion och sociologi.

Men naturligtvis är boken även givande för envar som är starkt engagerad i ämnesområdet.

Intresserade hänvisas till Världsbild Förlag, Vasavägen 9, 181 42 Lidingö.

mail@varldsbildforlag.se

Gunnar Martin Aronsson

På jakt efter ungdomens källa

Deepak Chopras nya bok heter *Bli yngre, lev längre* (Forum 2002, 240 sidor) – en djärv och utmanande titel på en bok. Författaren är idag en välkänd profil inom hälsoområdet, både när det gäller kroppslig och själslig hälsa. Som läkare har han länge pekat på sambanden mellan kropp och själ. Medförfattare till den nya boken är David Simon som är neurolog och expert på ayur-veda.

Att klassificera boken är inte lätt, men kanske täcker ordet handbok en hel del. Här finns mycket att hämta och begrunda för envar. Boken är lättläst och pedagogiskt upplagd med ett förnyingsprogram i tio punkter. Steg för steg leds vi till insikt och förståelse för hur vi kan vrida tillbaka vår biologiska klocka. Ja, du läste rätt! Inte behålla utan vrida tillbaka vår ålder. Låter det alltför bra för att vara sant?

Egentligen var jag rätt tveksamt till boken när jag började läsa den, men jag blev mer och mer fascinerad ju mer jag läste. Blandningen av kroppsliga övningar, mentala kreativa lekar

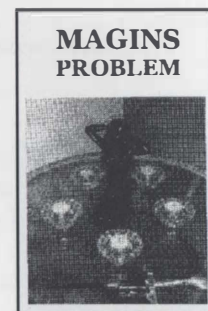
och rent andliga övningar är spännande. Konkreta råd att direkt ta till sig och testa, liksom kostråd och en lockande samling recept från olika hörn av världen bidrar också till bokens värde.

Ett extra plus är den medicinska kunskap som Chopra besitter och han lyckas på ett enkelt och lättfattligt sätt förklara ganska komplicerade samband.

Enligt författaren har vi alla tillgång till Shangri-La i vårt medvetande. När vi håller vårt sinne ungt, kreativt, entusiastiskt och spontant, speglar vår kropp detta. Då blir vi Guds medskapare i en ny värld av glädje och vitalitet.

Så sätt igång att meditera, gör tåhävningar, njut av de sex smakerna, älska och visa minst en person om dagen din uppskattning! Hur gammal du sedan är och känner dig är upp till dig själv att avgöra!

Eva Jagrell

En svensk magiker

Intresserad av magi? Av hur du kan betvinga verkligheten med hjälp av formler och ritual, talismaner och amuletter? I så fall kan du ju läsa Dénis Lindbohms senaste bok *Magins problem*, utgiven på hans eget förlag Psikikeln, och prova om du kan bli en magiker. Författaren ger dig råd, anvisningar och varningar. Självt har han utövat magi under lång tid och är nu i 75-årsåldern.

Det finns en moralisk dimension hos Lindbohm. Man skall inte skada andra med magi, ty sådan är lagen, som gäller, skriver han. Ont ger ont tillbaka.

Det finns goda makter

och onda. Man bör ha respekt för båda, förklarar författaren, men undvika de onda.

En bok om magi är självfallet inget för materialister, som tror att världen i grunden är materiell. De smålar åt "därskapen". Men de vet väl inte allt om verkligheten. Magi är "bortom fysikens normala lagar", skriver Dénis Lindbohm.

Flera av Lindbohms tidigare läsare har tagit kontakt med honom och sagt att formlerna inte har fungerat. Men då har de gjort något fel, förklarar han. Man måste till exempel verkligen *tro* på kraften, inte bara rabbla upp formlerna.

Eftersom jag är en man med ett öppet sinne och inte så värst många störande fördomar, skall jag själv pröva magi. Det finns alltid något som man behöver. Och här gäller det alltså att *tro* och intensivt föreställa sig processen som skall ske. Detta påminner ju om doktor Simontons metod att med visualisering bekämpa egna sjukdomar, något som uppges ha varit framgångsrikt.

Och fungerar det inte trots "tro", kan jag ju alltid efteråt utbrista: "Vad det inte det jag trodde!"

Men, ändå, här några seriösa reflektioner. Om magi fungerar, vilket jag inte utesluter, så har nog formlerna och ritualen i sig ingen avgörande betydelse. Deras funktion är väl att få magikern att koncentrera och intensifiera sina tankar och känslor så att impulserna från medvetandet får så stor kraft som möjligt.

Magi och bön är nog besläktade fenomen. Bön kan fungera som en kraft från den utsatta själen. Det finns också ordlös bön – när själen är i svårigheter, sänder den ut rop på hjälp, som fångas upp i universum. Bön är ett slags magi.

Till sist om Dénis bok: Han skriver väl, har god hand med språket. Så boken är lätt att läsa.

SM

Leva i balans

Anne Wilson Schaefer är psykolog och bor i USA. "En bok för kvinnor som har för mycket att göra", skriven av henne, finns redan på svenska. Nu kommer en ny bok, *Leva i balans*. Den har 396 sidor, är översatt av Margareta Tofgård och utgiven av Forum. Boken har undertiteln *Dagliga råd för alla som har för mycket att göra*.

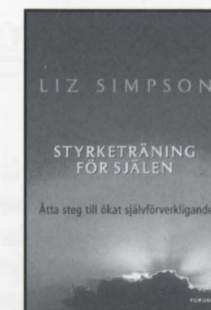
Boken innehåller en sida för varje dag under året. Sidans rubrik anger dagens tema, som belyses av ett citat av någon mer eller mindre känd person. Sedan följer en betraktelse över temat, och sidan avslutas med en fråga att ställa sig eller en övning att göra.

Jag har egentligen inga invändningar mot Annes resonemang. De är allmänt kloka och förnuftiga, ofta med hennes egna erfarenheter som grund. De handlar om att få balans, finna inre harmoni och nya vägar. Det är bara det att texterna inte engagerar. För mig är de inte särskilt intressanta, jag får inga aha-upplevelser, snarare upplever jag hennes betraktelser som lite tråkiga. Det är väl inte fel på boken, den kan säkert vara värdefull för någon annan. Orsaken är snarare att jag den här perioden i livet har andra källor till inspiration som ger mig så mycket mer. Men det kan ju inte Anne rå för. Några av citaten glimmar till, som detta av Helen Keller, för den sjätte maj:

Jag vill inte ha den frid som övergår förståndet.

Jag vill ha den förståelse som ger frid.

Nils-Olof Jacobson

Självförverkligande

Liz Simpson. *Styrketräning för själen – åtta steg till ökat självförverkligande*. Översättning: Eva Trägårdh. Forum 2002.

Enligt den brittiska författaren Liz Simpson är labyrinten "ett gammalt esoteriskt begrepp som under tusentals år har betraktats som en metafor för själva livet".

Hon menar, att när vi går in i en labyrint går vi också in i oss själva, och får kontakt med vårt "högre jag".

Boken har en i mitt tycke alltför lång startsträcka innan vi kommer till labyrintens ingång. Under tiden får läsaren hålla till godo med new-age-aktigt allmängods: hur affirmera, den "inre gudinnan", 7-talets magi (det finns 7 gånger) yin och yang-symboliken, kvantfysiken som legitimering av den andliga världsbilden samt fallbeskrivningar ur författarens klientregister: "Michaels liv var en enda röra..."

Simpson associerar labyrintens vindlingar till hjärn-forskningens generella indelning av en höger (kreativ) och vänster (rationell) hemisfär till labyrintens höger- respektive vänstersvängande gånger. (Hon nämner dock inte att när vi går tillbaka, gäller ju det omvända förhållanden, varför detta med höger-vänster torde ha föga relevans.)

Efter en förberedande avslappningsövning på sid 86 och en provtur på sidan 101 kommer vi äntligen igång på sidan 108. Det rör sig om åtta

steg – varav sju steg är de gånger som leder till labyrinten medan nummer åtta är dess centrum. Stegen aktualiseras via Drömmandets gånger, Handlingens gånger och Gångar för att släppa taget. Det är också meningen att man före och efter labyrintupplevelsen skall skriva ned vissa övningsuppgifter, vilket säkert kan skapa ökad självkänedom.

Boken är välskriven och översatt till smidig och lättläst svenska av Eva Trägårdh. Formatet är behändigt och omslaget stiligt designat. Själva titeln "Styrketräning för själen" tycker jag dock är tveksam: varför då inte istället det mer precisa "Låt labyrinten leda dig till ditt högre jag"?

En invändning mot boken är att den är ett halvfabrikat, dvs det räcker inte med att

läsa den för att få fram essensen med labyrintgåendet.

För det första innehåller boken en guidetext, som skall spelas in på band för att leda och inspirera aspiranten under det att han eller hon visualiserar gångarna. För det andra föreslår Simpson, som nödlösning om man nu inte kan ta sig till en riktig labyrint, att rita en dylik, och sedan "gå" igenom den med fingret. Själv försökte jag, men blev mest förvirrad.

Att bedöma det verkliga resultatet av en labyrintpromenad låter sig sålunda inte göras genom "Styrketräning för själen". Dock instämmer jag med Liz Simpsons uppfattning, att labyrinten är en gammal esoterisk kunskapsväg, som troligen kan ha stark inverkan på ett mottagligt psyke.

Gunnar Martin Aronsson

MAGINS PROBLEM

EN DETALJERAD LÄROBOK I MAGIN

Denna bok skildrar en mängd magiska ritual och formler på ett instruktivt och detaljerat vis samt varnar för de fel som kan uppstå och hur man undviker och förebygger dem.

Boken innehåller ett flertal illustrationer och fotografier som visar hur trolska hjälpmedel ser ut och hur man själv kan skapa sådana.

Endast kr 75:-
Inga kostnader tillkommer.

Beloppet insattes på postgirokonto 63 46 41 - 5 med Dénis Lindbohm som mottagare. Boken sänds så snart betalning inkommit. Lista över tidigare böcker bifogas. Om så föredras kan betalning istället sändas per brev.

Dénis Lindbohm
Teknikergatan 1, 215 68 Malmö
Tel: 040 - 824 53

Olav Hammers osunda förnuft

Osunt förnuft av Olav Hammer (W&W 2002).

Randanmärkningar

Olav Hammer skriver att det finns mycket i hans liv som han inte förstår, bland annat hur man kan hålla balansen på en cykel. Men han antar att detta beror på välkända naturlagar och han frestas inte tro på en övernaturlig orsak.

Men balanssinnet, som sitter i örat, är ett ytterst fint organ som kroppen begåvats med. En rimlig uppfattning är att detta har tillkommit på grund av universums intelligent självorganiserande förmåga att skapa komplexa, fungerande system – något som Hammer troligen uppfattar som en icke-rationell, övernaturlig förklaring.

Astrologers ibland träffande uttalanden om människor förklarar Hammer bland annat med att vad de säger uppfattas selektivt, att lyssnaren generöst ger upplysningar om sig själv och att astrologen tolkar kroppsspråket. Detta stämmer inte med min erfarenhet och får nog karaktäriseras som en del av de fantasier som Hammers tänkande gärna blommar ut i, när han vill förklara bl a det paranormala.

Healing beskrivs av Hammer som självsuggestion på grund av förväntningar.

Min egen erfarenhet är en annan. För cirka 15 år sedan gjorde jag en intervju med en healer. Han behandlade min då dåliga rygg. Jag väntade mig inget resultat och blev överraskad när ryggen plötsligt blev bra. Sedan återkom det onda, men healern hade sagt att det kanske skulle gå så och att det kunde behövas fler behandlingar. (Därefter har bl a gymnastik visat sig vara ett gott medel mot ryggont.)

Hammer skriver att så gott som alla svenskar accepterar att Darwins utvecklingslära stämmer.

Det är knappast sant. Darwinisterna räknar ju med att mekaniska faktorer tillsammans med naturligt urval har skapat världen. Men många människor, säkerligen flertalet, menar att det måste finnas en intelligent skaparkraft bakom världen, att alltså evolutionen är intelligent styrd.

Varje djur, varje växt slåss för att överleva, och detta går att förklara för alla skolelever, skriver Hammer.

Eleverna skall tydligen enligt Hammer få en tillsägelse att tro att detta räcker för att förklara världen: Ni måste inse... Men många inser motsatsen. Och att växterna skulle slåss, det är väl att ta i!

Hammer talar om "fantasier om avancerade utomjordiska civilisationer".

Det är en underskattning av det som faktiskt tyder på att vi har besök från världsrymden och som Hammer troligen inte känner till.

Hammer gör gällande att praktiskt taget alla UFO-observationer enkelt går att förklara naturligt.

Det är en vanlig metod av skeptiker att hänga upp sitt resonemang på oriktiga påståenden som de själva vill tro är riktiga. I verkligheten finns ett stort antal fall som inte har kunnat förklaras. Man får skilja mellan säkra, sannolika och möjliga förklaringar. Endast den första gruppen är verkliga förklaringar. Men skeptiker buntar ihop de tre grupperna och kallar dem förklaringar och får då missvisande höga tal för förklarade fall.

Om healing gör Hammer ett liknande uttalande: Man har testat

healing i över tvåhundra år och allting tyder på att det fungerar ungefär lika bra som sockerpiller, dvs genom placeboeffekten. Påståendet är osant. Vi vet att healing kan ha effekt. Erfarenhet och forskning visar detta.

Om rapporter att människor och föremål har setts sväva i luften skriver Hammer att det väl är rimligare att tänka sig att vittnens syn har sviktat än att tyngdkraften för ett ögonblick har slutat verka.

Men det finns mer i detta än historier som människor berättat. Foton som finns av fenomenet (några har publicerats i Sökaren) kan inte bara pratats bort. Förklaringen till fenomenet att detta slag är väl att psykiska/andliga/mentala krafter finns som kan verka på materien: *mind over matter*.

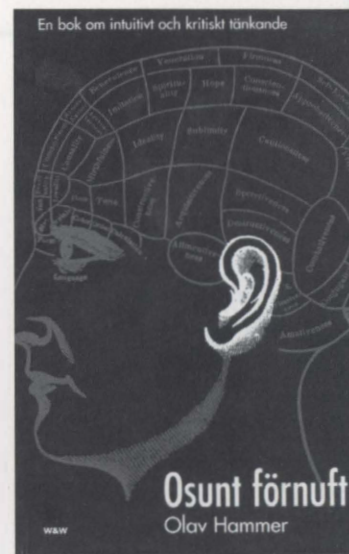
Beträffande slagrutan skriver Hammer att han sammanfattar publicerade studier, som bl a visar att slagrutan är en illusion.

Så kan det synas om man gör ett selektivt urval av rapporter.

Olav Hammer: "En del menar att vi vet att paranormala fenomen existerar och att det mostånd som finns hos skeptiskt lagda människor handlar om en irrationell vägran att inse fakta."

Visst! Man jag vill tillägga att så kallade skeptiker är skeptiska till det som strider mot en viss världsbild, inte till annat.

Olav Hammer: "Parapsykologernas problem med att övertyga skeptiskt lagda människor handlar framför allt om att så mycket står på spel. Att acceptera telepati eller psykokinesi handlar inte bara om att utöka vårt samlade kunskapsförråd med ytterligare några intressanta fakta om vår arts förmågor. Om

Det osunda förnuftet är inbyggt i oss alla.
Olav Hammer

man en dag skulle hitta ett belägg för paranormala fenomen som övertygar även hårdnackade skeptiker, så skulle man behöva revidera praktiskt taget hela vår världsbild från grunden och uppåt."

Här har Hammer rätt.

Ytterligare kommentarer

Hammers självbild är väl att han är en ytterst rationell person. Men man märker lätt hans starka förankring i en ateistisk-materialistisk syn på verkligheten. När han skall förklara en märklig händelse, föredrar han enkelt en förklaring som stämmer med ateismen-materialismen, som är hans kunskapsgrund.

Rationalitet blir för honom liksom för andra så kallade skeptiker uppfattningar som stämmer med en materialistisk verklighetsbild.

Men för många väl initierade personer står det klart att Hammers "skeptiska" uppfattningar till stor del inte håller vid en närmare granskning.

Vill man vara elak kan man säga att boken *Osunt förnuft* väl beskriver författarens egna tankevanor.

SM

Healing – en verklighet?

Är healing en effektiv behandlingsmetod?

Jag har försökt sammanställa en text om forskning på området, men Sökaren har inte haft mycket i ämnet under årens lopp och nätsurfing har inte gett så mycket användbart. Det vore bra att kunna skriva lite mer om forskningen på detta område. Det följande är vad jag nu har lyckats sammanställa.

Dean

1977 gjorde Lennart Lidfors för Sökaren en intervju med USA-professorn Douglas Dean, kemist, parapsykolog m m, om healing.

Dean berättade bland annat att dr Bernard Grad, biolog, lät healern Oscar Estebany påverka en flaska med vatten, vilket sedan fick kornplantor att växa 25 procent högre än normalt. Dr Justa Smith lät Estebany i sina händer hålla ett provrör med enzymet trypsin och fann att enzymaktiviteten ökade avsevärt. Dr Dolores Krieger visade att om Estebany lade sina händer på patienter tre gånger om dagen under sex dagar, så ökade hemoglobinhalten med i genomsnitt 1,2 gram per 100 ml blod.

Dean menade att det torde vara någon form av energi som strålar ut från handen.

– Enligt dr Justa Smiths experiment liknar det mest mycket starka magnetfält. Dean trodde att healing stimulerar de naturliga läkeprocesserna.

Behöver patienten *tro* på healing?

– Nej.

(Och bland annat med tanke på att växter och djur kan påverkas, verkar det vara så. SM)

Krippner

1978 berättade den amerikanske parapsykologen Stanley Krippner, PhD, för Sökaren om healingforskning. Några helare, omtalade han, har låtit sig studeras av forskare, bland dem kanadensaren Oscar Estebany och amerikanskan Olga Worrall.

– Dessa två helare har bland annat arbetat med frön genom att healingbehandla vatten, som sedan använts till att vattna experimentfrön. Hälften av fröna gavs healingvatten och hälften vanligt vat-

ten. De frön som fick behandlat vatten utvecklades till växter som blev mycket större och friskare än de andra.

– När healing av människor förekommer kan det röra sig om en verklig healingeffekt, men det kan kanske också vara frågan om en verkan av annan natur, eftersom en del helare har en mycket karismatisk personlighet eller en mycket medkännande natur, som kanske sätter den sjuke i stånd att använda sina egna självläkande krafter. Ibland kan helare åstadkomma sådana processer bättre än läkare, som kan ha en kylig distans till sina patienter.

Har det gjorts studier av sjukdomar före och efter healingbehandling?

Krippner kände bara till ett sådant fall. Det har rapporterats av den engelske psykiatern Joan FitzHerbert i det engelska parapsykologiska sällskapets tidskrift.

– Hon studerade medicinska anteckningar för två personer som fått healingbehandling. Hos den ena försvann en tumör och hos den andra växte ett (inre) ben oväntat.

Hur skall man förklara healing?

– Jag misstänker att det rör sig om en växelverkan mellan helarens och patientens medvetande, då vissa processer sätts igång. Genom telepati kan kanske helaren få den sjuke att känna sig bättre så att självläkande krafter startar hos honom. En annan möjlighet är att helarens medvetande kan åstadkomma en psykokinetisk effekt som har en direkt inverkan av något slag på den sjukes organism.

Krippner trodde också att självhealing kan ha effekt. Ett exempel på detta är läkaren Carl Simonton som lär cancerpatienter att göra sig en visuell bild av sin sjukdom och därvid föreställa sig att cancercellerna blir mindre och mindre tills de helt försvinner. Simonton har haft betydande framgång med denna metod.

Axelsons

Massage ligger nära healing. I ett reportage för Sökaren från Axelsons Gymnastiska Institut, gjort av Eva Sanner, framhålls att det finns forskningsresultat som visar beröringens effekter. "Till exempel har den svenska forskaren Kerstin Uvnäs Moberg visat att beröring med viss regelbundenhet

och viss frekvens ökar frisättningen av flera hormoner, särskilt oxytocin som satts i samband med bland annat avslappning, god matsmältning och öppenhet för kontakter."

Och forskning vid *Touch Research Institute* i Miami visar att bland annat massage gör att spädbarn går upp bättre i vikt, tonåringar med psykiska problem blir mindre aggressiva och mindre deprimerade, ensamstående mödrar blir lugnare och mindre drepesssionsbenägna och administratörer löser matematikproblem bättre.

Bön

Bön är också något som ligger healing nära. 1959 gav den amerikanske prästmannen dr Franklin Loehr ut boken *The Power of Prayer on Plants* där han redogjorde för experiment med frön som getts vatten vilket helgats med bön. Dessa frön växte snabbare än andra. Tidigare hade dr Paul Vasse i Frankrike gjort liknande experiment och fått positiva resultat.

Internet

På Internet finns en bra översikt över olika arbeten om nyare healingforskning (1993–2002) på adressen <http://www.alltomhealing.no/hres702.htm>. Den är sammanställd av Else Egeland. Det allra mesta är skrivet på engelska, vår tids internationella lärdomsspråk.

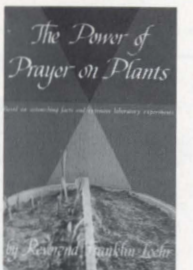
En bok av Daniel J. Benor, *Healing Research* nämns på nätet, adress: www.wholistichealingresearch.com/Research/Rsch.Top.htm.

Om den boken uttalar dr Larry Dossey: "De vetenskapliga bevisen för icke vanliga former av healing är en av de bäst bevarade hemligheterna i vår tid. Dr Daniel Benor har lyft fram denna enorma kunskapsmassa."

Dr Dossey tillägger att värdet av dessa upplysningar går bortom själva ämnet healing och berör den stora frågan vilka vi är, vilken vår sanna natur är och vilken ställning vi har i kosmos.

Dr Bernie Siegel skriver att Benors bok hjälper oss se att healing har en vetenskaplig grund.

SM

Våra medvarelser djuren

Man blir imponerad av tidningen *Djurens Rätt!* Innehållet är av mycket hög kvalitet och borde regelbundet tas upp till diskussion i medierna. Här något ur innehållet i nr 4 i år (våra kommentarer med kursiv stil):

I en undersökning av Sifo svarade 47 procent ja på frågan om de tyckte att djur har samma värde som människor.

Detta är överraskande och kan antyda att det hos befolkningen finns en potential för en revolution på djurrättens område.

Enligt en opinionsundersökning av Gallupinstitutet i juni anser 66 procent av svenskarna att djurskyddsfrågor är viktiga inom politiken.

Men det är bara miljöpartiet som visar ett verkligt intresse för djurens rättigheter.

Enligt en undersökning gjord av Livsmedelsverket uppgår sju procent av svenskarna som är 16–25 år att de i stort sett äter vegetariskt, framför allt gäller det högt utbildade och de som kommer från akademikerfamiljer. Var tionde kvinna 16–25 år säger att hon inte äter kött.

Vegetarismen är alltså på stark fram-marsch. Snart kommer nog åtskilliga svenskar som "syns" att vara vegetarianer och flera av dem kommer att kunna tjäna som förebilder.

På Dagens Nyheters ledarsida skrev den 7 september P. C. Jersild om köttindustrin. "Till matfrågan hör också djurhållningen. Att producera kött är inte bara energikrävande, det orsakar också ett omätbart lidande. Hönsen väntar fortfarande på rörelseutrymme. Svin dör i värmen när slaktbilen får punktering. Utslitna hästkrakar säljs för transporthästar till slakterierna i Sydeuropa. /.../ ...fortfarande går det väldigt trögt med förbättringen i djurfabriker och slakterier, för att inte tala om pålsdjursuppfödningen."

Vi läser i *Djurens Rätt!* också om den tyska sammanslutningen *Läkare mot djurförsök*. Ordföranden är en doktor i veterinärmedicin. Hon hävdar att djurförsök inte alls är nödvändiga för forskningen, ja att resultaten av djurförsök är irrelevanta för människor.

Läkare mot djurförsök strävar efter att få ett omedelbart slut på alla experiment på djur. De tillhandahåller vetenskapligt grundat informationsmaterial. Mediciner som prövats på djur leder ofta till sjukdomar hos människor.

– Vi vill offentligt visa på djurförsökens grymma och ovetenskapliga karaktär, säger ordföranden Corina Gericke.

– Läkarprofessionens grundläggande ideal släpas i smutsen om djur reduceras till verktyg som vi bara kan slita och slänga.

I Sverige används årligen en halv miljon djur i djurförsök.

Vi läser också att tidskriften *Djurens Rätt!* i år fyller 100 år. (Förbundet *Djurens Rätt* är 120 år gammalt.) Man kan gratulera men framför allt tacka!

Adress: *Djurens Rätt*, Box 2005, 125 02 Älv-sjö.

Folkvettarna rynkar på näsan

I nr 3 i år har tidskriften *Folkvett* följande osignerade ledare. Jag antar att de inte har något emot att den citeras i sin helhet här.

"Meningsfull forskning?"

Under sensommaren rapporterade flera nyhetsmedia att Lunds universitet kommer att utlysa en professur i parapsykologi och hypnologi. Tjänsten är ett fördröjt resultat av en dansk donation från 1960-talet, som först nu kan utnyttjas. Donationen uppges ha kommit till Lunds universitet efter att Köpenhamns universitet först tackat nej till den. Den blir en av ett fåtal akademiska tjänster i världen inom parapsykologin. (De flesta universitet som blivit erbjudna donationstjänster i detta ämne har tackat nej.)

Parapsykologin skiljer sig från alla gängse vetenskapliga discipliner genom att det inte har bevisats att dess ämnesområde existerar. Parapsykologins historia är en sekellång historia av försök att påvisa att te-x tankeläsning eller fjärrsyn faktiskt förekom-

mer. För att detta ska lyckas krävs, enligt gängse vetenskapliga kriterier, att man konstruerar ett upprepbar experiment där sådana fenomen uppträder (oavsett försöksledarens trosföreställningar och även om kontroller införs mot fusk och försöksfel). Eftersom detta trots alla försök inte har lyckats är det ingen god forskningsidé att fortsätta i samma stil.

Däremot finns det intressanta psykologiska frågor om de förmodade paranormala fenomenen. Fortfarande vet vi alldeles för litet om vad som förorsakar människors tro på sådana fenomen. Om den nya verksamheten vid Lunds universitet ska bli en tillgång och inte en belastning för universitetet bör den inriktas på vetenskapligt fruktbara frågeställningar."

KOMMENTARER:

Enligt parapsykologiska forskare finns det vetenskapliga bevis för psi-fenomen. Dessutom har många människor personliga erfarenheter, som inte lätt går att bortförklara.

Det är ok med en sund skepsis som utgångspunkt för allt sökande, även det vetenskapliga. Men när skepsis blir en orubblig inställning, så som är fallet hos skeptiker i allmänhet, då bildas ett negativt trossystem, vars förespråkare tvingas finna skäl att tillbakavisa allt som strider mot deras uttalade övertygelse.

I den vetenskapliga världen är det svårt att bryta mot godkända tankar och pröva oordoxa tänkesätt. Avvikelse från det vetenskapligt "korrekta" kan leda till utebliven befördran, uteblivet forskningsstöd eller nedsättande omdömen och förlöjligande uttalanden från kolleger.

Rätt tro inom vetenskapen idag innebär en anslutning till materialism, mekanism och ateism. Den som vågar yppa en avvikande mening, gör yrkeslivet svårt för sig.

Skeptikerna är självsäkra, de har det vetenskapliga etablissemangen i hög grad bakom sig och är övertygade om att de har

rätt. Men man skall inse att deras synsätt inte är mindre grundat i tro än de mest hän-givna religiösa personers uppfattning. Skeptikerna har sin tro på naturlagarnas absoluta giltighet i ett fyrdimensionellt universum, uppfattat med våra fem sinnen, vilket bestäms av den materiella lagen om orsak och verkan. Men det synsättet måste allvarligt ifrågasättas, eftersom det är svårt att förena med en objektiv inställning och med forskningsresultat som uppnåtts.

Skeptiker avvisar slutsatser som parapsykologer dragit och som går ut på att det paranormala finns. Men när de bildar sig sin uppfattning, väljer de ut sådant som stöder deras egen mening och bortser från allt annat. Så måste de göra, eftersom de är hårt bundna till sin skepticism.

Är det rimligt att inom parapsykologin kräva i strikt mening upprepbara experiment? Nej. Dessa fenomen har sin rot i det mänskliga psyket, där allting "flyter". Det är också praktiskt taget omöjligt att göra ett nytt experiment med precis samma förutsättningar som en tidigare undersökning, bl a eftersom *försöksledareffekten* finns: experimentledare och -deltagare påverkar med sitt psykiska inflytande försöken.

Men det finns en viss *statistisk upprepbarhet*: fenomenen återkommer regelbundet och med en frekvens som går utanför vad rena slumpen ger.

Parapsykologisk forskning bör räknas till det allra mest angelägna inom vetenskapen, eftersom den berör frågan vad människan djupast sett är.

SM

Kompletta årgångar av *Sökaren* 1969–1992 c:a 220 nummer säljes till högstbjudande, frakt tillkommer. Bra skick. 4 årg inbundna i 2 band 0524/126 02 (kvällstid). Martin

www.martinus.nu

Uppgifter om aktuella kurser, föredrag etc.

Begär program:

Stiftelsen Martinus Institut i

Sverige, Fjällgatan 23 A,

116 28 STOCKHOLM

Telefonvarare: 08-766 08 69,

Fax 08-766 08 66

Lita inte på läkemedel!

Lurendrejeri sitter i högsätet och pengar går alltid före moral

Läkemedelsindustrins främsta uppgift är att ge dess aktieägare maximal utdelning. Det skriver Mats Hägglöf i Dagens Nyheter 21 februari. Han vet vad han talar om. I 17 år sålde han sina tjänster till läkemedelsindustrin.

"Jag har arbetat i sex länder, haft enskilda säljsamtal med drygt 6000 läkare, besökt landets samtliga lasarett, föreläst vid de flesta utbildningshettorna inom sjukvården, sett hundratals medicine studerande supas omkull med notan betald", skriver han.

"En av mina viktigaste säljuppgifter har varit att köpa 'kliniska prövningar' av nya läkemedel och jag har via köpta läkare presterat fantastiska säljunderlag i form av vetenskapliga prövningar."

Det som rågade Mats Hägglöfs mått var när han upptäckte att läkemedelsföretagen i u-länder dumpade kemiska felvaror som undergörande mediciner. Det holländska företaget Oregon sålde t ex under 1980-talet tuggummi med anabola steroider (och hallonsmak) i thailändska kiosker som ett medel mot undernäring.

Anabola steroider är ett av de exempel Mats Hägglöf ger på hur ansvarslöst läkemedelsindustrin stöter fram medel som den förväntar stora inkomster på. Tittar man i läkemedelskataloger från 60-talets mitt kan man finna upp till 20 fantasifulla användningar för anabola steroider. Inte mindre än 12 sådana preparat slogs om marknaden. Av dessa 12 återstår idag bara ett.

Mats Hägglöf har själv beordrat annonser om anabola steroiders utomordentliga allmänna effekt på äldre kvinnor. Jag var lika troende som en frikyrkopredikant, skriver han. Idag vet jag att harmlösa blåbär är lika effektiva.

Pengar går alltid före moral och hälsa, skriver Mats Hägglöf. Pharmacia säljer t ex ett syntetiskt tillväxthormon,

Genotropin, som inte lämnar påvisbara spår i vare sig blod, urin eller avföring. Det är ett idealiskt fuskmedel för toppidrottare.

Lurendrejeri sitter i högsätet. Vissa yttre faktorer tillmätts stor betydelse i medicinkommersens. Tabletterna ska vara vita mot huvudvärk, gröna vid ångest, hostmedicin bör vara flytande osv.

Några läkare kan vara svårflörtade. Små gåvor och personlig kontakt kan då göra susen. Det gör också noggranna anteckningar i datorn så att man vid nästa kontakt kan fråga hur det står till med "segelbåten" eller med sibirian huskyn (hunden, vars ras man alltså "kommer ihåg").

När p-piller introducerades i Sverige innehöll en enda tablett mer verksam substans än vad en hel tablettkarta om 21 tabletter gör idag.

"Marknadsföringen var stenhård och jag trimmade mina åtta säljkon-sulter. När rättgångar kring dödsfallen inträffade blev även jag instruerad att kränga sanningen avig."

Mats Hägglöf snuddar också vid preparat som inte har en klar gräns mot hälsokosthandels sortiment. Brist på vitamin E har inte påvisats hos någon människa i Norden, skriver han. Lika fullt lyckades ACO registrera en "ny välsmakande tuggtablett med 100 mg E-vitamin".

"Naturligtvis är det vars och ens ensak att på egen bekostnad vitaminera sin urin och avföring. Måhända borde man dock upplysa om att överdosering-faktiskt ger illamående, trötthet och muskelsvaghet."

Eskil Svensson

Från tidskriften *Hälso-info*, som är Hälsofrämjandets i Stockholm medlemstidning, vilken Eskil Svensson är redaktör för.

Kerstin Stina Carlsson:

Lidandets mening

”Lidandet är den snabbaste hästen till Gud”
Mäster Eckhart, 1300-talet

Det följande bygger i stort sett på delar av kapitlet *Psychological Aspects of the Inner Path* i boken *The Search for the meaning of Life* av Willigis Jäger. Se mera om Jäger i *Sökandet efter livets mening*, Sökaren nr 5, 2002.

Den gudomliga gnistan

Sett i evolutionens perspektiv är människan ännu ett barn. Vi har knappast något begrepp om vår sanna potential. Det beror på att vi är fast rotade på egomedvetandets nivå. Vår sanna identitet är gömd i djupet av oss själva, och när den försöker framträda, bjuder egomedvetandet (det vanliga jagmedvetandet) hårt motstånd.

Alla har vi inom oss en gudomlig gnista som vill växa och komma fram, men den har svårt att ta sig igenom den materiella världens tjocka pålagring. Många befinner sig i en konstant process av frigörelse från egots begränsningar. Sökandet efter livsmening är gudomlighetens evolutionära kraft som vi har inom oss. Men det tar lång tid innan vi kan medge att meningen endast finns i medvetandets djupare nivåer och att sann frid har sitt hem enbart i Varandets dolda andliga verklighet.

Förnuftet är vårt instrument

Vårt förnuft är medvetandets instrument. Det kan visa oss vägen till vårt ursprung, till vår gudomlighet. Vi har alltid, redan från första början, varit från Gud, och i Gud, men tyvärr känner vi oftast inte till vilka vi verkligen är. Förnuftet kan hjälpa oss att upptäcka vägen till insikt om detta förhållande. Det kan leda oss genom de olika stadierna av medvetenhet (1) tills vi slutligen inser vår gudomlighet, vilken alltså alltid har funnits, fastän vi inte förstått det. Vi skulle inte alls behöva söka efter den, bara göra oss av med allt mentalt skräp som den ligger begravd under. Allt

finns redan inom oss.

Kabir har uttryckt detta på följande sätt:

Jag skrattar när jag hör
att fisken i vattnet är törstig.
Ni förstår inte
att verkligheten är här,
och ni flackar omkring från ställe till ställe.
– Så onödigt!
Sanningen finns här!
Res varthelst du vill,
till Benares eller Mathura,
om du inte finner din egen själ,
förblir världen överklig.

Eller för att använda en annan bild: precis som ett ekollon innehåller ekens alla karakteristiska kännetecken, så finns mänsklighetens fulla omfång som en kärna inuti oss. Ekollonet utvecklas emellertid inte förrän det varit utsatt för mörker, fukt och jordens tyngd. Då arbetar det sig upp till ljuset. – Utveckling tycks alltid vara förbundet med motstånd. Det motstånd som vi människor upplever, när vi börjar utvecklas, tar sig ofta uttryck som depression. Depressioner har därför en viktig roll att spela i mänsklighetens utvecklingsprocess. Det kan även sjukdomar ha.

Egots motstånd

Våra liv kan liknas vid ett koordinatsystem. (2) Den horisontella linjen har den ödesdigra egenskapen att alltid vilja ha mer. Ju mer vi har, desto mer tror vi att vi behöver. Vi är fångna i våra vanor, begär, rädslor och ambitioner. Vi försvarar våra ägodelar, arbetar hårt, planerar och strävar efter att vinna lycka och säkerhet. Men vi glömer att världen runt om oss inte är livets mening, utan enbart kan assistera oss på den andliga vägen. Den glömskan kan medföra att väggarna till vårt egofängelse blir så höga att de blockerar vår ”utsikt”

(dvs. vår förståelse) på ett sådant sätt att det blir omöjligt för oss att begripa t.ex. en tanke eller idé som skulle kunna leda oss ut ut fängelset.

Därför går många av oss igenom en process som kan befria oss från den materiella världens fysiskt och psykiskt förkrossande omfamning. Det är en stor fördel att vara medveten om detta därför att det lidande vi utsätts för kan hjälpa oss till en snabbare förståelse. Det kan befria oss från egots fängelse.

Livet skulle även kunna liknas vid ett hinderlopp, där hindren är precis avpassade för varje individuell löpare, även om han eller hon vägrar inse det. Genom de hinder vi har att passera kan vi mogna. Inom kristenheten kallas hindren ”Guds vilja” och österlandets religioner kallar dem ”den kosmiska lagen”.

Vi är stolta över det faktum att vi har en fri vilja och blir rasande om någon vill beröva oss denna ”frihet”. Men i verkligheten är vi slavar under våra tankar och föreställningar, rädslor, känslor och begär. Det lilla egot reagerar våldsamt och reser borst när det hotas av att förlora sin dominerande roll. Det vill vara kvar i sin värld av form och försakelser trots att detta medför lidande på lidande. I sökandet efter bestående lycka stapplar vi så vidare från den ena tillfälliga tillfredsställelsen till den andra. Vi faller för det grundläggande tankefelet att det går att i den yttre världen finna hållbar tillfredsställelse, även för inre behov. Begär och ångslan tar över oss, och vi skyller vår brist på lycka på omständigheter, ödet eller andra människor.

Inom den esoteriska andligheten kallas detta för dumhet. Vi låter oss ständigt luras, men några inser detta och söker efter en väg ut. De tar sig samman och klättrar ut ur ”grottan”, bort från dess skugglika föreställningar och upp i solljuset som Platon uttryckte det. Men det går inte utan

att det möter motstånd. Lidande och konflikter är lika mycket en del av denna utveckling som den omslutande jorden är för det växande fröet.

Nu måste emellertid en viktig omständighet tydligt klargöras: Människans materiella och psykiska nivåer är viktiga delar av vad det innebär att vara människa, en del av helheten. Vi får inte förakta dem, vi måste uppleva dem som delar av oss utan att ständigt låta oss förledas av dem.

Lidandets mening

I människans utvecklingsprocess att växa och mogna har lidandet en viktig funktion. Med hjälp av lidandet sätter gudomligheten en press på oss för vi slutligen ska ge upp vår fångenskap. Mäster Eckhart säger att ”lidandet är den snabbaste hästen till Gud”. Tydligt behöver vi ständig frustration för att ge oss av på resan i det inre.

Men vårt ego ger inte frivilligt upp kampen om makten. För en del av oss får denna kamp ett dramatiskt och plågsamt förlopp. Vi är så intrasslade i den trefaldiga nivå som physis (naturen) psyche (sinnet) och ratio (förnuftet) utgör, att det är svårt för oss att förstå våra liv som en pilgrimsresa vi deltar i för att så småningom växa in i det yttersta målet för denna färd. En mening med vår existens på denna planet är att vi ska växa och mogna till insikt om vår gudomlighet. Vi måste lära oss att skilja mellan illusion och verklighet. Inom den esoteriska andligheten kallar man detta att vakna. Vi måste vakna upp och se vår innersta natur.

Priset för andlig utveckling kan vara högt: förvirring, smärta, rädsla för galenskap, hopplöshet. Vi kan känna oss lyckliga, om vi då finner en rådgivare som inte genast skickar oss till en psykiater och som kan skilja en andlig depression från ego-depressionernas mångfald. Denna fas av den andliga utvecklingen kan också medföra psykosomatiska symptom som huvudvärk, magbesvär, utmattning, reumatiska smärtor för att bara nämna några symptom.

Andlig depression

Många mystiker har gått igenom liknande stadier under sin utveckling. En stor svårighet är att processen är långsam och att ingen kan förutsäga när den börjar eller slutar. Andlig depression kan vara en del av strukturen för att växa in i en mogen personlighet – till skillnad från andra depressioner som ett missnöjt ego kan orsaka, som

t.ex. svikna yrkesambitioner, girighet och materiell snikhet. Ju mer vi lever utifrån vår djupaste inre kärna, desto mer rädsla slipper vi ifrån.

Andlig depression kan vi hamna i om vi ger oss av på den andliga vägen och vårt ego upptäcker att det börjar förlora sin dominerande kraft. Denna sorts depression är en reningsprocess. Utan några som helst yttre orsaker upplever man stor hopplöshet och meningslöshet. Detta finns mycket fint beskrivet i Johannes av Korsets ”Själens mörka natt”.

Nu har en verklig evolutionsprocess börjat. Det som kan se ut som psykisk sjukdom är i själva verket en transformationsprocess, och människan kan vara på väg mot en ny nivå av medvetenhet där hon befrias från det omättligen egots kraft och börjar släppa taget om banden till den fysiska, psykiska och rationella världen. Individen ser igenom tingens obeständighet och inser att fasthållandet vid dem bara leder till frustration.

Andlig depression är en reningsprocess. Utan yttre orsaker upplever man hopplöshet och meningslöshet.

Detta är precis vad många heliga böcker säger. Men det har presenterats för oss i ett religiöst språk som varit svårt att tro på därför att det ofta har ackompanjerats av ett förakt för och ett förnekande av världen. Och det är precis det vi måste undvika. All asketism har endast ett berättigande: att befria oss från egots band. Men faktum är att vår ego-medvetenhet är av stor betydelse. Dess existens är en förutsättning för en djupare upplevelse. Ett djur kan inte uppleva samma sak som en människa. Så avsikten är inte att döda ego-medvetenheten utan att upphäva dess dominans så att vi kan komma i kontakt med vårt andliga skikt. Att passera genom de fysiska och psykiska skikten är en del av reningen. En fullständig kontakt med det andliga skiktet lyser igenom alla lager av vår medvetenhet. Det väsentliga är att det inte finns någon separation mellan högre eller lägre eller mellan materiellt och andligt. Det är totaliteten vi måste uppleva, och här spelar vår kropp en viktig roll. Utan den kan vi inte uppleva någonting.

Kabir uttrycker detta så här:

”Min vän! Denna kropp är Guds lyra: Han spänner strängarna och lockar fram Brahmas melodi ur den. När strängarna blir slappa och nycklarna lossnar då blir detta instrument av stoft åter stoft. Kabir säger, ”Ingen förutom Brahma kan frambringa denna melodi”.

Vikten av information

När en människa befinner sig mitt i den andliga depressionens grepp, är det av stor vikt att hon får relevant information. Hon måste få veta att hon inte lider av någon vanlig depression, utan få inse att den utgör en reningsprocess som kan sluta på en ny nivå av medvetenhet.

Det är viktigt att människan får tala om sitt tillstånd och känna att hon är hörd och förstådd. Men hon får inte ge efter för det depressiva sinnestillståndet, utan måste bekämpa det. Just när det förkrossande famntaget känns som allra värst, erbjuder attackerna stora möjligheter för helande.

Hon måste inse att möjligheten för ett andligt genombrott ligger i att gå framåt genom tunneln, inte bakåt. Det fordras stort mod och självdisciplin för att kunna dra fördel av detta stadium.

En källa till hjälp är en inre närvaro i allt vi gör, ”ögonblickets sakrament”, att vara närvarande i varje ögonblick, varje rörelse.

Kommentarer: Jag tror att många av de människor som nu ”går in i väggen” egentligen är *andligt deprimerade* och skulle kunna klara av sin depression på ett bra sätt om de blev upplysta om möjligheten att deras depression kan vara ett steg i en process som kan leda till en positiv förändring av inställningen till livet och en därav följande positiv förändring av livssituationen. (Om hur viktigt det kan vara att få se sin depression som en del i en utvecklande process; se min bok ”Transcendens eller psykos”, sidan 96.)

Noter.

1. Se artikeln *Självet stadier enligt sufismen* i Sökaren nr 3, 2002 eller boken *Själens fem stadier* av Harry R. Moody eller min ovan nämnda bok, s. 30–40 eller s. 41–43 eller Ken Wilbers senaste böcker.

2. Ett vanligt koordinatsystem består av en horisontell och en vertikal linje, vilka möts i en mittpunkt. Den horisontella linjen representerar vår yttre och den vertikala linjen vår inre aspekt, dvs vår andliga del. Båda dessa delar bör få lika stor uppmärksamhet för att vi ska kunna fungera på ett harmoniskt sätt.

Från Frivillig enkelhet
<http://hem.fyristorg.com/enkelhet/citat.htm>

Jag vill hellre vara fattig i en stuga full med böcker än kung utan lust att läsa.

Thomas Maculay

Det finns bara en framgång – att kunna leva livet på sitt eget sätt.

Christopher Morley

Att vara nöjd med litet är svårt, att vara nöjd med mycket är omöjligt.

Marie von Ebner-Eschenbach

Sunt förnuft är en samling fördomar som man skaffat sig vid 18 års ålder.

Albert Einstein

Jag ville alltid bli någon. Jag förstår nu att jag skulle ha varit tydligare.

Lily Tomlin

Det finns ingen Mening med Livet. Det är Livet som är Meningen.

Den som har flest prylar, när han dör, vinner.

Nyckeln till lycka är inte att ha vad du vill ha, utan att vilja ha vad du har.

Argument Förlag utger en serie häften *Det är aldrig kört!* med små berättelser ur livet. Kjell Simonsson från förlaget förklarar att en målsättning är att sprida hopp och framtidstro, att vara en del i arbetet med att upprätta och stärka människor.

Här följer inte någon av berättelserna, men tre visdomsstycken mellan dem.

En stenhög upphör att vara en stenhög det ögonblick någon betraktar stenarna och inom sig ser bilden av en katedral.

Antoine De Saint-Exupery

Vi som levde i koncentrationslägren minns dem som gick runt och tröstade andra, gav bort sin sista bit bröd. De kanske inte var så många, men de utgör tillräckligt bevis för att allt kan tas ifrån en människa utom en sak: friheten att välja attityd i varje given situation.

Victor Frankl

Om en man är kallad till att vara gatsopare, så ska han sopa gatorna som Michelangelo målade, som Beethoven komponerade musik, som Shakespeare skrev poesi. Han ska sopa gatorna så att himmelens och jordens härskare stannar upp och säger "Här levde en stor gatsopare, som gjorde sitt jobb väl".

Marin Luther King, Jr

(Argument Förlag, Box 98, 432 22 Varberg.)

Se på varje levande varelse som på dig själv och gör ingen illa.

Mahavir

Ur den amerikanska tidskriften Science of Mind:

Varför blir du kvar i fängelset, när dörren står vid öppen?

Jalaluddin Rumi

När du överlämnar dig åt det som är och blir fullständigt närvarande, upphör det förflutnas makt över dig.

Eckhart Tolle

Av lera skapar vi en kruka, men det är tomheten i den som rymmer vad vi själva vill.

Lao-tzu

När du förstår, kan du bara älska. Och när du älskar, handlar du naturligen så att du kan lindra andra människors lidande.

Thich Nhat Hanh

Vem kan säga vad som är heligt? Cherokeeindianens tro är att vad helst den Store Anden har skapat är heligt. Ett berg, ett träd, en porlande bäck är heliga.

Joyce Sequichie Hifler

Vi är alla delar av det som är Gud. Det finns inget ställe där Gud inte är.

Legh Townsend

Jag har frid, jag skapar, jag är det älskade ställe där Gud träder fram i världen som mig.

Margaret Stortz

Att vara frisk är nyckeln till att njuta av livet.

Susan Smith Jones

Var helst det finns en mänsklig varelse finns det en möjlighet till godhet.

Seneca

Det finns ett enda Själv i alla varelser. Detta enda visar sig som många, precis som månen syns som många, när den speglas i vatten.

Amritabinduupanishaden

Universum är ett enda system.

Ernest Holmes

Medvetandet

Vetenskapen har i hög grad ignorerat medvetandet, skriver Peter Russell i den amerikanska tidskriften *Science of Mind*. Här följer ett referat av hans framställning

Medvetandet kan ju inte vägas, mätas eller observeras på samma sätt som det materiella, som vetenskapen studerar, och det finns inom vetenskapen idag inget behov av att utforska detta, eftersom veten-skaparna anser sig kunna förklara universum utan att blanda in medvetandet.

Men nyare upptäckter visar att medvetandet inte så lätt kan förbises. Kvantfysiken till exempel låter oss förstå att på atom-nivån påverkar observationen det observerade. Och inom medicinen har man funnit att en persons sinne inverkar på kroppens förmåga till självläkning.

Några forskare försöker förklara medvetandets existens. En del tror att svaret finns i hjärnans kemi, andra vänder sig till kvantfysiken eller till kaosteorin. Men ännu har inget svar getts på frågan hur processer i hjärnan kan leda till inre, själsliga upplevelser, hur något så immateriellt som medvetandet kan uppstå ur något så omedvetet som materia.

Att inget svar på medvetandets gåta ännu lagts fram tyder på att vetenskapen är på fel spår. I den nutida naturvetenskapliga världsbilden är materievärlden i tid och rum den grundläggande verkligheten. Därför antar de flesta vetenskapare att medvetande uppkommer ur processer i hjärnan. Men eftersom den grundsynen inte leder till något riktigt svar på frågan om medvetandets ursprung, kan vi pröva det motsatta synsättet att det är *medvetande som är världens grund*, tillsammans med tid, rum och materia. Detta synsätt känner vi igen från österländsk filosofi, och det har tagits på allvar av en del västerländska tänkare. Men den västerländska vetenskapen har avvisat denna idé, eftersom den ligger långt ifrån det idag gällande paradigmet.

Men om medvetandet får ingå som en grundbeståndsdel i den vetenskapliga beskrivningen av världen, innebär detta inget hot mot den moderna vetenskapens resultat, menar Peter Russell. Det påverkar inte matematiken, fysiken, biologin, kemin eller några upptäckter som rör den materiella världen. Men det har betydelse för vår uppfattning om oss själva. Vi förstår också att

alla levande varelser har inre, mentala upplevelser liksom vi själva. Det finns hos dem alltid en viss nivå av medvetenhet, även hos de allra lägst stående livsformerna.

Många mystiker säger sig se att medvetande finns hos allting på samma sätt som det finns hos dem själva. Medvetande är en del av världsgrunden. På det sättet finner de en djup förening med allt skapat, vilken leder till medkänsla med allt.

Som stöd för medvetandets grundläggande natur påpekar Peter Russell att vi aldrig upplever den materiella världen runt omkring oss direkt, utan alltid som något som finns i medvetandet. Detta är också vad vetenskapen säger. Ett träd ser vi som en bild på ögats näthinna, som medvetandet uppfattar. Likaså uppfattar medvetandet färg, form, ljud och lukt. Världen finns i oss själva.

Mystiker, som kan beskrivas som utforskare av det inre hos människan, har funnit ett djupt släktskap mellan deras egen andliga natur och världsgrunden. Känslan att vara ett individuellt jag tonar bort. Det medvetandets ljus som lyser i mig är samma ljus som lyser i dig och hos myriader varelser.

Några har uttryckt denna inre förening med orden "jag är Gud", vilket för traditionell religion kan framstå som en hädelse. Men när mystiker talar om det gudomliga, avser de inte någon högre makt, som regerar världen, utan i stället den inre verkligheten, som de beskriver som gudomlig.

SM

LECTORIUM ROSICRUCIANUM

Det Gyllene Rosenkorsets Internationella Skola

*Vi lever i en värld av motsatser,
en värld där ingenting är bestående.*

*Och i vårt hjärta bär vi ständigt med oss
en oro, en röst som ingen tycks förstå.*

*Ty endast den som förblir stilla
skall höra den milda stämman:*

"Vänd åter, vänd åter till er första kärlek!"

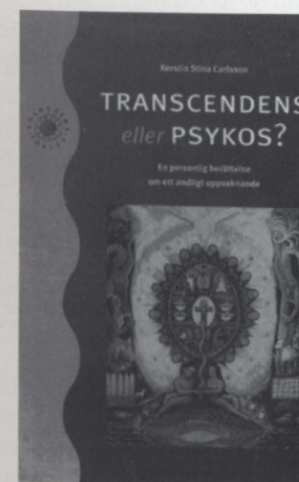
*Lectorium Rosicrucianum och dess
lärjungar vill hörsamma detta hjärtats
rop och gå vägen tillbaka till människans
ursprungliga gudomliga hemvist.*

För information, ring eller skriv till:

LECTORIUM ROSICRUCIANUM

Edshults Säteri Tel: 0381 - 45040

575 93 Eksjö Fax: 0381 - 45002

Läs Kerstin Stina Carlssons
lärorika, spännande och livs-
bejakande skildring av sin pil-
grimsresa i det inre

Transcendens eller psykos?

Se recensioner på Internet
www.solrosforlag.se

Pris 165 kronor
Portofritt vid förskottsbe-
taling på pg 459 27 24-1

Solrosens Förlag AB
Box 417
721 08 Västerås
Tel 021-12 90 76

Är mystiska cirklar och piktogram i sädesfält förklarade?

På den lättsamma sidan Namn och Nytt i DN har Clas Svahn svarat på läsarfrågor om mysterier. Den 6 juli svarar han om "cirklar" i säd att det är bevisat att det är "människor som trampar upp cirkelarna". Fenomenet är alltså enligt Clas förklarat. Medlemmar i skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildning kan vara nöjda med svaret.

Märkligt fenomen

Den brittiska ufologen Jenny Randles skriver i januarinumret 2001 av den amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal att de mystiska cirkelarna började visa sig i engelska sädesfält sommaren 1980. Sedan har de spritt sig över jorden; men fenomenet har tidigare uppträtt i Kanada och Australien – dessutom har det "alltid" funnits.

De första cirkelarna i Wiltshire, England var just cirklar, skriver Jenny Randles, och man behövde inte överväga någon annan förklaring än att det rörde sig om ett naturfenomen. Några som studerade cirkelarna trodde att orsaken kunde vara virvelvindar med het luft. Men cirkelarna fick alltmer invecklade mönster, vilka tycktes förutsätta en intelligens bakom. De kom att kallas piktogram. Många trodde att piktogrammen var gjorda av människor som av någon anledning ville luras. Andra menade att det rörde sig om budskap till mänskligheten: varningar för en ekologisk katastrof från andra intelligenser i universum. 1991 påstod två äldre män att de hade gjort piktogrammen med hjälp av bräden och snören. Även efter det fortsatte de invecklade och ofta vackra mönstren att dyka upp i engelska sädesfält.

Jenny Randles upplyser att en man, Colin Andrews, gör gällande att förklaringen till äkta piktogram är ett naturligt magnetiskt/elektriskt energifält. Kriminalförfattaren Colin Wilson å andra sidan har i en stor artikel i Daily Mail gjort gällande att utomjordingar ligger bakom piktogrammen, som är budskap till mänskligheten.

Enligt "cirkelforskare", skriver Jenny Randles, finns det förutom de fal-

ska piktogrammen verkligen ett ännu oförklarat fenomen. Flera vittnen säger sig ha sett när äkta piktogram bildats – de har t ex observerat hur en osynlig energi tryckt ned säden.

Vittnen

I allt lär det ha uppträtt över 10 000 kända "cirklar i säd", de flesta på de brittiska öarna. Piktogrammen är avsevärt färre, men de torde vara minst 300, sannolikt fler; de bästa är utformade med en skönhet och precision i mönstret som förvånar. Vi har nog alla sett bilder av dem.

En dr Paul LaViolette skriver i aprilnumret 2001 av den amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal att piktogrammen tillkommit snabbt genom att säden av okänd kraft pressats ned mot marken. Han upplyser också att UFO:n har synts vid den tid då piktogram har bildats. Enligt en uppgift såg en kvinna ett stort guldfärgat, skivformat föremål i luften, och en stråle av ljus syntes komma därifrån. Följande dag observerades tio piktogram på platsen. Andra liknande observationer har rapporterats, där vittnen har sett hur piktogram har formerats i säden genom en stråle från ett föremål i luften.

Colin Andrews berättar att en grupp på sjuttio personer har uppgett att de sett piktogram formeras på 15 sekunder. De beskrev det så att processen föregicks av att fåglarna plötsligt tystnade, att luftens stillhet bröts av ett "dallrande ljud" samtidigt som veteplantorna slog emot varandra trots att det var vindstilla.

Karakteristiskt för äkta piktogram lär vara att sädesstjälkarna, som pressats mot marken, inte är brutna eller skadade. Det finns också belägg för, sägs det, att säden har blivit uppvärmd under processen.

Clas Svahn berättar i sin bok "UFO-mysteriet" (1998) om två vittnen som tycks ha sett hur ett piktogram bildades. Rita Lorraine-Goold, en av de mer seriösa "cirkelforskarna", höll vakt vid ett fält:

"– Allt var lugnt och stilla, berättar

Rita när vi träffar henne bara några timmar senare. Det hängde ett mörkt moln över oss som om det skulle börja regna. Då råkade jag titta åt nordost och fick se en mjölkvit, rund pelare komma ned från ett moln ur skyn och träffa några kullar där den spreds ut på ett ögonblick. Jag kunde se hur kanterna var alldeles runda och hur den mjölkvita substansen rörde sig som spjut inne i detta skådespel. Jag är helt säker på att det jag såg var hur ett piktogram formades i ett fält..."

Allt tog "högst tio sekunder".

Clas återger i sin bok en teckning som Rita gjorde i hans anteckningsbok.

En av Ritas kolleger, Thomas Wincombe, såg också ljuspelaren, när han höll vakt. Han intervjuas av Clas och beskriver fenomenet på samma sätt som hon.

"– Det var en pelare av ljus som kom ner från himlen och spred sig ut över kullen."

Clas nämner inte om vittnena och den närvarande dr Terence Meaden letade efter cirklar eller piktogram i omgivningen. Men Meaden var mycket entusiastisk över observationerna och en svensk forskare, Hans-Olov Zetterström från FOA, som intervjuas av Clas, säger att han såg ett piktogram i den trakten, vilket uppgavs ha bildats ungefär vid den tid då Rita och Thomas gjorde sin observation.

De iakttagna ljuspelarna är märkliga. Enligt Clas har sådana flera gånger observerats även när enkla cirklar bildats. Man kan därför misstänka att de båda fenomenen cirklar och piktogram är besläktade.

Naturfenomen?

Piktogrammen i sädesfält tycks vara intelligent gjorda. Några av dem har gjorts av människor med underligt skämtlynn.

Men undersökningar av säd och mark med cirklar och piktogram har visat att över 90 procent av undersökta fall inte kan förklaras enkelt. Det skriver Nancy Talbott i MUFON UFO Journal, septem-

ber 1998. Talbott utgör, tillsammans med John Burke och biofysikern dr W. C. Levengood, undersökningsgruppen BLT Research Team. De har sedan 1989 systematiskt undersökt säd och jord där cirklar och piktogram har uppträtt. De har också tagit kontrollprov från närliggande platser.

I äkta fall har abnorma förändringar konstaterats i växtligheten och jorden. En förändring som ständigt har påträffats är att plantor från vetekorn, tagna från platser med cirklar eller piktogram, blir lägre än normalt: cirka 40 procent lägre. Detta, skriver Nancy Talbott, antyder snabb upphettning, så som när växter utsätts för mikrovågsstrålning eller ovanliga elektriska fält. Dr Levengood säger att dessa förändringar är karakteristiska följder av elektromagnetisk strålning.

Undersökningarna har publicerats i ett par vetenskapliga tidskrifter.

BLT-teamet har också funnit att många förändringar som påträffas i fall med cirklar även finns i fall med oförklarade djurstympningar och spår av UFO. Det kan alltså finnas ett samband mellan cirklar i säd, djurstympningar och UFO-fall, skriver Nancy Talbott.

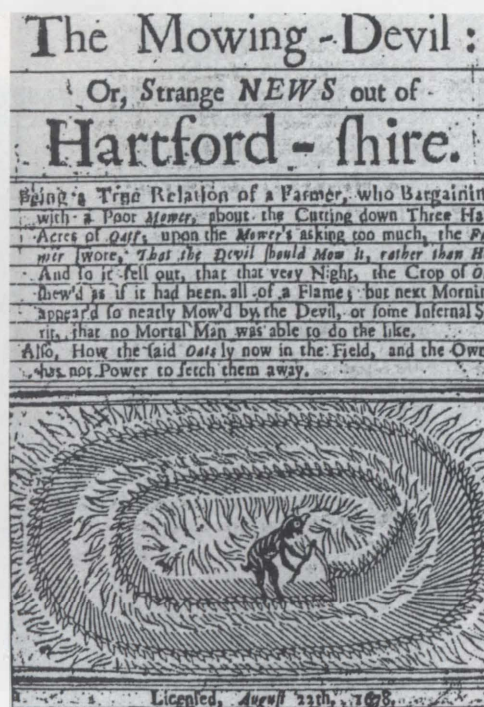
Är plasma förklaringen?

I MUFON UFO Journal oktober 1998 har BLT-medlemmen John A. Burke en artikel, där han ställer frågan om plasma kan vara orsaken till de stora cirkelarna och piktogrammen, som har bildats under natten genom att säd plattats till. Följande egenskaper är karakteristiska för äkta fall. (De har inte uppträtt när man använt samma metoder som fuskare.) Stjälkar, som mycket ofta har böjts upp till 90 grader, har inte brutits. Något har gjort sädesstjälkarna mjuka, när de plattats till. Stjälkar har förstörats av något som tycks ha upphettat ledknutarna inifrån. (Dr Levengood har kunnat upprepa denna effekt genom att använda mikrovågor.) Böjda stjälkar har påträffats med elektrisk laddning i ytan. Böjningen var proportionell till graden av elektrisk laddning.

Finns det nu tänkbara naturliga orsaker till detta? Ja, svarar Burke: plasma, som är elektrifierad luft. När plasma rör sig genom ett magnetiskt fält, rör det sig i en spiral – vilket är det vanligaste mönstret hos figurerna i säden – och det utsänder mikrovågor. Den näst vanligaste formen hos plasmabildningar är en virvlande skiva omgiven av koncentrisk ringar – vilket är det näst vanligaste mönstret på fälten. Andra mönster hos plasma och i sädesfigurerna är bland annat blommor och

halvmånar.

Problemet är att plasma inte förklarar de mest invecklade mönstren: piktogrammen med bland annat räta linjer och räta vinklar.

1678

Redan på 1600-talet uppträdde gåtfulla geometriska figurer i sädesfält. Ett engelskt flygblad daterat 22 augusti 1678 berättar om sällsamma nyheter från Hertfordshire: I en bondes havrefält har en "slätterdjävul" härjat. Under en natt har sädesstrån på en yta av hundrafemtio kvadratmeter böjts ned. Samma natt hade ljussken setts över fältet. Ett träsnitt visar vad man trodde hade hänt: En behornad svart gestalt "slår" säden så att flera cirkelformade eller elliptiska banor uppstår. Alla strån ligger parallella med varandra. (Källa: den tyska tidskriften Esotera juni 1994.)

Terence Meaden

I tidskriften UFO-Aktuellt nr 3, 1991 skriver Fredrik Lindqvist om meteorologen Terence Meaden, som har en teori att under vissa väderförhållanden uppstår ett okänt atmosfäriskt fenomen: roterande pelare av joniserad luft (plasmavirvlar) bildar vid kontakt med marken cirkelformationer.

Meaden och hans medarbetare har tillbringat en hel del tid vid engelska sädesfält för att med egna ögon kunna se och med videokameror dokumentera hur cirkelarna bildas. Men ännu (1991) utan framgång.

Fredrik Lindqvist skriver också att i en bok av Meaden berättar ett vittne att han under en ridtur "plötsligt såg damm virvla upp från ett vetefält". Han "befann sig på en höjd av ett femtiotal meter från platsen och kunde tydligt se säden lägga sig i en 10-meters cirkel".

I tidskriften Folkvett nr 3-4, 1991 skriver Anna Schytt och Fredrik Lindqvist bland annat att fusk-cirklar varje år har konstaterats, "men experterna har ansett sig lätt kunna skilja dem från äkta. Som säkra kännetecken har angivits att stråna i en äkta cirkel är helt oskadade och ligger i komplicerade spiralmönster, ofta i flera lager. Stråna är inte brutna utan bara böjda och fortsätter att växa och mogna efteråt."

Clas Svahns bok

I sin bok "UFO-mysteriet" skriver Clas Svahn beträffande de analyser som gjordes av dr Levengood att det har visat sig att de "anomalier" som han fann också fanns i strån från cirklar som man säkert vet är gjorda av människor. Någon källa till denna uppgift ger dock inte Clas Svahn.

Att en äkta cirkel är gjord med stor precision betecknar Clas som en myt. Han skriver: "Jag har studerat en stor mängd cirklar på plats i såväl England som Sverige och dessutom tagit del av närmare 100 andra som har mätts upp av undersökare. I inget fall är måtten exakta. Tvärtom visar mätningarna att det som vid en första anblick ser ut som en perfekt cirkel i själva verket är en oval. Om man betänker att formationerna görs i nattens mörker med enkla redskap är det förstäligen att resultatet inte kan bli helt perfekt. Men, som sagt, det blir ändå bra nog för att lura ett obehäpnat öga."

Några skojare har varit framme och "trampat" i säden, men ännu är det märkliga fenomenet piktogram i sädesfält inte förklarat i sin helhet. Man kan inte avfärda många vittnesuppgifter om ljuspelare, även om det inte går att säkert bedöma dem. Kommer ljuspelarna från föremål i luften eller inte?

Kan det röra sig om ett naturfenomen med en psykisk faktor inblandad? Det "psykiska" ger då upphov till de invecklade mönstren.

Det finns ju uppenbarligen "en psykisk faktor" bakom evolutionen. Så detta behöver inte vara något nytt, främmande för naturen.

SM

Sjukdom kan bli en vändpunkt

Vid Siljans strand ligger kursgården BARAVARA – en plats där du bara kan vara.

Av *Marita Riml*

Idag pratas det mycket om stress och utbrändhet. Många känner ett krypande obehag och någonstans, kanske halvt omedvetet, finns en längtan efter förändring. Men dagarna rullar på, välfyllda av "måsten".

En annan gång ska jag ta itu med mig själv, mina sömnproblem, min huvudvärk, min ständiga trötthet osv...

"Livet är det som pågår medan du är upptagen med att planera något annat", var det någon som sade.

Ibland behöver vi hjälp med att se vad vi håller på med och med att bryta våra mönster. Ibland tufsar livets skola till oss ganska ordentligt. Lars Knutsson fick cancer. 1990 opererade han bort ett kliande födelsemärke på ryggen. Under huden dolde sig en tumör stor som en "Big Mac". Han hade drabbats av malignt melanom. Läkarna gav honom tolv månader att leva.

– För mig blev det verkligen en vändpunkt i livet. Glädjen jag kände när jag vaknade upp ur narkosen efter operationen var obeskrivlig. Ska vi behöva bli dödssjuka för att kunna uppskatta det vi har?

Cancern blev startpunkten till en lång och bitvis mödosam resa inåt. Olika terapiformer avlöste varandra. Samtidigt provade läkarna en ny typ av behandling som innebar att han vaccinerades mot cancern.

På 60-talet grundade Lars butikskedjan GUL & BLÅ. Vem minns inte deras fräna V-jeans?

– Visst hade jag levt ett bra liv. Utåt sett var jag ju "lyckad". Framgången med GUL & BLÅ gjorde att jag kunde unna mig och familjen praktiskt taget vad som helst. Men som mångamän i min ålder var jag rädd för känslor och närhet. Allt skulle helst vara lätt och roligt. Ett glättigt ytliv är vad jag levde. Genom terapierna har jag kunnat öppna mig. Oj, vad jag har gråtit de senaste åren! En av mina döttrar säger att genom cancern har hon fått en far. Visst har jag fått sjukdomsåterfall, men jag är inte rädd för dem längre, ser dem snarare som en uppmä-

ning att ta livet på allvar.

På kursgården Mullingstorp, som drevs av läkaren Bengt Stern, träffade Lars Gayan.

– Hon öppnade blusen och visade ärrer efter sitt borttagna bröst. Jag blev både rörd och förälskad.

De gifte sig till slut, Lars och Gayan. Planerna på att starta en egen kursgård kom ganska snart.

– Jag kände så starkt att jag ville ge tillbaka till universum för allt jag hade

fått...

BARAVARA har nu funnits i några år. Man ger kurser i personlig utveckling och självkännedom. Kursen "Dörröppnare" vill hjälpa oss att öppna dörren till vårt inre. Det vi söker finns inom oss, vi måste bara ibland få hjälp med att se det. I "Training for life" följs kursdeltagarna åt under tio tillfällen. Här får man en möjlighet att tillsammans med människor som man lär känna väl, lära sig se sina mönster, de som blockerar livsenergin. Terapeuter-

Gayan och Lars Knutsson

na kommer från hela världen.

– Efter varje kurs fylls vi av tacksamhet över att få uppleva och vara delaktiga i hur mycket förändras under en sådan här gemensam resa, se ansikten mjukna och ögon börja lysa. Det var precis det här vi ville dela med oss av. Själva behövde vi båda, var och en på sitt sätt, uppleva cancer för att våga förändra våra liv. Det glädjer oss att se att så många människor har mod, nyfikenhet och vilja att ge sig själv den här gåvan innan kropp och själ säger ifrån.

De har också lagt ner mycket omtanke på miljön. Boningshuset är sammanbyggt med en lada, som innehåller ett mycket vackert, rent och avskalat kurs- och meditationsrum. All mat är ekologiskt odlad, ofta av råvaror från trakten. Måltiderna i sig är en skönhetsupplevelse.

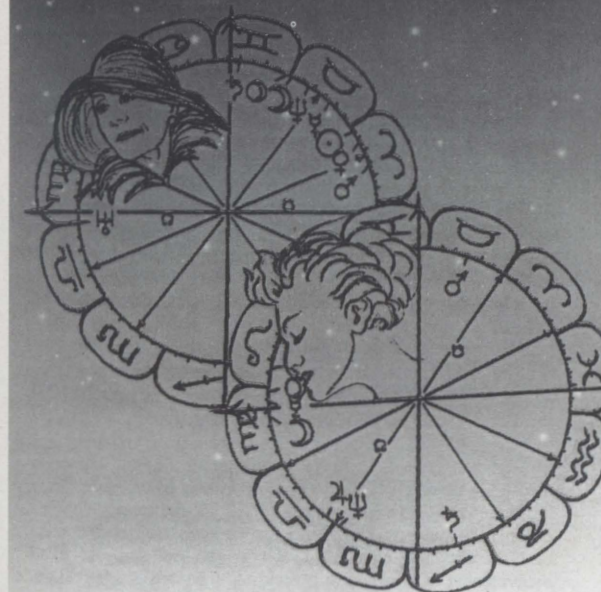
Vi människor behöver sådana här andningshål. Platser där den yttre skönheten hjälper oss att upptäcka den inre, platser där det är lätt att bara vara.

Eine och Anna-Lena i köket

ASTROLOGISKA PROFILER

– Att tolka och se helheten

Kerstin
Bylund-Paulsson

För bok eller beställning av personlig konsultation eller bandad horoskoptolkning kontakta Constellium, Kerstin Bylund-Paulsson 08-35 11 94 eller constellium@swipnet.se

ASTROLOGISKA PROFILER

– Att tolka och se helheten

Det finns mycket lite att läsa på svenska när man har passerat nybörjarstadiet inom astrologin. Här är boken som berättar hur man går tillväga när man tolkar och hur man får ihop det hela. Boken är praktisk och ger konkreta exempel utifrån sju kända kvinnor. Den är därför mycket nyttig för den som vill fortsätta i sina astrologiska studier och lära sig tolka horoskop.

Boken är enkel i sitt upplägg. Den innehåller sju berättelser om kända kvinnor beskrivna ur astrologiskt perspektiv – deras personlighet och livsöde. Dessutom flätas aktuella transiter in vid kritiska punkter i deras liv för att illustrera hur dessa inflytanden manifesterade sig. Boken är praktisk och konkret för den som vill lära sig att tolka horoskop.

159 kr plus porto (ingen pf-avgift)

Tolkningskurs 2 februari 2003 i Sollentuna.

Söker Du

en vägledning i livets andliga
dimension
en mening med livet
betydelsen av Jesu liv, död
och uppståndelse
klarhet om spiritism
och reinkarnation
då bör du läsa

Bô Yin Râ

Boken om den levande Guden

☐ häft. 103 kr ☐ inb. 171 kr

Boken om livet efter detta

☐ häft. 82 kr ☐ inb. 134 kr

Johannes Visdom

☐ häft. 87 kr ☐ inb. 145 kr

Beställning av 3 böcker levereras
fraktfritt.

e-post: boyinrastiftelsen@telia.com

hemsida: www.boyinra-stiftelsen.se

Bô Yin Râ Stiftelsen i Sverige

c/o Widing
Ringstedsgatan 63
164 48 Kista

Ljus- meditation

upprepa orden:

"Det skiner ett klart lysande ljus
i djupet av mitt inre"

Eftertanke:

Känn tillförsiktens Glädje
i Ljuset
från djupet av ditt inre

Låt Ljuset själv verka i dig, i dina känslor och tankar
i dina göromål och i dina relationer till allt och alla

Ge Ljuset fritt flöde
i ditt liv

låt det själv få komma
till uttryck i och genom dig
Låt dig förvandlas

av
Ljuset
från djupet
av
ditt inre!

Var
du själv detta ljus
var ljus var ljus

låt dig upplysas och förvandlas
lev stilla
och
gläd dig

Simon Andersson Sjöbjörnsvägen 6 117 67 Stockholm

Allt har en skönhet, men inte alla ser den.
Confucius

Vi vore en ynkelig mänsklighet, om inte det
gudomliga levde inom oss.

Francis Bacon

Idag väljer jag att leva i frid och uppleva
det goda i varje situation och människa som
jag möter.

Marilyn Leo

Ingenting kan hindra mig från att gå framåt.
Ingenting.

David J. Walker

Vi måste ta risken att tro på något som kan-
ske inte kan bevisas. Vi måste ta en chans,
en risk, ta ett trons och hängivelsens språng.

Søren Kierkegaard

(Science of Mind, P.O Box 18087, Anaheim CA
92817-9942)

